JAN 1 6 1956

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvērs, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT- OTTAWA
WEDNESDAY, JAUNARY 4, 1956

LATVIJA
AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gaiīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvērs, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

1./434. n-rs — TREŠDIEN, 1956. GADA 4. JANVĀRĪ — 6. GADS

ASV turpinās apspiesto tautu miermīlīgu atbrīvošanu

V. Janums, DV CV priekšsēdis

IEEJOT OTRĀ GADU DESMITĀ

1945. gada rudenī Beļģijā, drūmajā Cedelghēmas gūstekņu nometnē bija internēti 11.688 latviešu leģionāri. Decembra mēnesī laiks turējās auksts, pūta ass jūras vējš. Arī uzturs bija ļoti trūcīgs. Šinīs, varbūt visdrūmākajās gūsta dienās dažiem karavīriem bija radusies laimīgā doma izmantot uzspiesto bezdarbības laiku, lai izveidotu savu cīņas un aprūpes organizāciju.

Lai šī jaunā, bet svētīgā ideja gūtu atbalstu visplašākajās karavīru aprindās, iniciatoru grupa nometnes dienas laikrakstā „Laika Griežos" publicēja savu 18. decembra uzsaukumu par jaundibināmās organizācijas pamatprincipiem, minot karavīru saimes vienošanu, tās atsevišķo locekļu aprūpi, kā arī aktīvu līdzdalību mūsu tautas liktenā veidošanā. — Uzsaukums nometnes iemītniekos izsauca plašas pārrunas, apzinīgāko karavīru daļa šo ideju atbalstīja un apsveica. Taču netrūka arī šīs idejas kritizētāju.

Vieni domāja, ka jaunā biedrība, tāpat kā citi nometnes pasākumi, izputēšot, līdz ko pavēršoties dzeloņstiepļu vārti, atlaižot gūstekņus brīvībā. Citi ieskatīja, ka tāda organizācija vispār neesot vajadzīga.

Desmit dienas pēc uzsaukuma publicēšanas — 1945. gada 28. decembrī Cedelghēmas 2. nodalījuma teātra zālē sanāca organizācijas dibināšanas sapulce, kurā piedalījās 289 delegāti, pārstāvot 7.787 biedrus — interesentus. Sapulcē pārrunāja organizācijas ideju, kā arī vadlīnijas tās uzbūvei un ievēlēja organizācijas komisiju 9 locekļu sastāvā, kuru pilnvaroja izstrādāt organizācijas statūtus.

Statūtu projektu pilnsapulce apsprieda janvāra sākumā vairākās sanāksmēs un 1946. gada janvārī tos pieņēma galīgā redakcijā. Tā kā bija paredzams, ka organizācijas darbība kādu laiku vēl noritēs svešumā, tad organizācijas mērķi dibinātāji izteica pavisam neuzkrītošiem vārdiem:

„Latviešu aprūpības biedrības „Daugavas Vanagi" mērķis ir karā cietušo latviešu un viņu ģimenes locekļu kultūrālā un saimnieciskā aprūpība."

Tajā pašā sanāksmē ievēlēja arī jaunās organizācijas pagaidu valdi.

Par spīti smagajiem gūsta apstākļiem organizācija jau pašā sākumā attīstīja rosīgu darbību, kopojot ziņas par kritušajiem un bez vēsts pazudušajiem cīņu biedriem, iesākot vākt arī materiālus par Latviešu leģiona cīņām.

1946. gada pavasarī Cedelghēmas nometnes iemītniekus atlaida un pārveda Vācijas angļu okupācijas joslā. Izklīstot brīvībā, kaut arī okupētā zemē, kur visai darbībai bija jānorit nelegāli, Daugavas Vanagu valde sāka sekmīgu darbu. — Uz pirmo sēdi sanāca Bartenē 1946. gada 20. jūnijā, lai pārrunātu vadlīnijas turpmākam darbam.

1947. gada rudenī latviešu leģionārus amerikāņu joslā sāka nesaudzīgi vajāt. DV centrālā valde saziņā ar Grosenbrodes, Hallendorfas un Zārštetes nometņu vadītājiem izkārtoja izskrīnēto karavīru uzņemšanu šajās nometnēs. Neatlaidīgi turpinot cīņu par bijušo karavīru tiesībām un to materiālā stāvokļa nodrošināšanu, DV organizācija drīz vien ieguva visas trimdas saimes uzticību un izveidojās par vienu no spēcīgākajām organizācijām trimdas saimē.

Tagad, pēc 10 gadu ilgas darbības, nav vairs ko debatēt par DV organizācijas nozīmi. Par to liecina šajā laikā paveiktais darbs. DV organizācija izmaksājusi Vācijas grūtdieņiem un trūkumcietējiem:

līdz 1948. gada jūnijam (naudas reformai): RM 530.927,26, no 1948. gada 1. jūnija līdz 1955. gada 1. janvārim — DM 802.256,63. Kā jau teikts, šīs summas saņēmuši aprūpējamie Vācijā. Bez tam krietna tiesa līdzekļu izlietota aprūpei līdzekļu devēju zemēs, jo arī tur aprūpējamo skaits ar katru gadu aug. — Bez palīdzības naudā, ar DV organizācijas starpniecību daudziem trūkumcietējiem Vācijā sagādāti krusttēvi, kas regulāri piesūta pārtikas un drēbju saiņus.

Līdzekļus tiešās aprūpes darbam iegādāta un par pašiem atpūtas mītni invalidiem izveidota Bērzainē.

Arī kultūrāli—sabiedriskajā laukā organizācija veikusi lielu darbu. Tā DV CV izdod mēnešrakstu „Daugavas Vanagi", DV Kanadas valde laikrakstu „Latvija Amerikā", Anglijas DVF izdevis daudzas vērtīgas grāmatas ,starp citu arī karavīru dziesmu krājumu „Kara zābakos." — Pildot savu svētāko pienākumu trimdā — varoņu pieminēšanu un jaunatnes audzināšanu drosmes, varonības un cīņas garā, DV organizācija centusies rīkot svinīgus pulkv. Kalpaka un varoņu piemiņas brīžus. Tā atbalstījusi 18. novembra [illegible] sarīkojumu organizēšanu, veicinājusi latviešu skolu darbību un organizējusi daudzus sporta un kultūrālus sarīkojumus.

Mūsu trimdas saimes iekšpolītiskajos strīdos Daugavas Vanagu organizācija vienmēr centusies ieņemt izlīdzinošu nostāju. Ja latviešu trimdas saimē polītiskās pretešķības nav izpaudušās tik krasi kā vienā otrā citā trimdinieku grupā, tad bez pārspīlējuma var teikt, ka nopelns pie tā ir DV organizācijai.

Un tomēr, kopš organizācijas darbības pirmajām dienām ir bijuši ļaudis, kam DV organizācija likusies kā dadzis acī. Ar apskaužamu neatlaidību tie meklējuši kļūdas mūsu darbā un no sirds priecājušies, pamanot kādu kļūmi vai neveiksmi. Arī tagad mums kritiķu netrūkst, bet tas jau ir temats citam rakstam.

DV centrālās valdes vārdā izsaku sirsnīgāko pateicību visiem zemju un nodaļu valžu locekļiem, visiem organizācijas biedriem un it visiem tautiešiem, kas pagājušos 10 gados veidojuši un atbalstījuši organizācijas darbu. Novēlu DV saimei tikpat sekmīgu darbību, otrā gadu desmitā ieejot!

Daugavas Vanagi, sasauksimies!

Jauna adrese
Dr. GUNDĀRS DRILLIS
798 Main St., E.,
Hamilton,
tel. LI 9-6634

Anglija sūtīs ieročus uz Vidējiem Austrumiem

Londonā. — Anglijas ministru prezidentam Īdenam bijusi garāka saruna ar Anglijas opozicijas vadītāju Gaitskelu. Pārrunāta dažādu kaŗa materiālu pārpalikumu sūtīšana uz Vidējiem Austrumiem. Īdens un Gaitskels vienojušies aicināt Padomju Savienību sadarboties ar Rietumu lielvalstīm, lai palīdzētu nodrošināt mieru Vidējos Austrumos. Tas jo sevišķi attiecināms uz Ēgipti un Izraēlu. Ēgipte, kā zināms, pagājušā gadā saņēma lielāku daudzumu ieroču un kaŗa materiālus no Padomju Savienības, kas izjauca Rietumu sargāto militāro līdzsvaru Vidējos Austrumos un radīja bažas, ka sāksies vispārējā bruņošanās sacensība. Sav. Valstis un Anglija līdz šim izturējās ārkārtīgi uzmanīgi, lai ar savu rīcību nedotu iemeslu domām, ka arī tās, līdzīgi Padomju Savienībai, gatavojas bruņošanās sacensību atbalstīt. Anglija tagad ir pirmā, kas sāk domāt par ieroču sūtīšanu uz Vidējiem Austrumiem. Nav zināms, kurai valstij vai valstīm Anglija gatavojas ieročus piegādāt

PIRMS 10 GADIEM CEDELGHĒMĀ

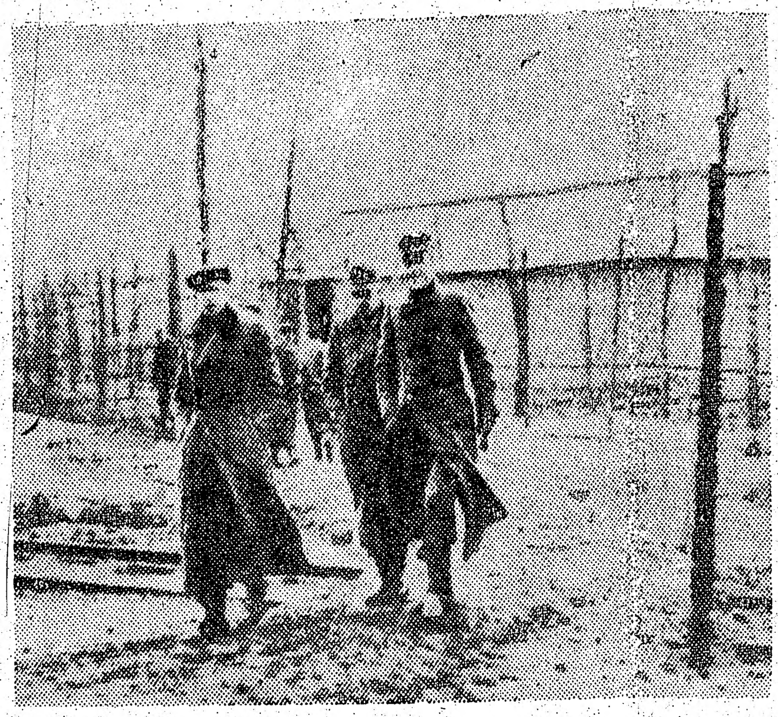

No kr.: maj. Hazners, kapt. Mustavs un maj. Tomass.

OTAVĀ NODEGUSI PADOMJU SŪTNIECĪBA

PADOMJU SAVIENĪBAS SŪTNIECĪBAS DARBINIEKI OTAVĀ AIZKAVĒ UGUNSDZĒSĒJUS; VĒLĀK VAINO PĒDĒJO TŪĻĀŠANOS, SŪTNIECĪBAI NODEGOT

Otavā. — Kanadas galvaspilsētā Otavā jaunais gads sākās ar diplomātiskiem sarežģījumiem Kanadas un Padomju Savienības starpā. Pirmā janvāra naktī Padomju sūtniecībā izcēlās īssavienojuma radīts ugunsgrēks, iznīcinot sūtniecības ēku. Krievu sūtniecības darbinieki ēkas nodegšanā vaino kanadiešu ugunsdzēsēju tūļību, kaut gan pēdējie paskaidro, ka ugunsgrēka sākumā krievi viņus atteikušies ielaist sūtniecības ēkā. Liesmām pieņemoties, viņi sūtniecībā ielauzušies ar varu, bet tad jau bijis par vēlu, lai to paglābtu. Augšējos divus stāvus liesmas iznīcinājušas pilnīgi, kamēr apakšējo ugunsdzēsēji tā piepludinājuši ar ūdeni, ka arī tas jānoraksta zaudējumos.

Kanadas valdības aprindās ugunsgrēks krievu sūtniecībā tiek uzņemts ļoti nopietni — notikuma vietā krievus mierināt ieradies veselības ministrs Mārtins, Kanadas ārlietu ministrijas pārstāvji, kā arī Otavas pilsētas galva Vitone (Miss Whitton).

SUDANA KĻŪST NEATKARĪGA

Kairo. — [illegible] džungļu un kokvilnas zeme Sudana 1956. gadu iesāk kā neatkarīga valsts. Pēdējos 57 gadus 967.500 kvadratjūdžu lielā Sudanas territorija ar tās 9 milj. iedzīvotāju atradās kopējā Ēgiptes un Anglijas pārziņā. 1953. gada februārī Anglijas un Ēgiptes valdības panāca vienošanos, ka Sudanai būtu atstājamas brīvas rokas savas nākotnes izvēlei. Sākumā tika domāts, ka Sudana izteiks vēlēšanos pievienoties Ēgiptei. 1955. gada decembrī parlamenta sēdes laikā pēc garākām debatēm Sudanas parlamenta deputāti izvēlējās savai zemei pilnīgu neatkarību, kas stājās spēkā šī gada 1. janvārī.

JAUNAJĀ GADĀ

Laiks savā mūžīgajā ritumā neapstājas: dzimšana un miršana, izcelšanās un bojā eja mainās kā kādā bezgalīgā, cilvēka prātam nesaprotamā rotaļā. Dabas likumus mēs nevaram grozīt, bet cilvēku darbībā ir radītas normas, kas veido sadzīves formas, ceļ un pazudina valstis — un tas ir cilvēku varā. Mūsu laika pamatmērs ir gads, un viens tāds atkal ir atmērīts.

Bez lielā laika mēra, ko iezīmē Gudrā no Nacaretes piedzimšana, mums ir kāds cits, ar skumjām pieminams laika mērs, kas rāda mūsu svešniecības gadus. Šai jaunajā tā Kunga gadā mūsu trimdas laika mērs jau rādīs divpadsmit. Cilvēka mūža relatīvi īsajā gājumā ietvertie 12 gadi ir ļoti garš laika sprīdis. Šai laikā dažs labs trimdinieks jau ir nolicis savu ceļa spieķi vienas vai otras svešās kapsētas pamalē. Tiem ceļa atpakaļ vairs nav. Bet ir arī tādi, kas savu dzimteni ir jau aprakuši savas sirds kapos. Arī tiem vairs nav atgriešanās tai zemē, kur viņu senču šūpuļi bērzu līkstīs ir karājušies, kur balto ievu ziedi Gaujas līčos pavasaros ir biruši pār viņu galvām viņu dzīves pavasarī, kur latvju sirmā māmuļa savām pusizdzisušajām acīm burtojusi dziesmu grāmatu, lai smeltos gara stiprumu — kad dzīves ceļa pēdējais posms, kas noslēdzas baltajā smilšu kalniņā, vēl staigājams.

Jaunajā gadā ieejot, abi — kā svešajās kapsētās, tā savu siržu kapos apraktie, ar vienādām skumjām jāpiemin.

Pāri Jaungada slieksnim dzīve rit tālāk, un mēs, palikušie, ejam tai līdz: tikai mūsu gaita ir kļuvusi lēnāka, un mūsu soļi smagāki. Divpadsmit trimdas gadi nav īsais laiks. Cerības kā balti putni lido uz dzimtenes pusi, bet laiku pa laikam ienirst miglājā. Brīžam sagrābj šausmas, iedomājoties, vai tikai tad, kad mūsu skatam izdzisa dzimtenes krastu pēdējās ugunis, mēs neizgājām ārā no savas tautas vēstures? Jo trimdas ceļš ir garš, uz tā paliek arvien mazāk gājēju, un beidzot tas var apklāties smiltīm un aizaugt ar zāli. Tas tad būtu mūsu trimdas vēstures gals.

Bet tomēr ir trimdas vēsture, arī mēs vēl esam daļa no savas tautas vēstures. Baigs piemērs ir boļševiku revolūcijas krievu trimdinieki, kuru trimdas vēstures ceļš, liekas, jau ir kļuvis šaurs.

Šai jaunajā gadā, un, ja būs vajadzīgs, katrā jaunajā gadā, kas nāks, mums jācīnās ar jaunu sparu — kā mūsu valsts diplomātiskajiem pārstāvjiem, tā dažādām komitejām un organizācijām, un ikkatram vienam latvietim, kas trimdas ceļu staigā — lai mēs neizietu ārā no savas tautas vēstures, bet tās trimdas zars lai ieplūstu atkal visas tautas kopībā uz mūsu dzimtās zemes atjaunotajā, brīvajā Latvijā.

K. KAMPE

KONSULA V. TOMSONA JUBILEJĀ MONTREĀLĀ

Montreālas sabiedrisko organizāciju un draudžu pārstāvji sveic konsulu Vili Tomsonu viņa 50 gadu dzimsanas dienā. No kr.: Sv. Pāvila dr. mācītājs H. Kušils, DV Montreālas nod. pr-ks A. Vecziediņš, ML biedrības pārstāvis S. Gabrāns, ML Sporta kluba pārstāvis O. Vīndedzis, Katoļu draudzes pr-ks A. Munčs, Korporāciju kopas pārst. L. Cenne, Inženieru kopas pr-ks J. Zīverts, konsuls Vilis Tomsons, Nama fonda pr-dis N. Zoldners, konsula kundze V. Tomsona, aiz viņas dēls Algerts, skolas audzēknes Inta Ļuce un Māra Jansone, aiz viņām audzinātājs Ž. Ļucis un skolas pārzinis E. Mazutis, pa labi Trīsvienības draudzes pārstāvis A. Bērziņš. Priekšplānā kopīgi pasniegtā velte. Foto: J. Baltiņš.

KREMĻA VĪRI DRAUD BRĪVAJAI PASAULEI

CHRUŠČEVS UZBRŪK EIZENHAUERAM

„Nesen izmēģinātā padomju ūdeņražbumba līdzinās daudziem miljoniem tonnu dinamīta — un tā vēl var tikt palielināta" Rietumiem piedraud Chruščevs

Maskavā. Padomju Savienības Augstākās padomes sesijai turpinoties, ministru prezidents Bulgāņins un komūnistu partijas pirmais sekretārs Chruščevs atkārtoja savus Āzijā iesāktos uzbrukumus pret brīvo pasauli. Smagus pārmetumus nācās saņemt Sav. Valstu prezidentam Eizenhaueram, kuru personīgi līdz šim komūnisti bija likuši mierā. Savu tiesu dabūja arī Kanadas ārlietu ministrs Pīrsons, kas Maskavā, Kremļa vīriem mēģinādams izpatikt, slavēja Padomju Savienību, bet savu nostāju drīz vien mainīja, atgriezdamies drošībā Kanadā.

Tas, kas pirms sešiem mēnešiem bija pazīstams kā Ženēvas gars — vārga un mākslīgi radīta polītiska nostāja četru pasules lielvalstu valdību galvu konferences laikā 1955. gada jūlijā, pieder tālai pagātnei, daudz tālākai nekā to norāda izdzisušie kalendāra mēneši. Padomju Savienības Augstākās padomes sēde Maskāvā ir jauns aukstā kaŗa kulminācijas punkts, kur krievi, uzsverot savu militāro varenību, izlamā Rietumu valstsvīrus, nomelno Rietumu polītisko nostāju un atstāj Rietumu sabiedrotos nožēlojamu, glēvulīgu miera lūdzēju lomā.

Pēc budžeta nolasīšanas Padomju Savienības Augstākās padomes sesijas atklāšanas sēdē, skatuvi pilnīgi savās rokās pārņēma galveno lomu tēlotāji ministru prezidents Bulgāņins un komūnistu partijas pirmais sekretārs Chruščevs. Pēdējais bija arī tas, kas uzsāka vārdu kaŗu pret Rietumiem. Uzsverot Padomju Savienības zinātnieku sasniegumus atomrūpniecības laukā, Chruščevs paskaidroja, ka nesen izmēģinātā Padomju Savienības ūdeņražbumba savā spēkā līdzinājusies daudziem miljoniem tonnu dinamīta — un ka tā var vēl tikt palielināta. Padomju Savienība, protams, negribot lielīties ar savu militāro varenību, bet... Tālāk sekoja uzbrukums Sav. Valstu prezidentam Eizenhaueram, kas līdz šim bija vienīgais Rietumu valstsvīrs, kas paglābies no komūnistu personiskajiem uzbrukumiem. Savā Ziemassvētku vēstījumā prezidents Eizenhauers starp citu sacīja: **viņš cerot, ka Austrumeiropas valstis tuvākā nākotnē atgūšot savu brīvību un neatkarību; ka Sav. Valstu miermīlīgā polītika arī turpmāk tikšot virzīta ar nolūku panākt apspiesto Austrumeiropas tautu atbrīvošanu.** Komūnistu partijas pirmais sekretārs Chruščevs to ieskatīja par rupju iejaukšanos Padomju Savienības iekšējās lietās.

Nepelnīts gods, jo sevišķi pēc viņa izturēšanās Padomju Savienības vizītes laikā tika parādīts Kanadas ārlietu ministram Pīrsonam, kam Chruščevs veltīja asus vārdus sakarā ar Pīrsona vērsto kritiku pret padomju valstsvīriem, kad pēdējie Āzijā, vēstures faktus grozīdami, sāka savu naida ofensīvu pret Rietumiem. Augstākās padomes sēdes laikā Bulgāņins un Chruščevs aizstāvēja savas Āzijā teiktās runas, kas Rietumos sacēla vispārēju sašutumu, un ne ar vārdu nemēģināja mīkstināt Padomju Savienības nostāju Rietumu koloniālpolītikas jautājumā. Abi padomju ceļotāji paskaidroja, ka Āzijā viņi tikuši saņemti ar vispārēju sajūsmu, kaut gan dažās valstīs, kā, piemēram, Sav. Valstīs un Anglijā, viņu Āzijas vizīte izraisījuši naida propagandu. Šī naida propaganda atbalsojusies arī Kanadā, kur Kanadas ārlietu ministrs komentāros parādījis savu īsredzīgo polītiku. Rietumu uzbrukumus Padomju Savienības dižvīri izskaidro vienīgi ar savu drošo antikoloniālpolītisko nostāju, ar ko Rietumi nekādi nespējot samierināties. (Pēc Chruščeva un Bulgāņina pretrietumnieciskām runām Indijā un Burmā, Kanadas ārlietu ministrs Pīrsons sacīja, ka padomju valstsvīru runas ir apvainojums viņu klausītāju intelliģencei).

Tālākās runās Bulgāņins un Chruščevs aizstāvēja līdzšinējo Padomju Savienības polītiku un Rietumu diplomātiskie lietpratēji nedomā, ka tas nozīmētu, ka Maskava gatavos pastiprinātu aukstā kaŗa ofensīvu!

Padomju Savienības Augstākās padomes sesija par pilnīgu draudzīgo attieksmju turpinātāju tomēr netiek ieskatīta. Kamēr Padomju Savienība turpina savus uzbrukumus Ziemeļatlantijas organizācijai, Dienvidaustrumāzijas aizsardzības līgumam un Bagdades paktam, **Sav. Valstis joprojām apgalvo, ka viņu polītika arī nākotnē tiks virzīta uz apspiesto Austrumeiropas tautu miermīlīgu atbrīvošanu.** Sav. Valstu vārdā Padomju Savienības valstsvīriem atbildēja Baltā nama preses šefs Hagertijs, protams, saziņā ar prezidentu Eizenhaueru un ārlietu ministru Dallesu. To vien, ka komūnistiem atbildējis Hagertijas un nevis Eizenhauers vai Dalless, ieskata par amerikāņu lieku asumu pret Padomju Savienību, „jo nedz prezidents Eizenhauers,nedz ārlietu ministrs Dalless nav atzinuši par vajadzīgu atbildēt uz Bulgāņina un Chruščeva apvainojumiem." Sav. Valstu atbilde Padomju Savienībai skāra vienīgi to komūnistu apvainojumu daļu, kur Chruščevs uzbruka prezidenta Eizenhauera Ziemassvētku vēstījumam apspiestām Austrumeiropas tautām. Pārējie Chruščeva uzbrukumi netika pieminēti, tāpat netika pieminēta Padomju Savienības nostāja atbruņošanās jautājumā, kad pēdējā noraidīja Sav. Valstu prezidenta priekšlikumus 1955. gadā.

Sav. Valstu prezidenta Ziemassvētku vēstījumam apspiestām Austrumeiropas tautām ir meklējami vairāki iemesli. Pazīstot līdzšinējo, bezspēcīgo Sav. Valstu ārpolītiku, būtu gandrīz jāšaubās, ka Eizenhauera vārdiem varētu būt jebkāda praktiska vērtība apspiesto tautu atbrīvošanā. Daudz lielāka nozīme Eizenhauera sacītajam ir Sav. Valstu iekšpolītikā. Tas varētu pat nozīmēt, ka Eizenhauers gatavojas kandidēt šī gada vēlēšanās.

Dienvidslavu prese atbalsta Bulgāņina uzbrukumus Rietumiem

Belgradē. — Izmantojot Dienvidslavijas laikrakstus, Pad. Savienības ministru prezidents Bulgāņins jaunajā gadā turpina savus uzbrukumus Rietumiem. Dienvidslavijas presē parādījušies Bulgāņina raksti, kuros pēdējais runā par Ziemeļatlantijas organizācijas agresīvajām tendencēm, pārmet Rietumu lielvalstīm bruņošanās sacensībās turpināšanu un Ženēvas gara iznīcināšanu. Dažām Rietumu aprindām Bulgāņins pārmet, ka tās mēģinot atjaunot auksto kaŗu! Tai pašā laikā Padomju Savienības ministru prezidents uzsver krievu tautas ārkārtīgo vēlēšanos panākt pastāvīga miera laikmeta iestāšanos pasaulē. Šī vēlēšanās, kas ir jūtama ne tikai krievu, bet arī Rietumu tautās, ir labākā garantija saspīlējuma mazināšanai 1956. gadā.

LATVIJA

> **Draugi grib mūs asimilēt,**
> **Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,**
> **Bet mēs gribam palikt latvieši.**
> **Archibīskaps T. GRĪNBERGS**

LATVIEŠU IDEĀLISMS KĀ AUDZINĀTĀJS FAKTORS

P. DREIMANIS

Lasot vecākās un vidējās paaudzes latviešu dzejnieku darbus, nevar nepārliecināties ka viņus neinteresē materiālās vērtības, bet gan idejas un pat augsti ideāli. Latviešu sabiedrībā sociāli augstākais slānis allaž ir bijis garīgā darba darītāji — mācītāji, skolotāji, profesori, mākslinieki un citi, kas parasti rosina nu aizstāv garīgos centienus. Šī ideālisma pirmsākumi kostatējami jau tautas tradicijās, piem., „Uz ežiņas galvu liku sargāt savu tēvu zemi", kā arī Hernhutiešu kristīgā mīlestībā un revolūcionāru vadoņos, kas uzupurējās vispārības labā, piem., Gotards Johansons, Vīteļu Pēteris un citi Kaugurmuižas nemieru vadoņi. Arī jaunāko un visjaunāko laiku latvju tautas darbinieki materiālās vērtības ieskatīja ne par mērķi, bet tikai par līdzekli garīgai augšanai. Vēsturiskā materiālisma pārstāvji gan centās iedragāt latviešu ideālismu, bet ar vājiem panākumiem, jo viņi paši cīnījās par sociālo taisnību un viņu vadoņi (Rainis, Aspazija, Jānis Asaris u. c.) palika uzticīgi latviešu nacionālismam. Trimdā latvietība nav materiāla vērtība. Tāpēc cīņa par latvju tautas eksistenci iespējams balstīties tikai uz ideālismu, kas latviešiem ir jau zināma tradicija, un ja ne vairāks, tad tautā ir glabājušās galotnes, kas parasti ir visu virzienu ierosinātājas, skaidrotājas un aizstāves. Šī ideālisma ietvaros tikai iespējama cīņa par jaunās paaudzes saglabāšanu latvju tautai, pie kam bērni un jaunieši ietekmējami un vadāmi dažādas veidos.

Nav labāka audzināšanas līdzekļa par vecāku, skolotāju un arī pārējo tautiešu priekšzīmi. Ar sava dzīvokļa iekārtu, dzīves veidu, īpaši atpūtas laika pavadīšanu un attieksmēm pret citiem tautiešiem un visu latvju tautu ikviens latvietis var paust tautisko un ar to aizraut jauno paaudzi, sevišķi bērnus.

Mūsu tautas darba tikums un atsevišķo personu sasniegumi celtniecībā, rūpniecībā un citās darba nozarēs parasti runā par labu latviešiem. Viņi savā vairumā, lai kur tie dzīvotu un darbotos, ir atzīti par uzticamiem un centīgiem darbiniekiem, ka to apliecinājis arī Ontario provinces ministru prezidents LNAK valdes pr-dim A. Svennem. Viss tas dara latviešiem godu, kas arī nevar neietekmēt jauno paaudzi.

Tāpēc nevajadzētu meklēt jaunus audzināšanas līdzekļus, bet palikt pie vecvecā pārbaudītā audzinātāja — priekšzīmes, kam allaž bijuši labi panākumi. Tam sevišķi liela nozīme bērnu attīstības atdarināšanas posmā, kad viņiem vislielāko prieku sagādā iespēja pavadīt laiku pieaugušo vidū un piedalīties viņu darbos, izpriecās un visā dzīves veidā. Šinī attīstības posmā arī bērnu rotaļās vērojama pieaugušo darbu un dzīves veida atdarināšana.

Dodiet bērniem iespēju vērot latvisko dzīvi un latviešu darbu, iekārtojiet dzīvokli latviskā gaumē ar gleznām vai to reprodukcijām un daiļamatnieku izstrādājumiem, rūpējieties, lai jūsu mājā netrūktu grāmatu, laikrakstu un žurnālu latviešu valodā, ierādiet pēc iespējas nopietnāku vietu ģimenes darbos sieviešu rokdarbiem ar latviskiem rakstiem, dziediet vakara stundās latviešu dziesmas, lasiet kopā ar bērniem viņu attīstībai piemērotus latviešu dzejnieku darbus, vispār veltiet zināmu laiku latviešu mākslai un pārrunām par tautas piedzīvojumiem un pārdzīvojumiem pagātnē.

Tad arī bērni ieaugs latviskos tikumos un paražās, kurās izpaužas latvju tautas gara pasaule. Šī patiesība nav ignorējama arī trimdas apstākļos. Cilvēks daudz var aizmirst, bet viņš nedrīkst piemirst parūpēties par tiem, kam ir viņa miesa un asinis un kur jāvalda viņa garam, jo uzticība latvietībai ir ikviena tautieša cieņa paša garīgajam es un visām tām vērtībām, kas ar to saistītas.

Bērnībai ar atdarināšanas tieksmēm seko jaunība, kas ilgojas pēc ideāliem un cenšas tos realizēt. Svešajā sabiedrībā, kurā dzīvo trimdinieki, grūti tos sameklēt. Tanī valda materiālās intereses un baudas. Latviešiem un arī citiem trimdiniekiem pati dzīve ir nodiktējusi ideālus centienus un pienākumus — cīnīties par savas tautas eksistenci, politisko neatkarību, grūtdieņu aprūpi, nacionālās kultūras saglabāšanu un attīstību, u. c. Paturot tos prātā, latviešiem jāpārliecinās, ka viņi kā tādi eksistē un eksistēs par tik, par cik spēs saglabt savu humānistisko ideālismu, savas spējas vairāk cienīt zināmas idejas nekā ārējās labklājības vērtības. Atteikšanās no minētiem ideāliem tagadējos laikos, kad tautai draud lielas briesmas, jāpielīdzina nodevībai. Tāpēc nav jābrīnās, ka latvju jaunatne savās organizācijās arvien deklarē, ka ideālos centienus tā patur savu acu priekšā. Tātad jaunatne attīstās latviskā iedeālisma ietekmē.

Viens no svarīgākajiem audzināšanas mērķiem ir rakstura attīstība. To īpaši veicina jauniešu aktivitāte dažādu mērķu sasniegšanā, un šeit sevišķa nozīme ir ideāliem. Šo ideālu latviešu jauniešiem, kā jau aizrādīts, netrūkst. Tāpēc arī viņu raksturam jāveidojas personības virzienā ar visām tās pozitīvām īpašībām.

Bārnus, īpaši jauniešus, valdzina dzejas darbos attēlotie varoņi. Vispār literārie darbi, kad tie ietverti spilgtos tēlos, aizrauj lasītājus augstu ideālu virzienā. Piem., savā laikā jauniešus aizrāva Poruka lēnprātīgie, sirdsšķīstie tipi, kas garīgās vērtības cienī augstāk par visu citu. Rainis un Aspazija ir devuši bezkompromisa cīnītāju tipus, kas domā vairāk par citiem nekā par sevi. Laba grāmata allaž ir bijis svarīgs audzināšanas faktors, kas palīdzējis lasītājiem pacelties līdz tādu vērtību saprašanai un iemīlēšanai, kas citādi, varbūt, viņiem paliktu svešas. Šādas grāmatas sekmē ideju un ideālu izraudzīšanu, kas cilvēkus savstarpēji tuvina un saliedē garīgā vienībā. Vairāku rakstnieku biogrāfijās atrodami konstatējumi, ka viņu ievirzei uz labu skolotājiem bijusi izšķirīga nozīme. Arī viņi paši ar saviem darbiem rosina uz garīgo vērtību ieskatīšanu. Varbūt nebūs pārspīlējums apgalvojot, ka labs dzemdē labu nepārtrauktā virknē.

Tātad netrūkst ierosinājumu iet pa ideālisma ceļu, kas tik tuvs latviešu iepriekšējām paaudzēm, ka ir izveidojies par zināmu ievirzi latvju tautas attīstībā. Minētie audzināšanas līdzekļi var arī tagadējo jauno paaudzi tanī ievirzīt, ja vecāki un visa latviešu sabiedrba būs pietiekami aktīvi jaunatnes audzināšanā.

DAUGAVAS VANAGI

ZIEDOJUMI

DV Hamiltonas nodaļā Ziemsvētku akcijas ietvaros ienākuši šādi ziedojumi:

O. Pētersons $5; M. Goulding — $2; P. Vītoliņš 50c; V. Jēkabsons $1; T. Valentinovičs $1; M. Svēte $1; E. Liepa $1; S. Brencāns $1; Silkāns $1; B. Stabausis $1; A. Kārkliņš $1; D. Žulps $1; A. Rudzroga $1.00; J. Mozga $1.00; E. Pulciņš $2; V. Logins $1; H. Kalniņš $2.50; J. Skadiņš $2; V. Valka $2; E. Siliņš $2; R. Balodis $2; E. Meijers $2; A. Atvars $2; Ž. Lapuķis $1; V. Ozols $1; A. Akots $1; M. Garbēns $2; E. Ozols $1; V. Leja $1; I. Leja $1; J. Vilks $1; J. Cīrulis $10; E. Maķis $1; V. Putns $1; L. Lapsa $2; E. L. Grabis $5; M. Kalniņš $1; J. Balcers $1; L. Bērziņa $1; B. Brikņa $1; J. Jēlnieks $1; E. Golts $1; J. Kudiņš $1; V. Akermanis $1; J. Pamuts $1; A. Zujevs $1; V. Roze $1; E. Zvīnis $25.00; F. Veldre $1.

Ziemassvētku palīdzības akcijā līdz šim saziedots $420. Turpinājums sekos.

Helēni Hovarti un Imantu Kļavenieku p. g. 17 .decembrī Montreālā salaulāja māc. H. Kušils. O. Asmeņa foto.

?
KAS NOTIKS
13.
JANVĀRĪ
TORONTO
?
(Skat. sludinājumu daļā)

ZVIEDRU FLOTE VIESOSIES RĪGĀ

Zviedru valdība vienojusies ar padomju valdību, ka zviedru flote nākošā gada jūnijā viesosies Rīgā, bet padomju flote tanī pašā laikā Gēteborgā.

ZIEDOJUMI

Ziemassvētku kartīšu akcijas ietvaros DV Kanadas valdes kasieris saņēmis:

Fr. Pelšs $1; S. Purmalis $1; E. K. Lejnieks $1.15; P. Immurs $1; M. Kenez $1; J. Steinbergs $1; O. Krastiņš $1; J. Utināns $1; V. Simanovskis $3; J. G. Indāns $2; O. Osis $1; K. Priedītis $5; A. Leitas $1; J. Bernāts $1; Ed. Hūns 75c; māc. F. Baumanis $3; M. Vīksne $2; J. Linde $1; H. Romāns $1; V. Feizaks $1; F. Feldbergs $2; A. Bruniņš $3; R. S. $2; A. Ludzinieks $1; V. Vīksniņš $1; E. Krūmiņš $1; R. Līdaka $1; E. Gailīte $1; E. Iljenkovs $1; J. Strautkalns $1; J. Abdžāns $1; A. Indāns $1; J. Gaumīgs $1; K. Greķers 75c; J. Grunsbergs $1; R. Šērs $1; R. Milskaudze $-; A. Persidskis $2; A. Stūris $1; J. Tuklers $1; W. Hermanis $1; A. Pētersons $1; K. Vanags $5; P. Vajeiks $1; A. Gributs $1; A. Lācis $1; K. A. Kazerovskis $1; A. Sauliete $5; J. M. Cepuli $1; J. Siņķis $1; M. Betroš 75c; J. Standa $1; A. Purgalis $1; V. Kauķis $1; Z. Adamsons $1; J. Ozoliņš 75c; A. Morics 75c; J. Gubiņa 75c; L. Strautmanis 75c; E. Rengasts $1; A. Akmens $1.00; V. Āboliņš $2; P. Brīvulis $1; Jānis Šmits 75c; E. Balodis 75c; A. Biezais 75c; A. Orste 75c; J. Feldmanis $2; E. Zirnītis $1; E. Buka 75c; A. Salm $1; E. Grotiņš 75c; K. Nordstrands $1; H. Dambis $1; A. Sermuliņš $5; Bez vārda $1; A. Strauss 75c; A. E. Vilks 75c; L. Pabērzs $1; K. Saukants $2; Ed. Buncis $1; K. Dāle $1; A. Sukse $1; E. Zvinis $1; A. Landsbergs $1; E. Zilkalns $1.75; A. Grundsteins $3; A. Šnornieks $2; J. Rabe $1; V. Dumpis 75c; E. Prauliņš $1; K. Lielais $2.25; G. Rebaks $2.75; P. Aniņš $6; P. Mērnieks $2; Laškops E. $1; J. Mednis $1; J. Lācis $2; M. Lode $1; B. Kleinbergs $1; J. Buncis $2; A. Zvīdris $1; K. Skuja $3; M. Svitiņš $1; V. Skulte $1; E. Šulce $1; J. Androvičs $10; Driksne $1; M. Pampe $1; K. Stelmachers $1; K. Liepiņš $1; A. Bērziņš $1; E. Raiska $1; V. Lūsis $1; M. Korps $2; A. Burģis $1; A. Vanags $1; E. Pētersons $3; V. Rozītis $1; J. Pukulis $1; A. Šteinbergs $1; N. Brikmanis $1; A. Briedis $1; A. Augulis 75c; K. Nika $1; Ed. Lauders $2; N. Saulīte $5; E. Jegurs $1; E. Briedis $4; K. Tregubenko $1; A. Bērzene $1; J. Millers $2; V. Sarbais $1; H. Menksa $2; I. Esparza — $1.75; V. Zvaigzne $2; O. Pēteris $1; J. Āzis $1; H. Leitis $10.75; T. Madisons 75c; L. Āboliņš $1; K. Klenerts $1; R. Kanderovskis $5; O. Urdziņš $1; H. Roze $2; V. Zirnītis 75c; J. Rinmanis $2; V. Ozols $1; Skaidrīte Zaļais $1; R. Timermanis $1; A. Kampe $2; R. Ekšteins $1; L. Linde $1; V. Kuplis $1; K. Stumbris $1; A. Memenis $2; H. Mielēns $1; bez vārda $1; J. Ikstrums $1; R. Pavasars $1; M. Bērziņš $2; X $1; A. Eizenbergs $1; G. Lazdiņš $1; J. Strazdiņš $1; L. M. Kenez $10.

(Turpinājums sekos)

PIEDERĪGO IZSAUKŠANA NO BALTIJAS VALSTĪM

Daudzus no mums nodarbina doma par iespēju izsaukt savus piederīgos no okupētās dzimtenes. Daži latvieši ir apņēmušies pēc pavalstniecības iegūšanas griezties pie savas valdības iestādēm ar lūgumu rūpēties, lai Padomju Savienība atļautu viņu piederīgajiem izbraukt uz ārzemēm. Ir grūti ticēt, ka padomju valdība dos atļauju. Tomēr šādi mēģinājumi nav gluži bez cerībām. Par to liecina nedaudzi gadījumi, kur dažiem vecākiem cilvēkiem padomju valdība tiešām ļāvusi atstāt komūnistu pārvaldīto zemi. Kā zināms, padomju valdība atļāva izbraukt [illegible] Bisenieka sirmajai dzīves biedrei, kas dzimusi kā Anglijas pilsone.

Tagad ar padomju valdības atļauju Zviedrijā ieradusies 65 gadī vecā igauniete Marija Hīse. Viņa ieradusies Stokholmā pie savas meitas Lidijas Hungeres, kas ir Zviedrijas pilsone, precējusies ar ārzemnieku un jau 1938. gadā atstājusi Igauniju. Sirmgalvei Igaunijā nebijis neviena piederīgā. Viņa dzīvojusi Tallinā savā agrākajā dzīvokļa daļā un strādājusi kādā artelī. Viņa lūgusi Padomju Igaunijas iekšlietu ministrijā atļauju izbraukt pie meitas Zviedrijā. Pēc ilgāka laika no ministrijas saņemta atbilde, ka tas esot iespējams vienīgi tanī gadījumā, ja viņas meita atsūtītu aicinājumu. Māte par to rakstīja savai meitai, kas atsūtījusi notāriāli apstiprinātu aicinājumu. Atkal pēc ilgāka laika ministrija paziņojusi, ka viņa var izbraukt, ja Zviedrija to ņem pretī. Zviedrijas valdība. Saņēmusi no meitas garantiju, ka tā apņemas uzturēt savu māti, izsniegusi iebraukšanas atļauju. Beidzot māte varēja doties ceļā. No Tallinas tai bija jādodas uz Ļeņingradu un no turienes tā ieradusies Stokholmā ar kuģi Beloostrov.

PATEICĪBA

Izsaku sirsnīgu paldies Daugavas Vanagu Toronto nodaļas valdei par man piesūtīto Latvija Amerikā brīveksemplāru. Laikraksts man ir liels morālisks atbalsts, manā bezcerīgajā nākotnē. Sirsnīgi pateicos arī par pārsteigumu, ko man sagādāja nodaļas eglītes vakarā, kur Ziemassvētku vecītis mam pasniedza svētku naudas velti. Tāpat paldies DV Dāmu komitejai par svētku velti. Mīļš paldies Toronto sv. [illegible] draudzes Dāmu komitejai [illegible] svētku naudas velti un Andžānu ģimenei par skaisto svētku balvu. Novēlu visiem dievpalīgu un izturību 1956. gadā.

Kara neredzīgais K. Riekstiņš, Toronto

KANADĀ

TORONTO

Otrdien, 27. decembrī, latviešu YMCAs biedri un jaunatnes pulc. Lāpa rīkoja jau par tradiciju kļuvušo kopīgo eglītes vakaru ērtajā un mājīgajā centrālās YMCAs augšējā zālē.

Svētrunu teica māc. A. Lūsis. Lāpas jaunieši bija rūpējušies par dažiem priekšnesumiem. V. Bērziņš spēlēja divus vijoles solo, un R. Viškere klavieres, izpildot arī pavadījumus. V. Pukats un B. Pope deklamēja pa Ziemassvētku dzejolim.

Ziemassvētku vecīti iemiesoja E. Ābele, šoreiz gan bez bārdas vai citas kādas pazīšanas zīmes, jo, izlasījis avīžu ziņu par nesenā Padomijas ciemiņa Borisa bārdas likteni, sabijies un atstājis savu sezonas greznumu mājā.

Viesus pacienāja ar svētku piparkūkām un tēju, un vakaru noslēdza deja.

Māc. A. Čops kristījis Pēteri Albertu Rijnieku, Jāņa un Ermionijas dēlu.

Māc. A. Briedis kristījis Pēteri Viktoru Tūteru, Teņa un Alvīnes dēlu, un Robertu Memeni, Arvīda un Jevģenijas dēlu.

ZIEMASSVĒTKU BALVĀM GRUTDIEŅIEM VĀCIJĀ

mācītājs A. Lūsis saņēmis un nosūtījis šādus ziedojumus: $25.00 — E. Groskaufmanis; katrs $10.00 — L. Sproģis; A. Nīgalis; J. Beitiņš; J. Brants; J. Kukurs; katrs $5.00 — E. Beitiņš, V. Adītājs; R. Šultmanis; M. Jakovičs; R. Dāboliņš; E. Kalniņš; P. Bitītis; F. Sudmalis; $3.00 — K. Pakrastiņš.

Visiem ziedotājiem mīļš paldies.

Sv. Jāņa ev.-lut. latv. draudze Toronto — Ziemassvētkiem tuvojoties, no dāmu komitejas un pašpalīdzības fonda summām nosūtījusi uz Vāciju $450.00 (ieskaitot izdevumus par 113 Care saiņu nosūtīšanu). Naudā nosūtīti $100.00 archibīskapam T. Grīnbergam, $30 — Mesenes nometnei Lībekā, $25 Neustates nometnei. Svētdienas skolas bērnim, $30.00 — Augustdorfas latviešu ģimnazijai, bet pārējās summas invalidiem un daudzbērnu ģimenēm, ko draudzes dāmu komiteja jau agrāk ir atbalstījusi.

Sv. Pētera katoļu informācijas centrā 830 Batarsta ielā mācītājs A. Nevits lasīs sešus priekšlasījumus par tematu Ko komūnists tic un kāpēc. Priekšlasījumi notiks trešdienās, 4., 11., 18., un 25. janvārī un 1., un 8. februārī, plkst. 8 vakarā. Ieeja brīva. Visi interesenti laipni ielūgti. Priekšlasījumi aptvers komūnisma vēsturi, idejas, komūnisma problēmas un atrisinājumu. Referents nesen atgriezies Kanadā no Indijas, kur viņš pavadījis divdesmit divus gadus. Māc. Nevits sarakstījis arī grāmatas par komūnisma kustību Indijā un Indijas iedzīvotāju problēmu.

Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības gada pilnsapulce notiks svētdien, 15. janvārī, plkst. 20 sv. Andreja baznīcas telpās. Darba kārtībā paredzētas arī valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas.

Lielgaidas un roveŗi 30. decembrī gaidu mītnē sv. Andreja baznīcā bija pasteigušies vēl vecajā gadā sarīkot mītnes vakaru, lai debatētu par tautas dziesmu dziedāšanu ar teorētisku iztirzājumu. Vakara dalībnieki ar lielu interesi apcerēja tautas dziesmu kā tekstu, tā melodiju, to pārveidošanos un attīstību, dziesmu dziedāšanu cilvēka mūža gājumā, gada un vēstures ritmā un pakavējās arī pie melodiju izjūtu skālas, tekstu pielāgošanas melodijām un tautas dziesmu tekstu un melodiju vākšanas. Sevišķi spraigas debates izraisījās, pārrunājot tautas dziesmu dziedāšanas attīstību vēstures ritmā; kā dziedāts pulkos ar teicējiem un vilcējiem, tad jau solo dziesmas klavieŗu pavadījumā, koŗu dziesmu harmonizāciju, utt.

Debates turpinājās pie lielgaidu sarīkotā cienasta, kur pārrunāto teoriju izmantoja praktiskā dziedāšanā. Sekoja arī rotaļas, un Ziemassvētku vecītis, zinādams, ka gaidām un skautiem te vēl šinī gadā būšot kāda izdarība, pa svētkiem gaŗām iedams, bija atstājis dāvanu maisu.

ST. KATARINĀS

DV TK, viesodamies Katarīnās ar Alunāna lugas Visi mani radi raud izrādi Almas Mačas režijā, tur izpelnījās skatītāju siltu atzinību, un nu jau parastajās labākā aktieŗa vēlēšanās pirmo vietu atkal guvis E. Ābele. Nākošo lielāko balsu skaitu saņēmuši S. Butkēvics un V. Lāma. Skatītāji balsošanas zīmītēs ļoti labvēlīgi izteikušies par veclaicīgo lugu, viens balsotājs pat piezīmējis, ka šādas lugas vajadzētu izrādīt pēc iespējas bieži. Pavisam balsošanā piedalījušies trīs cetrutdaļas no skatītāju skaita.

HAMILTONĀ

Komponists Jānis Cīrulis pēkšņi saslimis un ievietots General Hospital Hamiltonā. Viņam atkal iekaisusi pagājušā gadā operētā acs. Jauna operācija notiks šinī vai nākamajā nedēļā. Komponists lūdz pirms operācijas viņu netraucēt. Koŗa mēģinājumus J. Cīruļa slimības laikā vadīs Imants Sakss.

DV Montreālas nodaļas jaunā valde. Sēd no kreisās priekšnieka vietnieks J. Gributis, priekšnieks A. Veczieđņš, biedrzinis L. Jansons. Stāv: sekretārs A. Skrinda, revīzijas komisijas pr-dis O. Kļavenieks un kasieris J. Birze. Foto: J. Baltiņš.

PALĪDZĒSIM MŪSU JAUNIEŠIEM VĀCIJĀ

No Vācijas atgriezies Čikāgas jaunatnes pulciņa darbinieks Teodors Zieriņš, kas uz Vāciju izlidojis 19. novembrī. Lidojums bijis labs, tāpat lidojums no Hamburgas atpakaļ noritējis bez sarežģījumiem.

Mūsu intereses joprojām saistās ap Vāciju, kur pavadījām savus pirmos trimdas gadus un kur arvienu vēl mīt apm. 10.000 latviešu. Zieriņš bijis Minsterē, Bonnā, Augustdorfā, Lībekā un Hamburgā. Visur viņš redzējis lielu rosību celtniecībā. Gandrīz visur drupas novāktas, un paceļas jauni nami. Iekārtoti jauni, lieli veikali. Dabūt var visu. jo veikali pārpildīti precēm. Cilvēki glīti ģērbušies. Fabrikas strādā un darba netrūkst. Arī latvieši, kas saistījušies darbā, ir ar dzīvi apmierināti. Lībekā tagad uzceltas jaunas mājas, kuŗu rindas sniedzas pat tālu aiz Mēzenes bijušām bēgļu barakām. Grūti vairs pazīt agrākās vietas, jo visur jaunas celtnes. Visur vērojama liela rosība pat steiga. Drachenfelsā, Sībenbirgā, kur, kā teika stāsta, reiz mitinājies pūķis, tagad iekārtojoties Padomju Savienības sūtniecība. Toreiz, pūķi, kas prasījis daudzu cilvēku dzīvību, uzvarējusi jaunava ar krustu. Iedzīvotāji jautājot, kas tagad pieveiks sarkano pūķi?

Sevišķu interesi Zieriņš pievērsis Augustdorfas skolai, kuŗas internātā pavadījis 5 dienas. Viņš secina, ka ar doto pārtiku nevar iztikt, jo tā ir pārlieku trūcīga, tā ka ķermenis novājinās. Bērni izsalkuši iet gulēt. Agrāk vēl pirms gulēt iešanas dabūjuši glāzi piena un maizi, bet kopš augusta mēneša arī tā vairs nav. Ēdienu reizes gan ir 3, pēdējā pl. 8 vakarā. Gulēt iet pl. 10. Ēdienu telpa auksta un neomulīga. Jāēd silti ģērbtiem. Zieriņš mēģinājis ēst bez mēteļa, bet neizturējis. Vakaros pēc internātā saņemtā ēdiena joprojām bijis izsalcis un meklējis kur citur ko ēst, kaut gan neesot pats liels ēdējs.

Bet par spīti visam rosme jauniešos esot liela. Valdot tautiskais un reliģiskais gars. Skandinot tautas dziesmas, bet arī garīgajām piešķirta liela vērība. 18. novembra akta priekšnesumos uzstājušies paši jaunieši skolotāju vadībā.

Pēc skolas gaitām meitenes nodarbojoties ar rokdarbiem. Paši mazgājot veļu, beržot rokām uz mazgājamā dēlīša.

Jaunieši un skolotāji Augustdorfā ļoti cerējuši, ka Ziemassvētkos, varbūt, Ziemassvētku vecītis viņus atcerēšoties un viņi varēšot kārtīgāk paēst...

Aina, ko risināja Zieriņš, patiesi bija visai drūma. Kamēr mēs dzīvojam iztikuši, tikmēr tur Vācijā mūsu jaunieši cieš trūkumu. Es ieteiktu pastiprināt palīdzības akciju tieši šai mūsu skolai par labu un kā būtu, ja saziedotu naudu veļas mašīnai? Tā atvieglinātu grūto mazgāšanas darbu. Sniegsim mūsu jaunatnei palīdzīgu roku, stiprināsim viņus ticībā uz latvietību un rādīsim, ka viņi nav aizmirsti.

Otto Krolls.

Latviešu grāmatas amerikāņu bibliotēkās

Novērots, ka latvieši reti pieprasa latviešu grāmatas amerikāņu bibliotēkās. Daudzās amerikāņu bibliotēkās ir latviešu nodaļas, kuŗu apjoms ir atkarīgs no tā, cik liels ir latviešu grāmatu pieprasījums. Lielajā Brūklīnas bibliotēkā pie Grand Army Plaza budžetā ir uzņemti līdzekļi latviešu grāmatu iegādei, bet tie vēl līdz šim palikuši neizlietoti. Apvaicājoties, kādēļ tas tā, saņemta atbilde, ka pieprasījumus pēc latviešu grāmatām ir niecīgs. Vai mūsu tautieši nevarētu pievērst lielāku interesi latviešu nodaļām bibliotēkās?

Jaunas dzelzs rūdas atradnes Austrumontario

Austrumontario Kalbodžijas apkārtnē tuvākā nākotnē sagaidāma dzelzs rūdas atradņu izveidošana. Atradņu depozīti aplēsti uz 60 līdz 100 miljoniem tonnu dzelzs rūdas ap 500 miljonu dolaru vērtībā. un attiecīgos pētījumus izdarījusi Algoma Steel savienība sava prezidenta sēra Džemsa Dana vadībā.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7795, MONTREAL, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

JUS MEKLĒ

Konstantīnu un Martu Avotus ar dēliem Ivāru un Valdi no Valmieras meklē Vilma Pauža. Līdz atsaukties Antoniju Rudzītis, 13 Parkside Drive Hamilton, Ontario, Canada. Pienākušas ziņas no Latvijas.

LASĪTĀJU VĒSTULES

LATVIEŠU NAMS TORONTO

Latvijas Amerikā redakcijai!

Sakarā ar P. Avotiņa vēstuli šā laikraksta redakcijai, kas iespiesta 24. decembra numurā, pagodinos atklātībai paskaidrot sekojošo:

Latviešu nama celšanas komitejā vēl nepavisam nav izlemts jautājums par nama celšanu $250.000 vērtībā; nav izlemts jautājums par gruntsgabala pirkšanu Cl distriktā; nepavisam nav izlemts jautājums par kluba ar reibinātājiem dzērieniem tanī ierīkošanu un nepavisam nav lemts pirkt gruntsgabalu par $200.000.

Pēdējā nama celšanas komitejas sēdē tika gan pieņemta nama maksimālā programma un tika minēts maksimālais, bet gan pavisam provizoriskais izmaksas cipars 250.000. Ja laikrakstos ir parādījusies ziņa, ka nama celšanas komiteja nolēmusi celt latviešu namu $250.000 vērtībā, tad tas ir noticis tikai tāpēc pārprātuma vai isto apstākļu neizināšanas dēļ.

Nama celšanas komiteja pārrunāja jautājumu par latviešu nama celšanu trijos vai vairākos gājienos, bet lai zīmētu nama uzmetumu, bija jāparedz visas tās telpas, kas tuvākā vai tālākā nākotnē būtu izbūvējamas. Ja nu tīri provizorisko ciparu 250.000 sadala trijās daļās, tad arī dabūjam ciparu, kas ir ļoti tuvs P. Avotiņa vēstulē ieteiktam jaunā izmaksas vēlamam ciparam.

Bet arī no 250.000 mums nav jānobaidās. Ja jau viena pati sv. Jāņa draudze ir iecerējusi celt baznīcu $120.000 vērtībā un ja igauņu viena draudze [illegible] baznīcu [illegible] vērtībā, kā [illegible] dzīvojot [illegible] rēt namu $250.000 vērtībā? Bez tam jāņem vērā, ka latviešu namu, sevišķi tā pirmo posmu paredzēts celt un ekspluatēt uz tīri veikalnieciskiem pamatiem, [illegible] nams [illegible] nākumu [illegible].

Nama finanču komisija savu darbu vēl nemaz nav [illegible] arī nepavisam vēl nevar spriest, kādēļ sastādīsies nama celšanas kapitāls un kā tas realizēsies.

Vispār nama celšanas komiteja savam darbam ir piegājusi ar dziļu nopietnību un apdomu. Aizsteigties priekšā šim darbam ar fantastiskiem skaitļiem un tukšu spriedelēšanu ir ļoti [illegible] dzīgi. Varam tikai vēlēties šim darbam tautiešu uzticību un sirsnīgu [illegible].

A. Svenne, Latviešu nama celšanas komitejas pr-dis

VĒL PAR PADOMJU LAUKSAIMNIECĪBU

Latvijas Amerikā redakcijai!

Ar interesi izlasīju Dr. agr. J. Zariņa rakstu šī gada 14. dec. n-rā. Rakstu par padomju lauksaimniecību ilgi būs redzami avīžu slejās, jo iedzīvotāju skaits aug, bet pārtikas [illegible] jaunie [illegible] studiju [illegible] ka sēkla un [illegible] su [illegible] acīm [illegible] košana [illegible] tu šo [illegible] gļu valodā [illegible] nizāijas [illegible] brošūru. [illegible] ja prof. A. Aizsilnieka 84 lpp. brošūra Sovjetrysk [illegible] šūra [illegible] ta Stokholmā [illegible] vā „Paradīzi" — pareizā gaismā.

J. M. Linkolnā, Nebr.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

7. janvārī gaidu un skautu eglītes vakars.
13. janvārī Daugavas Vanagu karnevāls Palace Pier telpās.
22. janvārī Baltijas sieviešu federācijas koncerts.
22. janvārī Baltijas sieviešu federācijas draudzības vakars.
27. janvārī, plkst. 8.00 vak. Preses balle Columbus zālē.
29. janvārī Sv. Andreja baznīcas zālē Latviešu ģimnazijas teātra izrāde.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī nesaskanēt ar redakcijas viedokli.

VĒSTULE KALAMAZŪ TAUTIEŠIEM

Mēs trimdā visi piederam pie vienas draudzes, vienas biedrības, vienas saimes; mēs visi guļam vienā gultā un sapņojam vienu sapni; mēs visi skatāmies laukā pa vienu logu un pastāvīgi gaidām kādas meteoroloģiskas pārmaiņas: kad spīd saule, tad nevaram vien sagaidīt lietus vai sniega mākoņus, bet kad tie parādās, tad mums nepatīk, jo sāk mocīt reumatisms un nav labs gara stāvoklis; mums visiem ir vienas durvis un viena pasta kastīte, un mēs priecājamies, ja pastnieks tajā ir ielicis čeku, goda karti vai jaunu avīzi.

ČEKS

Kas gan šai pasaulē ir vēl tīkamāks par čeku? Jau pēc izskata vien. Par ierakstu, kas seko aiz maģiskās zīmes $, nemaz nerunāsim, vai tad vārdos var izteikt to izjūtu kompleksu, kas iedarbojas redzot savā kontā ieskaitāmu solīdu summu, ko var noguldīt bankā!

GODA KARTE

Teātris, koncerts vai svinīgs akts, ne tev rindā jāstāv pēc biļetes, ne tev var iznākt kāda klūme, cita vietā apsēžoties, kas bieži gadās, un tad sauc administratoru, ceļ tevi laukā; sievai gan goda vietas nav, bet gods jau tiek tāpat visai familijai.

JAUNA AVIZE

Ja tā ir gaidīta un sagaidīta, bet nekā jauna tur nav (un kas gan jauns var būt, jo visi žurnālisti kļuvuši veci), tad naudu negribas izsviest, vēl jānogaida, varbūt tomēr redakcija vēl ko jaunu izperē, bet avīzei, ja par to nemaksā iāapstājas, tikko dienas gaismu ieraudzījušai, lielākais, varbūt, pie-?us numurus pasaulē izlaist paspējuši, un tad ir žēl; 6. numuru gaidot izskan tādas domas, ka visi būtu abonējuši, bet ja vairs neiznāk, par ko tad lai maksā, par zilu gaisu vai? Un daži, vairāk kompetenti avīžu jautājumos, izsakās: „Viņi nepareizi iesāka: vispirms vajadzēja iekasēt abonēšanas naudas no visiem, kas uz avīzi pierakstījās, un tad tikai laist vaļā, nevis tā: pirmo n-ru iedod rokā, un tad tik prasa naudu! Viņi domāja ar iekārdināšanu ko panākt! Latvieši nav tik viegli iekārdināmi. Un latvietis domā tā: ja tu varēji pirmo numuru bez naudas izdot, tad izdod arī turpmākos, vai tad kādam žēl?

Kādu citu dzīrd tā runājam:

Mīļie tautieši, jūs dzīvojat skaistā pilsētā, esat iepirkuši glītas mājiņas, jūsu vidū valda saskaņa un miers, jūsu sabiedrībā katrs tautietis, kam gadās uz Kalamazū aizbraukt, jūtas vēl labāk nekā savā ģimenē; jūs esat tik viesmīlīgi un laipni, ka jūsu sabiedrībā uzkavēties ir patīkama garīga atpūta; ja viesis, jūsu mājā laipni ieaicināts un ievests, neko daudz neēd no tā, ko jūs liekat galdā, tad jūs tūliņ apjautājaties par viņa veselību, un ja viņam sāp galva — jūs tūliņ viņam dodat ieņemt aspirīnu, anesīnu vai empirīnu, bet ja nepāriet, tad galdā parādās groks vai konjaks tīrā veidā, un tā jūs savus viesus ārstējat, kamēr tie ir veseli, var ēst cūkgaļu ar kāpostiem un pastāstīt jums, kā latvieši dzīvo citās pilsētās, kādus darbus strādā, cik pelna, vai ziedo arī kuģa fondam, jo ja būs atgriešanās dzimtenē, tad būs labi, ja katra kolonija varēs nopirkt sev kādu pārbūvētu kreiseri. Un jūsu draudzes un organizācijas savā starpā tik labi sadzīvo, kopīgi svin jubilejas, kopīgi sarīko konferences, mielastus, tik labi var sarunāties un saprasties reliģiskos un nacionālos jautājumos,drīz vien jums tur būs abām draudzēm kopīga baznīca, kamēr viens mācītājs teiks sprediķi, tikmēr otrs sakristejā laulās, draudzes it kā nemaz vairs nebūtu dalītas, māju iesvētīt aicinās vienu mācītāju vai otru — vienalga, nodevu maksās vienam kasierim vai otram — vienalga, galdu klās viena dāmu komiteja vai otra — vienalga. Kad nu tāds vienības gars būs jūs pārņēmis, saderības, saticības un sadarbības saule pie Kalamazū debesīm uzlēkusi, draudzības un mīlestības zvaigznes jūsu sirdīs atspīdējušas, tad jūsu „lielais", to visu vērodams, iegaumēdams un vērtēdams, teiks: „Nu mēs visi guļam vienā gultā," Un liels prieks par šiem vārdiem būs visiem, kas tai namā būs sapulcējušies, kur viņš runās, un viņam būs taisnība, jo tikpat kā salaulāti jūs būsit. Bet tā kā vīrs ir sievas galva, tāpat „lielais" gribēs būt jūsu galva. Jūsu „mazajam" tas nepatiks, un jūsu vidū sāksies šķelšanās, būs viens tāds periods, kad neviens vairs nezinās, pie kuras organizācijas viņš pieder, kas ir biedrības priekšnieks, kas kultūras daļas vadītājs, kas kasieris. Lai tiktu pie kādas skaldrības, tad jums vajadzēs aicināt no Hamiltonas Augustu Nopūtu, kurš ļoti daudz sarežģītu jautājumu biedrību lietās ir atrisinājis. Zetu Paleti viņš, saprotams, ņems līdzi, un tā radīsies sēžu protokoli vārdos un līnijās, ko vēlāk publicēs, kad Kalamazū būs pielīdzināta Pigbriduai. Bet kad jūs vairs nezināsit, kurš jūsu „lielais", kurš „mazais," jums vajadzēs aicināt mani. Es jums neteikšu ne dienu, ne stundu, kad tur ieradīšos, un jūs vēl mani gaidīsit, kad es jau tur atradīšos incognito, apmetīšos kādā lētā viesnīcā par $1.50 diennaktī, ieradīšos jūsu sarīkojumos un izzināšu, kurš ir jūsu „lielais" un kurš „mazais". Tas saprotams, nebūs viegls uzdevums, man vajadzēs ar jums visiem aprunāties, kamēr viņus atradīšu, atklāšu. Tāpat man vajadzēs atklāt biedrību priekšniekus, vietniekus, sekretārus. Tāpat man vajadzēs atklāt dāmu komitejas un visas citas institūcijas, jo mans kollēga ar savu Zeti tur visu būs tā sajaucis un saputrojis, ka nebūs gala ne vienā galā, ne otrā galā. Kad nu es, vairākas dienas tur strādājis, visas organizācijas restaurējis, kā iesākumā bija, visus vadītājus atklājis un beigās... pats atklājies, tad jūs, vai tad nu citādi arī maz varētu būt, man par godu sarīkosit lielu balli, un „lielais" tur ievadvārdos pateiks, ka visiem vienā gultā nekāda gulēšana nav un ka pateicība pienākas tam tautas darbiniekam, kurš atjaunojis Kalamazū latviešu sabiedrisko un kultūrālo dzīvi. Kādu pateicību nu es tur iešu prasīt, prasīšu tikai, lai samaksā ceļu, viesnīcu un pāris dienu algu vidējas fabrikas strādnieka izpeļņas apmērā, lai gan tāds darbs būtu jānovērtē daudz augstāk, bet lai nu iet, tikai — kas man to pašu maksās? Latvieši jau savā starpā tāpat izpalīdzas — par brīvu: referātus lasa par brīvu, korrektūras grāmatu izdevējiem lasa par brīvu, teātri spēlē par brīvu, avīzi piesūta par brīvu.

Par ko tad jūs man maksāsit, ja ņem vērā šīs vēstules ievadā teiktos vārdus, ka mēs visi piederam pie vienas draudzes, vienas biedrības, vienas saimes?! Un ja vēl visi vienā gultā guļam!!!

Jūsu Alumsalums

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

PARTIJU ANDELE VAI KĻUMĪGA SAGADĪŠANĀS?

Kad 1951. gadā dibinājās Komiteja Latvijas brīvībai, tad šīs komitejas uzturētāja — Komiteja Eiropas brīvībai, kas ir amerikāņu privāti-publiska organizācija, subordinēta Valsts departamentam, noteica, ka Komiteja Latvijas brīvībai būs lietpratēju darba kopa, ne latviešu pārstāvniecība trimdā. Noteica arī, ka komitejas personālsastāvs izraugāms šķērsgriezumā no visām aktīvajām pretkomūnistiskajām latviešu sabiedrības aprindām.

Dibinoties uz to, nelaiķis sūtnis Vašingtonā Jūlijs Feldmanis, saskaņā ar Komitejas Eiropas brīvībai noteikumiem, iesniedza komitejai savus priekšlikumus darbībai un kandidātus sastāvam, kā arī no savas puses autoritātīvi deklarēja, ka Komiteja Latvijas brīvībai ir nevis pārstāvniecība, bet gan darba kopa.

Bet tad iejaucās veco partiju līderi, kas, gan ar piedraudējumiem un ietekmi, beidzot panāca tādu komitejas sastāvu, kas patika viņiem. Kopš tā laika kritika un neapmierinātība ar Komitejas Latvijas brīvībai personālo sastāvu trimdas sabiedrībā nekad nav rimusi, kaut arī tanī pašā laikā komiteja baudījusi sabiedrības atbalstu, ko diktē cīņa par Latvijas brīvību un patriotisms.

Bet visa mūsu cīņa par Latvijas brīvību un patriotisms ir padoti lietišķai kritikai, nemaz nerunājot par Komiteju Latvijas brīvībai un citām institūcijām.

Lai atceramies, ka pašā sākumā par Komitejas Latvijas brīvībai priekšsēdi izraudzīja bīskapu J. Rancānu, bet kad viņš ASV katoļu baznīcas tradiciju dēļ bija spiests atteikties no darbības, tad komitejas locekļi izraudzīja par priekšsēdi vienīgo labāko angļu valodas pratēju, spējīgo jaunās paaudzes latviešu diplomātu pārstāvi, arī lietpratēju starptautiskajās tiesībās Dr. Vili Māsēnu. Latviešu sabiedrība labi zina, ka Komitejas Latvijas brīvībai darba lauvas tiesu ar vislabākiem panākumiem veica V. Māsēns.

Bet V. Māsēns nav partiju politiķis, kā priekšsēdis drīkstēja būt un bija neatkarīgs un objektīvs. Bet tagad pēkšņi V. Māsēns ir nomainīts, viņa vietā ievēlot Zemnieku savienības līderi Ādolfu Klīvi. Esot pieņemts rotācijas princips priekšsēžu vēlēšanās. Kādēļ?

Kas ir mainījies Komitejā Latvijas brīvībai struktūrā un darbā? Vai šī komiteja būtu pēkšņi kļuvusi pārstāvniecība, kur būtu stingri jāievēro partiju un nogrupējumu intereses amatu sadalīšanā?Ja komiteja arvien vēl būtu lietpratēju darba kopa, kādai tai jābūt, tad nav attaisnojams tāds komitejas lēmums priekšsēžus vēlēt katru gadu rotācijas kārtībā. Darba kopā priekšsēdim jābūt spējīgākajam angļu valodā un pašā komitejas darbā. Visi Komitejā Latvijas brīvībai nav vienādi spējīgi ne angļu valodā, nedz darbā. Tas ir nenoliedzams fakts.

Un ja tā, tad V. Māsēna nomainīšanu nav diktējusi lietderība, bet gan kas cits, tāpat kā notika pēdējā komitejas locekļa izraudzīšana un tagad notiek sarunas par sociāldemokratu partijas pārstāvja pieaicināšanu komitejas septītā locekļa amatam. Ja nu šī nav partiju „andele", kādēļ tad tas tā sagadās, ka Komitejā Latvijas brīvībai tagad tiek aicināti tikai no partijām?

Bet ja nu tā tiešām būtu tikai sagadīšanās, tad cīņai par Latvijas brīvību tā ir nelabvēlīga, jo pēdējie notikumi Komitejā Latvijas brīvībai ir vājinājuši šīs lietpratēju kopas darba spējas, kā arī mazinājuši autoritāti latviešu sabiedrībā un amerikāņu aprindās.

Partiju politikas dzinējiem būtu jāzina, ka šis laiks ir par traģisku tam, ko viņi tagad dara Komitejā Latvijas brīvībai.

Mēs varēsim pateikties tikai par sviedrainu un labu darbu Latvijas brīvības labā. Darait to un tikai to!

Saturns

AR VIENU KĀJU ATLATIJAS KRASTĀ

Kaut kas par latviešu Bostonu un tās garu

Kā vilnis Atlantikā noplok, tā nolīdzinās arī trimdinieku dzīve. Griba tā pati vecā, kas labprāt kalnus gāztu, bet nav varēšanas. Pieci seši gadi pie mašīnām ikvienu ietekmē, un patriotu kauj apziņa, ka nekā nevari darīt savas dzimtenes labā, lai tās verdzības saites, kas ar kaŗu uzliktas, kaŗā arī satrūktu. Daži mūsu darbinieki ļaunumus saskata mūsu pašu vidū, man tos redzēt svešos ļaudīs. Ne mēs esam vainojami, ka mūsu brīvība vēl tik tālu. Sveši ļaudis tam par cēloni. Nevienā organizācijas sēdē ne Jānis, ne Pēteris var aizkavēt Latvijas brīvības ausmu, bet gan Džordži, Ivani un Pjēri, kas savā noteikšanā paņēmuši pasauli.

⁂

Te pie jūras, kur ūdens šļakatas šķiežas uz jachtu un kuģu klājiem, jādzīvo arī trimdiniekam, kam viena kāja šai krastā, bet otra viņā pusē. Kāpēc gan tā? Gars, kas potēts Latvijas kokiem, šeit, Mamona spiests, vārgulo. Kāpēc tik dažāda domāšana cilvēkiem un kāpēc tā valda dažādu valstu iekārtā? Vai mēs esam tik ļauni, ka mūsu ētiskie uzskati tik krasi atšķiras no tā, ko te sludinā? Viena bezdelīga nevar atnest pavasari, nedz arī emigranti pārveidot vai ietekmēt šo zemi. Tas nekad nav noticis un nenotiks. Kas to mēģina, ir Donkichots, nelaimīgs nepraša. Mamons dejo pār viņiem un smej. Tavu brāļu ciešanas dzimtenē šīs zemes ļaudīm nenozīmē itin neko. Pie Atlantika tu mēģini audzināt bērnus Latvijai ar tās tradicijām un valodu. Tu gribi palikt šeit vientulis — eremits. Pacieties, sirds, un klusībā priecājies par katru ‚nelaimi", kas notiek starp Ivanu, Džordžu un Pjēru. Tas, par ko viņi var vienoties, var mūs apbēdināt, bet tas, kas viņus šķir un negantus dara, var mūs iepriecināt.

⁂

Šo krastu latviešu kājas minušas jau senus gadus. Kad patvarīgais Krievijas cars ar vācu muižniekiem spaidīja latviešu tautu, emigranti no Baltijas valstīm plūda uz Ameriku. Viņu ilgas bija redzēt brīvu latviešu tautu, kaut iecerēja citādu ceļu tās atbrīvošanai. Kaut viņi nav vēl pilnīgi izmiruši, mūsu saskarsme ar viņiem nav lielāka kā ar armeņiem, vai ķīniešiem. Nekas mums nepaliek no aizgājušā laika, katrs to veido citādāku, katru pilskalnu noklāj jaunu drupu lauki. Cilvēki izstrādājas, iekārto sev biedrību namus, top veci un tad, kad vairs nav biedru, kas tajos ietu iekšā, spiesti pārdot. Kas paliek pāri? Ja rakstu krātuvēs nekas nav uzglabāts, tad par Amerikas latviešiem būs grūtāk ziņas sameklēt kā par senās Grieķijas laikmetu... Vēl nav iznākusi grāmata par veclatviešiem, par atbraukušiem revolūcionāriem, kas te cīnījās pat ar Teodoru Rūzveltu, lai viņu biedri netiktu izdoti cariskai Krievijai.

⁂

Kādreiz laimējoties dabūt rokā vecus latviešu rakstus, rodas atziņa, ka agrāk dzejnieki ilgas pēc dzimtenes svešumā pārdzīvoja smagāk. Savas jūtas viņi izteica vienkāršākos vārdos un varbūt tāpēc daudzas dziesmas pārgāja tautas mutē. Kāpēc tautā — emigrantos — nepāriet tik patriotiskas dziesmas, ko kaŗa gados mums teica Andrejs Eglītis, Velta Toma, Klāra Zāle, Zinaīda Lazda un Veronika Strēlerte? Koŗi tās dzied, bet ne tauta pie viesību galdiem, vai kur citur. Jeb vai mūsu dvēseles ir tik sadrumstalotas, kas mēs vairs nespējam tām just līdz? Varbūt dzimtenē reiz atkal tās atdzims.

⁂

Tai pašā krasta malā, kur latvieši, dzīvo arī tautas brāļi lietuvji. To daļu sauc par Dienvidbostonu. Viņi dzīvo blīvi kopā, un Brodveja ir gandrīz viņu iela, ko iekarojuši vecie ieceļotāji. Šī vieta ir slavena viņu vēsturē ne vien kā kultūras, bet arī politiskais centrs, kas karojis par Lietuvas brīvību.

Šoreiz kā viesis esmu atnācis pie lietuvjiem uz V. Kārkliņa Sarkanvīna izrādi. Režisore Gustaitiene uzved Bostonā jau otru latviešu rakstnieka lugu. Pirmais bija Blaumanis ar Indrāniem, tagad Kārkliņš ar Sarkanvīnu. Lietuvieši izprot vēsturi un apzinās, ka tikai kopība ar latviešiem un igauņiem var nākotnē dot teicamus rezultātus. Sarkanvīna tulkotājs, Kauņas universitātes Dr. iur. Bronis Mickēvičs ir liels patriots un Baltijas valstu savienības atbalstītājs. 1938. g. viņš lietuviski tulkoja Akurātera Degošo salu. Ir latviešu un lietuviešu vienības biedrs.

Lietuvjos ir spars. Kā viņi visi godināja dedzīgo režisori Gustaitieni. Tā bija sabiedrības pateicība. Protams, bija arī pilna zāle. Runāja dekorātors Vizgirda, dzejnieks Santvars, profesors Biržiska, redaktors Čepenas, aktieris Kačinskas. Patriotiskās runās izskanēja lietuvju heroisms. Un Mickēvičs man latviski teica: „Mums tomēr vajadēja cīnīties pret krieviem. Nevajadzēja bez šāviena padoties. Diez' vai kritušo būtu vairāk, kā šodien padomju okupācijā pēc 15 gadiem. Tas būtu nākamām paaudzēm devis lielu spēku. Neregulāras armijas, topošas armijas iekaroja Lietuvu un Latviju, bet regulāras armijas padevās. Es būtu laimīgs, ja būtu kritis par tēvzemi, jo kāda laime dzīvot ir svešumā, mūžīgā eksistences cīņā?"

Tā ir skaidra, skaudra izskaņa. Mums apnicis viss, mēs gaidām lielus vēstures notikumus, gaidām un labprāt paši piedalītos to paātrināšanā. **Osvalds Akmentiņš.**

SAVIENOTĀS VALSTIS

NUJORKA

Šogad Ņujorkas studentu biedrības tradicionālajā eglītes vakarā bija mazāk apmeklētāju kā agrāk, bet bija redzami vairāki jauni studenti.

Vakaru atklāja biedrības priekšsēdis Z. Jēgurs. Starp priekšnesumiem bija arī tautas deju uzvedumi. Pēc mielasta Ņujorkas studenti priekšroku deva tautiskajām rotaļām un dejām, nevis modernajām dejām. Netrūka arī Ziemassvētku vecīša.

POKIPSIJĀ (N. Y.)

Pirmajos Ziemassvētkos pēc latviešu dievkalpojuma vietējā luterāņu baznīcā latviešu ev.-lut. baznīcas kopa bija sarīkojusi Ziemassvētku eglīti. Ar priekšnesumiem un deklamācijām uzstājās mūsu visjaunākā paaudze. Vakaru vadīja A. Jēkabsons. Netrūka arī Ziemassvētku vecīša (A. Ronis), kas apdāvināja bērnus ar saldumiem. Tāpat no kopas dāvanas pasniedza vietējam draudzes mācītājam A. Šreiberam un prāvestam J. Kullītim. Kopas dāmu komiteja bija gādājusi par vakariņām un atspirdzinājumiem.

GRAND RAPIDI

16. decembrī valsts tiesnesis Raimonds W. Starrs piešķīra šīs zemes pavalstniecību 115 personām. Lielākā grupa bija holandieši — 52, tiem seko 26 latvieši, 8 lietuvieši, 6 poļi, pa 5 no Kanadas, Italijas, Vācijas u. t. t. Līdz šim ir bijuši arī tādi gadījumi, kad atsevišķās ģimenēs daži ģimenes locekļi pieņēmuši jauno pavalstniecību, galvenokārt studējošie, bet vecāki no tās pagaidām atteikušies.

Grand Rapidos vairāki vecākās un vidējās paaudzes latvieši uzsākuši pārskološanos, apmeklējot dažādus kursus vai veicot studijas korespondences ceļā, lai gadu nastai kļūstot lielākai, rastu vieglākas darba iespējas. Diezgan daudz sieviešu strādāja par mājkalpotājām un fabrikās, bet dažas paspējušas pēc pārskološanās pāriet biroja darbos un citās profesijās.

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes padome jau pārrunājusi jautājumu par bērnu vasaras nometnes rīkošanu nākošā gada vasarā. Tādu paredzēts noorganizēt laikā no 24. jūnija līdz 1. jūlijam „Chief Noonday" valsts nometnē pie Chief Noonday ezera, ļoti izdevīgā un jaukā vietā. Valdei uzdots parakstīt vajadzīgo līgumu un iemaksāt pieprasīto drošības naudu 50 dolaru. Pag. gada vasarā nometne notika Moskigenas valsts parkā pie Mičigenas ezera.

18. decembrī Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudze svinēja Bībeles svētkus, sakarā ar to draudzē viesojās māc. A. Piebalgs no Kalamazū. Pēc dievkalpojuma māc. A. Piebalgs Immanuela skolas telpās referēja par tematu Jaunatne un jaunatnes ceļš. Referenta atzinumus ar lielu interesi noklausījās draudzes jaunieši un daļa arī vecākās paaudzes. Saskaņā ar draudzes padomes lēmumu Bībeles svētku dievkalpojuma kollekte nodota Bībeles tulkošanas biedrībai, lai sekmētu bībeles izdošanu latviešu valodā.

Ģeneral Motor sabiedrība paziņojusi Grand Rapidu pilsētas valdei, ka nākošā gada pavasarī paredzēts celt šīs pilsētas tuvākā apkaimē fabriku 7 miljonu vērtībā, šeit darbu varēs rast ap 2000 strādnieku. Cerams, ka šis milzīgais pasākums pavērs labākas darba iespējas arī latviešiem.

21. janvārī paredzēts Dr. K. Lejasmeiera referāts par tagadnes un nākotnes problēmām. Viņš referēs arī vietējai amerikāņu sabiedrībai.

Aldonis Kalniņš pēc atvaļināšanas no aktīvē kaŗa dienesta ASV bruņotajos spēkos atgriezies uz dzīvi pie saviem vecākiem Grand Rapidos. Viņš dienesta laiku pavadīja Vācijā.

Līdzšinējā Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes ērģelniece Anna Treice no Grand Rapidiem pārcēlusies uz Losandželosu Kalifornijā.

Latvieši šad tad virina arī tiesas durvis. Tā šinīs dienās tiesā tika izšķirta kādas turpat 70 gadu vecas tautietes prasība pret vīru, kurš atsakoties viņai dot uztura naudu un apgādāt. Abām pusēm bija latviešu tulki, atbildētājam arī advokāts, kas visai centās sava aizstāvāmā labā, bet tomēr bez panākumiem. Tiesnesis bija citādos ieskatos. Viņš paskaidroja, ka vīra pienākums ir savu sievu apgādāt, un piesprieda pēdējai par labu 10 dolarus nedēļā.

Vietējās YMCA's nodaļā speciālā komitejā darbojas arī latviete Irma Pētersone, kura rūpējas par piemērotām nodarbībām jaunajām mātēm, kā arī studē jautājumus par jauniešu dzīvi un to iekļaušanu sabiedrībā. Tādējādi arī latviešiem, galvenokārt gaidām un skautiem, radušās iespējas sevi parādīt un reprezentēt, uzvedot piemērotus priekšnesumus. **V. Z.**

— Piedodiet, man tiešām žēl, ka man uznāca šķavas tieši tai brīdī, kad jūs rādījāt man savu pastmarku kollekciju

KALAMAZU

DV Kalamazū kopa atzīmēs DV 10 gadu atceres svētkus līdz ar karoga iesvētīšanu sestdien, 1956. g. 7. janvārī, plkst. 7 Recreation Park zālē.

Ziemassvētku dievkalpojumi te notika abām draudzēm 24. decembra vakarā, tos vadīja draudžu mācītāji J. Turks un A. Piebalgs, bet ar vijoles solo kuplināja Gundars Pone un dziedone E. Reinvalde. Abi dievkalpojumi bija ļoti labi apmeklēti.

Pēdējā laikā no obligātā kaŗa dienesta atgriezušies Z. Paeglis, G. Vārpa, T. Strautkalns un A. Griķis. Visi dienestu pildījuši kārtīgi, tādēļ arī izpelnījušies dienestā paaugstinājumus.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut latv. draudzes locekļu skaits arvienu pavairojas. Nupat iestājušies no jauna 8 draudzes locekļi.

Izcilas kāzu svinības vietējā draudzē notika Ziemassvētkos. Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes mācītājs J. Turks vietējā Trīsvienības baznīcā salaulāja minētās draudzes priekšnieka Ozola meitu Šķaidrīti Ozolu ar Otomāru Ragaini. Dievnams bija jauki greznots, laulības kuplināja prof. A. Ābele ērģeļu solo un prof. V. Ruševica vijoles solo. Pēc laulībām kāzu mielasts notika Kolombijas viesnīcas telpās, kur bija pāri par 120 viesu. Par šo gadījumu vietējā Kalamazoo Gazette ievietojusi plašu rakstu ar sīku aprakstu līdz ar foto uzņēmumu.

Kalns

DENVERA (COLO.)

Draudzes kopas dāmu komitejas š. g. 4. decembrī sarīkotais Adventa vakars, kaut gan apmeklētāju bija maz, devis tīru atlikumu — 50,48 dol. Šī vakara atlikumu, kopā ar agrāk Palīdzības fondā uzkrātiem līdzekļiem, kopsummā 200 dol. dāmu komiteja nodevusi Ziemassvētku palīdzībai trūkumā nonākušajiem tautiešiem — 9 ģimenēm Vācijā, Francijā un šepat Kolorādo, Lāčplēšu biedrībai, Latvijas kaŗa invalidu apvienībai un tuberkulozes slimajiem Gautingas sanatorijā Vācijā.

Denveras draudzes kopas locekļu gadskārtējā pilnsapulce nolikta 1956. g. 22. janvārī.

Sestdienas skolas skolēnu eglīte un sarīkojums notiks 8. janvārī, plkst. 16.30 Amerikas Akadēmisko sieviešu apvienības telpās, 1400 Josephine ielā. Sarīkojuma programmā uzvedums „Iedomīgā eglīte," ko izpildīs jaunākā skolēnu grupa, deklamācijas, dziesmas, skolēnu apdāvināšana un eglītes dedzināšana. Pēc programmas bērnu rotaļas. Šim sarīkojumam Denveras latviešu kluba valde piešķīrusi $20.00.

Denveras latviešu klubs rīkoja tradicionālo Jaungada sagaidīšanas balli 31. dec., 2011 Glenarm place jaunās Būvgaldnieku b-bas telpās.

Kluba biedru gadskārtējā pilnsapulce notiks 7. janvārī, plkst. 18.30. Darba kārtībā: sapulces amatpersonu vēlēšanas, valdes un revīzijas komisijas ziņojumi, kluba priekšnieka, valdes, revīzijas komisijas un dāmu komitejas vēlēšanas un dažādi jautājumi.

V. Kalns.

PIEZĪMES LAPU MALĀ

INDIJAS PARADOKSI (11)

Kad boļševiku dižvīri aizlidoja uz Indiju, par kādu laikraksta lapu bija milzu uzraksts: **Maskava nolēmusi pievākt Indiju.** Stipri un labi sacīts, ja atceras, ka teorijā boļševiki grasās sagrābt visu pasauli pēc mistiskās un jau 100 gadus gaidītās pasaules revolūcijas. Šo virsrakstu, tikai pēdējo vārdu mainot, varēs izmantot arī turpmāk. Ja nākošā vasarā Chruščevs, kā pieteicies, brauks uz Londonu, varēs sacīt, ka Maskava nolēmusi pievākt Angliju. Tādā veidā Maskava nolēmusi pievākt arī Savienotās Valstis un Kanadu. Īstenībā, zināms, viss ir citādi. Līdz pasaules revolūcijai ir tikpat tālu, cik līdz pastardienai. Arī Indijai šobrīd īstenībā nekas nedraud.

KAS IR INDIJA?

Un kāpēc Chruščevs un Bulgāņins devās uz turieni savā mūža garākajā ceļojumā?

Kas ir Indija, to īsumā nav viegli noskaidrot. Jau pašu Indijas vārdu lietojam divi nozīmēs. Ģeografiski un etnografiski par Indiju saucam lielu platību Āzijas dienvidos, ko no pārējā kontinenta norobežo milzīgais Himalaju kalnu masīvs. vienīgā „dabiskā robeža" pasaulē, kas pelnījusi šo vārdu. Šī platība dienvidos no Himalajiem ir gandrīz kā atsevišķs kontinents, pat mazliet lielāks par Eiropu bez Krievijas. Iedzīvotāju skaita ziņā šis Indijas subkontinents ir manāmi lielāks par Eiropu (šaurākajā nozīmē): tajā dzīvo ap 250 tautu ar apm. 488 miljoniem iedzīvotāju (apm. piektā daļa pasaules iedzīvotāju). Viss šis subkontinents līdz 2. pasaules kaŗa beigām bija Anglijas pārvaldībā kā dominijas un kolonijas. Tagad tajā ir 6 patstāvīgas valstis: Indija. Pakistana, Burma, Ceilona Nepala, Butana. Lielākā no šīm valstīm ir

INDIJA ŠAURĀKĀ NOZĪMĒ

Indija politiskā nozīmē ir valsts, kas aizņem lielumlielo un centrālo ģeografiskās Indijas daļu. Arī Indijas valsts ir ļoti liela. Šogad tās iedzīvotāju skaitu lēš 372 miljonos. Vienīgi Ķīna ar saviem 580 miljoniem iedzīvotāju ir lielāka. tikai krietnā attālumā aiz Indijas seko Pad. Savienība ar saviem apm. 205 miljoniem iedzīvotāju un tad tikai vēl Savienotās Valstis ar 165 miljoniem. Indijas republikā vienā pašā ir vairāk iedzīvotāju nekā visā Ziemeļ- un Dienvidamerikas kontinentā. Tajā ir arī pusotras reizes vairāk iedzīvotāju nekā visā Afrikas kontinentā. Ar to tomēr iegūti tikai daži salīdzinājumi, kas aprāda Indijas ārējos samērus. Indijas sarežģītajā iekšējā struktūrā ieskatīties daudz grūtāk.

INDIJA ĢEOPOLITISKĀ NOZĪMĒ

Ja par Indiju domā ģeopolitiski, ja domā par tās saimniecību, ārējo tirdzniecību, militāro stāvokli, ekspansijas un iekaŗošanas iespējām, tad ērtāk runāt par Indiju plašākā nozīmē. Tad nav jāaizmirst, ka šis Indijas subkontinents no Āzijas šķirts ar dabisko robežu, ka nesalīdzināmi garāka ir tā izrobotā jūras robeža, ka to var apdraudēt tikai no jūras (no dienvidiem), nekad no ziemeļiem, kamēr rietumu un austrumu samērā īsās robežas ir puslīdz viegli aizsargājamas. Ja Indija kādreiz kļūtu saimniecis-kas ekspansijas spējīga, tad šī ekspansija ietu uz Afriku (Indijas izceļotāji jau tagad šo ceļu iezīmē). Bet tā ir tālas nākotnes iespēja. Indija vēl ilgi būs nodarbināta ar iekšējām lietām.

Indijā (kopā ar Pakistanu) pēc Britu Enciklopedijas ziņām 1937. g. esot runātas 203 valodas. Lielākā daļa no tām gan ir sīku cilšu valodiņas vidienē un nomales kalnājos, Taču arī valodu, ko runā vairāk par 5 milj. iedzīvotāju ir ap 30 (Eiropā tikai 20). Apm. 25 valodas ir indoeiropiešu valodas. Šīs indoeiropiešu valodas Indijā un Pakistanā runā apm. 350 milj. cilvēku. Daudzās no tām ir literātūra, dažās pat kopš gadu tūkstošiem. Tās ir vecas indoeiropiešu kultūras tautas, vecākas par Eiropas tautām. — Bet Indijas vidienē un dienvidos runā arī t. s. dravidu valodas, kas ir īpaša primitīvu, ļoti vecu valodu grupa. Dravidu valodas runājot ap 88 milj. cilvēku. Oficiālā valoda tiklab Indijā kā Pakistanā ir indoeiropejiskā hindu valoda, ko runā ap 180 milj cilvēku. Pakistanā lieto šīs valodas urdu dialektu.

INDIJAS REPUBLIKAS ADMINISTRĀTĪVĀ IEKĀRTA

Indijas republikai ir sarežģīta administrātīvā iekārta. Tai ir 17 pavalstis un 10 sīkāki pārvaldes apgabali. Dažas pavalstis īstenībā ir valstu savienības. 7 pavalstis valda joprojām centrālās valdības atzīti radžas.

Tas, ko eiropietis no šīm pazīmēm secina, mēdz izrādīties nepareizes, jo Indijai bijusi pavisam citāda vēsture nekā Eiropai. Eiropietim tādēļ Indija liekas vienkārši paradoksāla.

Lai gan jau 200 gadus vēlējusies nokratīt angļu valdību, **Indija arī pēc patstāvības iegūšanas palikusi Britu kopvalsts locekle. Būdama republika, tā neieskata Anglijas Elizabeti par savu valdnieci, bet „atzīst" viņu tomēr par kopvalsts karalieni.** Savukārt Indijas republika ļauj daudzās provincēs valdīt monarchiem.

Ja Indijā ir ļoti vecas kultūras tautas, tad varētu domāt, ka tur sevišķi augsts izglītības līmenis. Bet izrādās, ka kultūras vērtības glabātas tikai ļoti šaurā virsslānī; Indijā joprojām ir 80% analfabētu.

Saskaldīšanās tik daudzās tautās un valodās liek gaidīt, ka Indijā visasākā būs nacionālo pretešķību problēma. Bet izrādās, ka Indijā tādas nemaz nav, nav pat vispār nacionālās apziņa Eiropas izpratnē. Iedzīvotāju apziņā to grupas atšķiras nevis ar valodu, bet ar ticību. Ticību pretešķības bija tik lielas, ka islāma ticīgie bija jāizdala īpašā valstī — Pakistanā. Bet pēc tam Indija palika ticības ziņā ļoti viengabalaina, jo 85% iedzīvotāju pieder pie hindu ticības. Tas Indijā nozīmē vairāk par nacionālo viengabalainību.

Arī sarežģītā administrācijas sistēma nedraud valsti izārdīt. Centrālās valdības autoritāte ir liela. Tā savukārt nav balstīta ar manāmu policijas un kaŗaspēka palīdzību. Indijas satversme (viena no garākajām pasaulē) ir radikāli demokratiska, apvienojot un sakausējot visdažādākās Anglijas, Francijas, Italijas u. c. Rietumeiropas valstu parlamentārisma tradicijas.

Centrālā parlamenta Apakšnamā ir apm. 500 sēdekļu, Augšnamā 250 vēlētu un ieceltu delegātu. Pirmās vispārīgās vēlēšanas notika 1951/52. g. ziemā, un tajās piedalījās 60% balsstiesīgo. Vairāk nekā puse šo vēlētāju bija analfabēti, tādēļ balsošanā lietoja kaut ko bilžu rakstiem līdzīgu — zīmētas partiju emblēmas. Bet valdošā kongresa partija ieguva parlamentā 74% vietu, un Indijas valdība ir viena no stabilākām parlamentiem atbildīgām valdībām pasaulē, tā var valdīt bez traucējumiem 5 gadus. Tikai 4 provinču parlamentos kongresa partija neieguva absolūto vairākumu, bet tur valda ar koalicijas palīdzību.

Vārdu sakot, Indija mēģina dot savai brīvībai Rietumeiropas formas. Liekas, ar sekmēm, kaut kaut šādos gadījumos neizbēgami paradoksi maldina skatītājus no malas. **Indija,protams, nīst angļus, bet tai pašā laikā atdarina visu anglisko. Likumus un valdības noteikumus formulē angļu valodā** (tā ir vienīgā, ko saprot viss izglītoto virsslānis). Tautas vajadzībām viss jātulko hindu valodā, kam vēl nav moderno tiesību jēdzienu apzīmējumu. Galā arī to pašu iedzīvotāju lielākais vairums nevar izlasīt, jo vēl jau nemaz lasīt neprot. **Arī vidējās un augstākās mācības iestādēs mācības valoda pagaidām angļu. Ne vien Indijā, bet arī tās kaimiņzemēs joprojām jāiztiek ar angļu ievestajām kriminālajām un civīltiesībām.**

Turpinājumā: Ķīnas negals

CEĻA VĀRDI

Priekšzīme iespēj vairāk nekā visa teorija.

Kronvalds

*

Katram pašam jāzina, kas viņa pienākums, un pašam tas sev jāuzliek.

Rainis

*

Skaistākās vērtības nav meklējamas tālu, tās atrodas tavā dvēselē. Tā nav pieejama citiem. Visas domu bagātības un garīgās vērtības tu vari tur smelt pats.

Prof. P. Dāle

*

Stipra griba un nešaubīga ticība padara brīnumus pat ar vārgu un nevarīgu miesu. **Vilis Olavs**

KĀDAS GODĪBAS GALS

ES VIŅUS IETINU SEGĀS UN SADEDZINĀJU (1)

Hitlera sulainis stāsta par „vadoņa" darbu un dzīvi

Sajā stāstā jūs lasīsit vēl līdz šim latviešu presē nepublicētas ziņas par vienu no pasaules lielākā vīra, daudzkārt nolādētā Ādolfa Hitlera privāto dzīvi. To stāsta Heincs Linge, viņa sulainis un miesas sargu šefs, kurš nesen pēc 11 gadiem atgriezās no krievu koncentrācijas nometnes. Šī vīra stāsts ir ievērojams ar to, ka viņš vairāk kā 10 gadu, bija Hitlera tuvākais cilvēks, kurš ik dienas sastapās ar „Fīreru" vaigā un redzēja to starojam gan uzvaras priekā, gan arī līdz ārprātam dusmīgu un tuvu sabrukumam. Viņš ir vīrs, kurš pazīst Hitleru labāk par visiem.

— Es sēdu pie vaļēja loga un raugos Berlīnes dzīvākā ielā, kur viens blakus otram piekļaujas lielie veikali, un nevaru iedomāties, ka tikai vēl pirms dažām nedēļām es biju krievu gūsteknis, tālu no brīvības un savas dzimtenes — savu stāstu sāk Linge.

— Garus un grūtus 11 gadus viņi mani turēja ieslēgtu koncentrācijas nometnē pie Sverdlovskas Urālos, jo atklāja, ka esmu bijis Hitlera sulainis un viņa personīgās sardzes šefs ar majora gradu, kā arī viņa miesas sargs.

Viņi atklāja, ka esmu bijis vīrs, kurš kā pēdējais redzēju Hitleru pirms pašnāvības, ko viņš izdarīja Valsts kancelejas bunkurā Berlīnes ielenkuma laikā, nepilnus trīs kilometrus no tās vietas, kur tagad rakstu šīs rindas, — kā arī to, ka esmu bijis pirmais, kurš redzēja vadoni beigtu. Viņi atklāja arī to, ka esmu bijis tas, kurš, paklausot viņa pavēlei, to ietinu segās un, kopā ar Evu Braunu, viņa dažu stundu līgavu, mēģināju pārvērst pelnos, sadedzinot.

Līdz ar to es varu pastāstīt ne tikai par Hitlera pēdējām dienām, bet arī par laikmetu pirms kara sākšanās, un par to laika posmu, kad Vācija dienu no dienas gāja pretim uzvarai... līdz tam brīdim, kad Hitlera slavas kalngali sāka lēnām, bet noteikti aptumšoties un likteņa rats sāka griezties uz pretējo pusi.

Tas bija 1943. gadā, kad lūdzu vadonim, lai mani atlaiž no līdzšinējā darba, bet manu lūgumu viņš asi noraidīja, pie tam mani paaugstinot par majoru. „Es nevaru jūs atlaist, Linge, jums jāpaliek un mani jāapkalpo" atbildēja Hitlers.

Sēdot un raugoties uz Berlīnes sabumbotiem jumtiem, man lēni ataust atmiņā viena diena pēc otras.

Es nekad neaizmirsīšu 1944. gada 20. jūliju. Tā bija karstākā kara diena, kad viņi valsts kancelejā pie Rastenburgas mēģināja nogalināt Hitleru. Tas notika tikai dažas minūtes pēc tam, kad Hitlers man bija pavēlējis sagatavot pieņemšanu Musolīni. Citādi es būtu bijis pie Hitlera galda, kur eksplodēja bumba. Bet es atrados ap 100 jardu no Hitlera kopā ar kādu vecāku virsnieku, kuram bija pavēle sagaidīt Musolīni.

Sākumā mēs domājām, ka kāds nomaldījies suns iekļuvis mīnu laukā, kas atradās ap vadoņa mītni. Tad man ziņoja, ka vadonis vēlas ar mani runāt. Es ieskrēju viņa telpā un ieraudzīju, ka eksplozija bija viņu ievainojusi, viņam bija bojāta ausu bungādiņa. Salauztā galda šķembas krustām šķērsām maisījās starp viņa kājām. „Uzlauziet grīdu un izmeklējiet, vai tur nav paslēptas citas bumbas", teica Hitlers. Es bumbu tur neatradu.

Pirmajā sākumā Hitlers nevarēja iedomāties, ka bumba, kas tikko eksplodēja, bija domāta viņa nonāvēšanai. Bet viss tas, kas sekoja pēc tam, tiks atstāstīts citā vietā. Bet to es nekad neaizmirsīšu. Skatīdamies uz mani, vadonis teica: „Linge, kad es sapratu, ka notikusi eksplozija un ka esmu ievainots, es lūkojos acīs visiem virsniekiem, kas tajā brīdī atradās manā tuvumā, lai redzētu, kā viņi uz to reaģēja."

Atmiņās man ataust visi notikumi, kas Hitleru cēla un kas viņu gāza. Es atšķiršu atpakaļ vēstures lapaspuses un apstāšos tieši pie liktenīgā brīža plkst. 3.50, 30. aprīļa 1945. gadā, kad gaisma izdzisa uz visiem laikiem Hitleram un viņa dažu stundu sievai Evai Braunai.

Tieši desmit minūtes pirms četriem kodīgu dūmu strūkla, plūstoša no Valter pistoles, man paziņoja, ka savu dzīvību izbeidzis Ādolfs Hitlers bunkurā, kurš atradās 30 pēdas zem Berlīnes drupām un kurā bija ierīkota valsts kanceleja. Visus šos garos gūsta gadus es neskaitāmas reizes esmu pārdomājis šos pēdējos brīžus un negribas ticēt, ka vadonis ir miris, lai gan jau piecas dienas pirms liktenīgā brīža es dabūju zināt, ka vadonis atmetis domu par bēgšanu no Berlīnes, kurai steigā mācās virsū krievu vienības, draudēdamas no visām pusēm.

Nekāda skaņa, ne šāviena troksnis no vadoņa bunkura neizskanēja. Pirmajā brīdī dažas sekundes es stāvēju kā pārakmeņojies. Patvertnē viss bija kluss. Tad pēkšņo klusumu pārtrauca krievu artilerija. Es atjēdzos, jo katra minūte bija dārga. Es lēnām sāku kustēties uz Hitlera darbistabas durvju pusi. Pirms piecām minūtēm es vēl stāvēju vadoņa priekšā un militāri viņu sveicinot atvadījos no vīra, kuram kalpoju 10 miera un kara gados. Liekas, esmu bijis viņam vistuvāk kā jebkurš cits pasaulē. Darbistabas durvju priekšā es vēlreiz apstājos, jo nevarēju iedomāties skatu, kas sagaidīs, durvis atverot. Bet atkal manī iztraucēja krievu bumbu sprādzieni, un man likās, ka tie arvien tuvojās. Man bija vadoņa pavēle un kā dzīvē, tā viņam nāvē ejot tā bija jāizpilda. Viņš man uzticējās! Tā es nemierīgs atvēru durvis un devos istabā. Tur sēdošā stāvoklī uz dīvāna atradās Ādolfa Hitlera ķermenis.

HITLERA NĀVE

Vadoņa labajos deniņos bija mazs lodes izurbts caurums, no kura sūcās tieva asins straume. Viņam mugurā bija uniforma, kuru pirms pāris stundām es biju viņam rūpīgi sagatavojis. Kāda pistole, Valters 7.65, gulēja uz grīdas, ko viņa labā roka tur bija nometusi. Apmēram metru tālāk bija redzama cita, 6.35 kalibra. Vadonis nedomāja, ka šajā gājienā viņam būtu jāklūdās. Nāvei vajadzēja būt pēkšņai.

Evas Braunas ķermenis, kas bija vienīgā sieviete Hitlera dzīvē, ko es pazinu visus šos gadus, atradās blakus Hitleram. Es ticu, ka viņa mira dažas minūtes pirms vadoņa.

Evas sejā nebija nekādu nāves zīmju, un likās, ka viņa ir iemigusi. Viņa bija noindējusies, iedzerot vienu no 12 kapsulām, ko Hitlers bija iepriekš paredzējis katram gadījumam. Dažas stundas iepriekš tajā pašā dienā vadonis noindēja savu apbrīnojamo elzasiešu sugas suni, kura vārds bija Blondī. Divus pārējos suņus nošāva. Hitlers suņus ļoti mīlēja.

Tas bija 25. aprīlī, kad mani pēkšņi sauca apakšsulainis Krīgers, man paziņodams telefoniski, ka vadonis vēlas steidzīgi ar mani runāt. Es nebiju sagatavojies šim drāmatiskajam notikumam, kas sekoja nākošās minūtēs. Kad iegāju vadoņa istabā, viņš stāvja pie galda. Viņa seja bija bāla, acis nopietnas un aukstas.

„Linge", viņš teica, „ es gribu atlaist jūs no dienesta — jūs varat to pārtraukt un doties pie savas ģimenes." Arī es stāvēju kā stātuja.

„Mans vadoni" — es teicu, „es esmu bijis ar jums labās dienās, es gribu palikt arī ar jums turpmāk, vienalga, kas arī notiktu."

Viņa sejā pārmainījās vaibsti.

„Es to nekad negaidīju!" viņš atbildēja „Bet tagad man ir jums speciāla pavēle!"

Bez kāda jūtu izplūduma Hitlers teica:

„Nav nekādas izredzes vairs tikt ārā no šejienes, Linge. Esam nolēmuši ar Brauna jaunkundzi, ka dosimies kopā nāvē. Jūsu pienākums — un mana pavēle jums — jums jāraugās, ka mūsu ķermeņi tiek sadedzināti. Nevienam nav jāredz un jāpazīst mani pēc nāves.

Apgādājiet benzīnu. Ietiniet mūsu ķermeņus segās, aplejiet tos ar benzīnu un aizdedziniet."

(Turpinājums sekos)

VAI ROBOTI IZŠĶIRS KAŖU JAU PIRMAJĀ DIENĀ?

KĀDA NĀKOTNES PERSPEKTĪVA JAUNO GADU SĀKOT

Interese no atombumbām pēdējā laikā sāk pārsvērties uz robotiem. Atombumbu iedarbe ir milzīga, bet ar tām nav atrisināts transporta jautājums. Pēdējo zinātnieki mēģina izkārtot ar robotu palīdzību.

Jau sen pagātnei un vēsturiskām atmiņām ir norakstīti slavenie vācu V1 un V2. Tie atstājuši tikai atceri par idejas pirmreizējo izveidojumu. Tagad robotus vada ar radara stariem. Nonākot staru kūļa malā, robots uztver tā iedarbību un tiek novadīts pareizā ceļā. Robotu var arī apgādāt ar speciālu aparātu, kas to novada tieši uz izvēlēto mērķi — vai tas būtu kuģis, nocietinājums vai lidmašīna.

Uzbrucēju robotu vada no lidmašīnas, kurā lidotājs uz TV ekrāna vēro mērķi.

Roboti var būt apgādāti kā ar parastām sprāgstvielām, tā arī ar atomlādiņiem. Tos iedala dažādi. Īsumā varētu pieminēt lidmašīnu tipa robotus, kuru iedarbības apjoms ir līdz 100 jūdzēm, un starpkontinentu robotus, kas paredzēti citu kontinentu apšaudei. Pēdējos pilda ar atoma vai ūdeņraža bumbām.

Lauka roboti domāti parastās artilerijas aizstāšanai, bet tos var arī apbruņot ar atomlādiņiem. Krasta roboti paredzēti kuģu apšaudei. To iedarbība sniedzas līdz 30 jūdzēm. Jūras roboti domāti cīņām ar kaujas kuģiem,un to iedarbes aploks ir lielāks kā parastai kuģu artilerijai. Iznīcinātāji roboti konstruēti lidaparātu iznīcināšanai, bet uzbrucēji — roboti ienaidnieka spēku iznīcināšanai. Pēdējos vada no lidmašīnas, mērķi uztverot TV ekrānā. Īpaši konstruēti roboti paredzēti cīņai pret tankiem un zemūdenēm.

Pašreiz roboti ir jau daudzām valstīm: amerikāņiem, angļiem, frančiem, šveiciešiem, zviedriem un, protams, arī krieviem.

Krievu robots „103" ir 120 tonnu smags ar 500—800 jūdžu iedarbes aploci. Tas apgādāts ar atomlādiņiem. Krieviem ir arī roboti, kurus ar zemūdenēm var nogādāt katrā vēlamā vietā zem jūras līmeņa no kurienes vēlas apšaudīt kontinentu.

Amerikāņu robots Arlass ir 225 tonnīgs ar ūdeņraža bumbu lādiņu, 1000 jūdžu iedarbes rādiju un 7000 metru sek. ātrumu.

Liekas, ka jau pēc īsa laika būsim tik tālu, ka atliks tikai nospiest dažas pogas kara ģenerālštābā, lai no gaisa, jūras un cietzemes paceltos roboti un pēc īsa brīža nomestu savas iznīcinošās bumbas pretinieka robežās un to stratēģiski svarīgos punktus noslaucītu no zemes virsus pāris minūtēs.

Atliek tikai jautāt — kurš pirmais nospiedīs pogas?

FIRMAS ZIME

Vīnes tiesa nesen noraidījusi kādas 25 g. v. sievas laulības šķiršanas prasību, jo viņa gribējusi tikt vaļā no savā 52 g. vecā vīra tikai tādēļ, kad tas liedzies iet pie ārsta, lai pārveidotu savu neglīto degunu. Deguna īpašnieks tiesā paskaidrojis, ka viņš esot kārtīgs lopu tirgotājs, kurš visos tirgos pazīstams ar vārdu — Gurķadeguns. Deguns esot viņa firmas zīme, kāpēc tā izlabošana un līdz ar to firmas zīmes maiņa varot traucēt viņa lopu kupča slavu. Tiesa tam piekritusi.

SVECĪŠU MIRDZUMĀ ST. KATARĪNĀS UN NIAGARĀ

Augšā. Pa kreisi: St. Katarinā bērnu koris dzied „Katru gad' no jauna." Pa labi: mazā Maira Zālamane, kas „pārkāpusi" sava pirmā gada slieksni, pēta eglītes spožumus. Vidū. St. Katarīnas latv. skolas deju grupa. 1. r. no kr.: Brigita Sīrone, Sandra Freimane, Dace Zvejniece, Dagnija Masīte. 2. r.: skol. Mārtiņš Vētra, Jānis Baltais, Guntis Rugājs, Persijs Lazdiņš, Jānis Gulbis, skol. Lilija Gulbe un Aija Konrāde. Ziemassvētku vecītis uzklausa Māras Kaļesnikovas vēlēšanos svētku dāvanām. Apakšā. Skolinieku uzvedums Niagarā, „Zēns, kam nekā nevajadzēja" — slimo zēnu „ārstē" brīnumdakteri. No kr.: Juris Ligers, Valdis Celms, Pēteris Steinbachs, Andrejs Skalde un Raitis Lauge. Stūrī — mazāko meiteņu uzvedums — Zaķīšu pirtiņa. J. Liģera uzņēmumi.

St. Katarīnas un Niagaras latviešu sestdienas skolu rīkotajos Ziemassvētku eglītes vakaros, bērnu vecāki un viesi, klausoties skolnieku priekšnesumos un kopīgi nodziedātajās Ziemassvētku dziesmās, guva siltu svētku ieskaņu sirdīs. Daudzu domas, vērojot svecīšu mirdzumu, aizlidoja tais laikos, kad dzimtenē, svētku zvaniņiem tikšķot, mērojām sniegoto ceļu pie skolas bērnu eglītēm, vai svētku dievkalpojumiem dzimtenes baznīcās.

Abās skolās eglītes vakari sākās ar mācītāja V. Šēfera vadīto svētbrīdi. Sekoja skolēnu deklamācijas, kora dziesmas un īsas lūdziņas. St. Katarīnā nevar neatzīmēt bērnu uzvedumu Svētās nakts eglīte un labi sagatavoto tautas deju uzvedumus. Daudz te piestrādājuši skolotāji M. Vētra, L. Gulbis un A. Konrāde. Priekšnesumiem beidzoties, ieradās „vecītis" (V. Skidra) ar dāvanu maisu un saviem pārdomātajiem jautājumiem un pamācībām.

Bērniem, kas latviešu skolā nemācās, vecītis deva iespēju rādīt savus svētkiem sagatavotos priekšnesumus. Šajā daļā lielisku gatavību un talantu baletā parādīja Selga Sakse, bet veikla stepa dejotāja bija Mudīte Reinholde. Lielākā daļa šo bērnu uz Ziemassvētku vecīša jautājumu: Kāpēc viņi neiet latviešu skolā? — palika atbildi parādā.

Nobeidzis savu ciemošanos St. Katarīnās, tas pats vecītis aizsteidzās, lai laikā nokļūtu Niagaras bērnu sarīkojumā. Niagarā bērni klausītāju pulciņu iepriecināja ar labi iemācītām deklamācijām un diviem uzvedumiem: jaunākās klasītes — Zaķīšu pirtiņa (skolot. E. Šteinbachas vadībā), bet lielākaie — Zēns, kam nekā nevajadzēja (skol. A. Skaldes vad.).

Abās skolās vecāku padome bija rūpējusies par atspirdzinājumiem un uzkožamajiem bērniem. Vēlāk bērni priecājās tautas dejās un rotaļās.

J. L.

Jānis Sārma

Negantnieks

ROMANS

43. turpinājums

— Esmu kādas reizes arī ieminējies, lai jele neliek bērniem dziesmas un pasakas uzrakstīt, bet Krogzemis tad atteica, ka tagad jauni laiki, ka bērni citādi audzināmi nekā senāk un ka tas topot arī svešās zemēs darīts. Bērniem, proti, vajagot zināt, kā dzīvojuši viņu tēvu tēvi... —

— Mums neder tas, ko māca svešās zemēs! Kas to sludina, tie ir nihilisti un dumpja cēlāji, kas pie mums no krievu zemes ieviesušies. Vai neatceraties Pēterburgas Avīzes, ko Valdemārs Pēterburgā izdeva un kas daudzus mūsu ļaudis apmulsināja ar saviem pārdrošajiem un nekaunīgajiem rakstiem? Gan mūsu kungi un mēs, mācītāji, pret tām vienprātīgi sacēlāmies un panācām, ka kaitīgo lapu aizliedza un tās skribentus izklīdināja. Bet nu tās vietā jau tepat Rīgā radusies kāda cita, kas to ļauno sēklu sēj tālāk. Mans amata brālis raksta, ka arī Krogzemis tai Rīgas lapā līdzi darbojoties un liekot tur drukāt tās nelabās ziņas par mūsu Lielvārdes draudzi.

— Vai runājat par Baltijas Vēstnesi, cienīgs mācītāja kungs? —

— Protams, ka par to runāju! Vai tad pats to nenojaušat, ka to, kas šai lapā par mums rakstīts, spēj rakstīt tikai tāds, kas šeit dzīvo un kas nemierā ar to, ko es mācu baznīcā, bet jūs skolā? —

— Gan dažu ko nojautu, bet neaptvēru, ka tas aumeistars varētu būt... —

— Diemžēl, tas viņš ir bijis. Un jūs gan arī zināsit, ka ir tādas sērgas, kas mūsu miesā pavisam nemanot ieperinās un par ko apķeram tikai tad, kad visās malās jūtam sāpes. Tāda ļauna un slepena līga nu uzbrukusi mūsu Lielvārdes draudzei. Bet, tāpat kā dakteris ar asu nazi tos ļaunus augoņus no slimās miesas izgriež un tā to atkal veselu dara, tā arī mēs glābsim mūsu mīļo draudzi no aumeistara nelabiem darbiem. Jau šodien Krogzemim teiksit, lai Lielvārdes draudzes skolu atstāj un citur sev vietu meklē.

Neilands klusēdams palocīja galvu. Viņš nebija gaidījis, ka ķilda abu straujo vīru starpā izbeigsies šādā veidā, jo domāja, ka tiklab viens, kā otrs nožēlos asos vārdus un beidzot samierināsies. Teikt vēl kaut ko par labu Krogzemim viņš neuzdrošinājās.

— Diemžēl, mēs neesam pirmie, kas Krogzemi no viņa darba aizraida, — Kroons piebilda, it kā gribēdams savu rīcību attaisnot, — Bražes mācītājs man raksta, ka Lielvārde viņam jau trešā darba vieta, kaut gan tikko pagājis trešais gads, kopš no Cimzes skolas atstājies. Ja arī uzpriekšu karstas putras strēbējs paliks un goda prātu nepieņems, tad vai nu līdzi citiem jaunlatviešiem no savas tēvu zemes izraidīts taps, vai arī cietumā nokļūs. —

Klusēdams Neilands palīdzēja mācītājam ietērpties talārā, jo no baznīcas atskanēja korāļa prelūdija. Ienāca pārmelderis Grigs un, paņēmis garā kātā piestiprināto melna samta ķeseli ar zvaniņu zem tās, godbijīgi atpakaļ kāpdamies, atkal aizgāja.

— Lai tas Kungs svētī mūsu šīs dienas ieiešanu un iznākšanu, — Kroons palocīja galvu pret Neilandu un atvēra baznīcas durvis.

XXIX

Jo man sūri, jo man grūti,
Jo es koši paadziedāju.

Tautas dziesma

Lielvārdes draudzes skolas pagalms nebija necik plašs, jo pati saimniecība bija par gabaliņu no tās Rumbiņas otrā krastā. Pie skolas bija tikai šķūnītis ar vistu kūtiņu, aka un malkas grēdas. Parādes durvis ar balkonu bija mājas otrā pusē pret dzelzceļu, un tur bija arī neliels košuma dārziņš. No balkona pāri dzelzceļam jo labi varēja redzēt Lielvārdes muižu, parku un mazās baznīciņas torņa brūno jumtu. Baznīciņa sagubusi un pazemīga kluknēja stāvajā Daugavas krastā. Lielceļš, kurš locījās starp dzelzceļu un Daugavu, svētdienas pievakarē bija ļaužu tukšs, un arī Ūbeļu krogus nerādīja nekādas dzīvības zīmes. Toties no draudzes skolas puses dzirdēja dziesmas, jo tur skolaskungs Neilands mācīja dziedāt kori, kur piedalījās gan vīrieši, gan sievietes.

Kad saule bija noslīdējusi jau uz vakara pusi, skolas pagalmā katrs no savas puses ienāca divi zēni. Pār pleciem tiem bija baltas kulītes ar nākamās nedēļas pārtiku. Lielākais un plecīgākais bija Pārogres saimneka Peča dēls Miks, bet sīkākais pārmeldera Griga pastarītis Pēteris.

— Sveiks, Mik! — Pēteris sveicināja pirmais, — tu arī jau klāt? Bet tak no Pečām līdz Lielvārdei kudī liels gaisa gabals, un vēl jātop pāri arī Ogrei.—

— Kas par to, ka liels gabals kājām noejams? Tak jau uz skolu jāsteidz, ne uz muižu darbā. Kā paēdu brokastis, tā laidos ceļā. Nākdams vēl jo krietnu līkumu pametu un iegriezos Glāžšķūnī.

— Ko tad tur meklēji? —

— To darīju aumeistara dēļ. Cita pēc jau gan nebūtu uz Glāžšķūni gājis. —

— Kas tad aumeistaram no tā, ka tādu līkumu meti? —

— Biju dzirdējis veco Nebaisieni daudz dziesmu protam — tās tad nu gribēju no viņas izklaušināt un aumeistaram uzrakstīt. Vai tad nezini, ka viņš pēc tām kāro? Uzskrīvēju tad ar turpat vai simts peršiņu. Vecenei, zin, dziesmu bez sava gala, un, ja uzbučo uz rokas, tad sāk tūliņ skaitīt citpakaļ citai, tā ka nespēj ir pierakstīt. Nebija ko redzēt, ka pieskrīvēju pilnu burtnīcu. Kad beigsies dziedāšanas provis, iedošu to viņam. Gan jau redzēsi, cik tad būs priecīgs. —

— To jau zinu gan. Bet nelielies nu, bračiņ, viens pats! Nevarēsi vis teikt, ka tu vien tas pravarnais. Arī es nestāvēju dīkā — sestdienas vakarā Jāņatēvam līdzi piegulā aizplēsos un tur viņu tikām lūdzu un labināju, līdz man divas it garas un jaukas pasakas izstāstīja. Tās tad nu turpat pie ugunskura burtnīcā ieskrīvēju, jo vēlāk jau vairs nevar visu iegādāt tā, kā stāstīts. Tur burvji, raganas, milži un vareni ķēniņdēli cits ar citu cīnās, un Jāņatēvs cieši apgalvo un tic, ka tie kādreiz mūsu zemē dzīvojuši. —

— Mans tēvs gan saka, ka tas tā nebūšot bijis, un es nezinu, kāpēc aumeistars, kas ir skolots vīrs, tā priecājas par tādiem stāstiem. —

— To tev vajadzēja gan noprast: aumeistars par pasakām priecājas tāpēc, ka tur var vērot ne vien dažu labu senu paražu, bet arī to, kādā vīzē latviskā valoda runājama. Vai tad neatgādā to, ka viņš reiz mums teica latviešus neīstu valodu runājam, kur jo īpaši daudz vācisku vārdu starpā maisoties? —

— To atgādāju gan... Bet vai zini, kas man iekrita prātā? —

— Kas tad tas ir? —

— Kā būtu, ja par uzrakstītajām dziesmām un pasakām aumeistaru lūgtum,lai mums pats par seno laiku notikumiem stāsta, kā to kādreiz ziemas vakaros darījis? —

— Jā, to mēs varētu gan. Man tas tik brangi patīk, kad viņš stāsta, kā vecie latvieši ar vāciem, igauņiem un krieviem kauties gājuši un jo niknus karus karojuši! —

— Bet man vislabāk patīk, kad viņš skaita kādu no savām dziesmām, kur stāsta par dieviem un dievietēm, kas ar nelabiem gariem cīnījušies, bet mūsu ļaudīm svētību gādājuši. —

— Arī man dziesmas patīk un no tām visgaužāk tā, kur viņš stāsta par mūsu Kaibalu. To protu visu no galvas! — Pēteris sāka deklamēt:

Kur Kaibaliņa glaužas
Pie sirmās Daugavas...

Bet jau pēc pirmajām rindām viņš pēkšņi apklusa: no skolas iznāca Krogzemis un apstājās pie zēniem, kas viņu godbijīgi sveicināja.

— Veseli, veseli, puiši! Bet kāpēc tad abi jau šodien uz skolu nākuši? —

— Mēs... es, aumeistar... Jūs vēlējāt, un es uzskrīvēju... —

— Tu gribēji teikt, ka esi ko uzrakstījis? —

— Jā, uzrakstīju... — Pēteris sniedza aumeistaram savu burtnīcu.

— Ā! Tās ir teikas! Bet vai rakstīji itin tā, kā tapa stāstīts? —

— Jā, itin tā, aumeistar! —

— Arī es rakstīju... — Miks sniedza savu burtnīcu.

(Turpinājums sekos)

„UZDZĪVO" ZEM ŪDENS

ŪDENSLĪDĒJS 15 METRU DZIĻUMĀ TUKŠO VISKIJA PUDELES

Diezgan neparasts notikums nesen atgadījies uz kāda angļu glābšanas kuģa, kurš cēlis dienas gaismā kādā 15 metru dziļumā nogrimušā preču tvaikoņa vērtīgāko kravu. Ūdenslīdējs Toms Brauns pilnā amata tērpā un možā garastāvoklī pazudis dzelmē. Glābšanas kuģa apkalpe pēc brīža varējusi sākt vilkt ārā no jūras dažāda lieluma kastes, kuras Toms ļoti lietpratīgi piestiprinājis līdzi nolaistajai trosei. Bet tad iestājies pamatīgs starpbrīdis. Kuģa apkalpe paraustījusi ūdenslīdēja glābšanas auklu, bet tā nekustējusies. Kad starpbrīdis ieildzis, vīri uz kuģa klāja kļuvuši nemierīgi un necerējuši vairs Tomu redzēt dzīvu. Beidzot, kad visas cerības bijušas jau gandrīz zudušas, virs ūdens parādījusies ūdenslīdēja ķivere, un satrauktie jūrnieki, cik steidzīgi spēdami, skrūvējuši vaļā uzgriežņus, lai Tomu atbrīvotu no ūdenslīdēja tērpa. Tad nācis pats pārsteidzošākais. No atvērtās ķiveres pretī plūdusi nepārprotama viskija smarža. Toma stiklainās acis, lalinošā balss, nesakarīgā runāšana un pavisam nedrošā gaita norādījuši, ka viņš ir pamatīgi „piesūcies." Visi bijuši pārsteigti, jo Toms dzelmē nolaidies skaidrā prātā, un nekādi nevarējuši saprast, kā jūras dibenā un pie tam ar ūdens līdēja ķiveri galvā iespējams piedzerties. Nopratināšanā Toms atklājis pavisam vienreizēju notikumu. Nogrimušais kuģis, no kura Tomam vajadzējis pievākt vērtīgākās mantas, grimstot nosvēries uz sāniem un starp kuģa sāniem un klaju ūdenslīdējs atradis nelielu neizplūdušā gaisa telpu. Savas spuldzes gaismā Toms ieraudzījis vaļēju kasti ar viskija pudelēm. Tā kā citas kastes aicināt aicinājušas apsēsties, tad Toms to arī darījis. Atpūšoties viņš atcerējies kādu savu izputējušu mīlestību, kuras aizmiršanai, kā velnišķīgs kārdinājums, rokas snieguma attālumā stāvējušas labākās markas padzērienu pudeles. Tomam pēkšņi radusies vienreizēja ideja. Lai virspasaules ļaudis netraucētu viņa zemūdens dzīres, Toms savu glābšanas auklu apmetis ap kāda baļķa galu un, aizmirstot visus drošības noteikumus, atskrūvējis ūdenslīdēja ķiveres mutes daļu. Nogrimušā kuģa telpā saspiestais gaiss izrādījies derīgs. Toms paņēmis tuvāko viskija pudeli un nosita tai kaklu. Protams, nosistā pudeles kakla ievadīšana mutē caur atvērto un nevisai lielo ķiveres mutes caurumu nav bijusi sevišķi ērta. Liela daļa labā padzēriena aizlijusi mutei garām, bet Tomam pudeļu nav trūcis...

Vienīgā nelaime ir tā, ka pēc šī notikuma izpļāpāšanas attiecīgās iestādes Tomam uz vairākiem mēnešiem aizliegušas darboties ūdenslīdēja arodā, kā arī viņu sodījušas ar nelielu naudas sodu par drošības noteikumu neievērošanu.

VĀCIEŠI VEIDO BONNU

Lai Rietumvācijas pagaidu galvaspilsēta Bonna iegūtu īstas galvaspilsētas vaibstus, dažas satiksmes iestādes plānoja tur laist apgrozībā divstāvīgos autobusus. Izmēģinājumu braucieni tomēr pierādījuši, ka Bonnā divstāvīgajiem autobusiem nav vietas, jo autobusi netiek cauri zemajām, mazpilsētas vajadzībām domātajām dzelzceļu caurbrauktuvēm.

Pārmaiņas Kanadas radio raidījumos

Kanada vēl joprojām ir valsts ar daudziem neatbildētiem jautājumiem un daudzām nenokārtotām problēmām. Viena no tām ir radio un televīzijas raidījumu jautājums.

Šķiet, ka Kanadas sistēma, pie kuras līdztekus sadarbojās valdības vadītie un privātie radio raidītāji, ir vienīgā tāda veida sistēma visā pasaulē. The Canadian Broadcasting Corporation ir kontrolējošais organs, kas vada visu raidītāju tīkla raidījumus un ir nodrošinājusi sev izdevīgākās uztvērēju skālas frekvences. Visas privātās raidstacijas darbojas tikai vietējos apmēros un pārtiek no reklāmas raidījumu ienākumiem. CBC arī gūst reklāmas ienākumus, bet šie ienākumi ne tuvu nesedz visus operātīvos izdevumus — kā tas ir Savienoto Valstu privātās raidstacijās ar darbības tīkliem visas valsts apmērā. Privātās televīzijas un radio stacijas tomēr gūst zināmus labumus no iespējām pievienoties CBC raidītāju tīkla programmām, bet dažreiz tās arī par to sūdzas, jo tām jāpārraida arī ne visai populāri raidījumi, neraugoties uz to, vai tās vēlas to darīt vai ne.

Pateicoties šādai kārtībai klausītāji Kanadā gūst visai augstas kvalitātes raidījumus un par diezgan dažādu samaksu. Bet arī tur ir savas pretrunas, jo paliek fakts, ka CBC un privātās raidstacijas ir *zināmā mērā konkurentes*, kas sacenšas ne tikai, lai pievilktu klausītājus, bet vēl vairāk ap reklāmas dolariem. Privātās raidstacijas sūdzas, ka tās traucētas izveidot pašas savus raidītāju tīklus, bet, vēl nopietnāks iebildums, ka viņu visspēcīgākā konkurenta — CBC rokās atrodas arī kontroles tiesības.

Privāto raidījumu uzbūvi Kanadā ieveda 1932. gadā konservātīvā valdība, bet to pārlaboja vēlākās liberāļu valdības. Sakarā ar to, valdības raidījumu politikas kritiķi sastopami kā liberāļu, tā arī opozicijas aprindās. Konservātīvie un sociālkreditori, kā arī daudzi liberāļi gribētu atvieglot pastāvošos noteikumus par labu privātām raidstacijām, bet sociālistu grupas grib pavisam izbeigt privātās raidstacijas.

Lai izbeigtu pastāvīgos strīdus, valdība ir izraudzījusi izeju no šī sajukuma, iecelot īpašu karalisko komisiju raidījumu jautājuma noskaidrošanai vispār, ieskaitot CBC attiecības ar privātiem raidītājiem un atkarā no valsts līdzekļiem.

1951. gadā jau kāda cita karaliskā komisija, kas saucās Valsts mākslas, rakstniecības un zinātnes attīstību pētīšanas komisija jau pārbaudīja raidījumu lietu. Tā izteicās par labu esošai politikai, kas paredz ierobežotu privāto raidītāju darbību. Ka šie ieteikumi ir apmierinājuši tikai nedaudzus, atskaitot tos, kas atrodas politiski pa kreisi no centra, redzams no tā, ka Sen Lorāns ir iecēlis jaunu komisiju.

Šoreiz var droši paredzēt, ka komisija nāks pie atzinuma, ka CBC vara ir jāgroza, un ka raidījumu regulēšanu pānodod īpašai neatkarīgai iestādei.

CS

Edvarts Tūters

BALSIS

Es naktī dzirdēju balsis —
Tur sauca kādi mani.
Grūti bij atdarīt plakstus,
Grūti tumsā ko manīt — — —

Bet kaut kas gūlās uz krūtīm
Ar smagumu baisu...
Meklēju pagalvī sveci
Un uzšķīlu gaismu.

Atplauka liesma kā puķe,
Tumsa atkāpās kaktos,
Miegs vien, kā putekļi, gausi
Vēl sēdēja plakstos.

Mēmas bij sienas visapkārt,
Nekur nekādas pēdas...
Vai sapņi sirds pati kliedza —
Redzot savējo bēdas?

...Balsis... Tās savējo balsis,
Tās meklē mūs rokā;
Lai mēs še nemiegam dziļi —
Uz savu brāļu mokām.

23. dec. 1955.

STRĒLNIEKU LAIKMETU ATCEROTIES

TAUTAS ATSAUCĪBA, TĒVZEMES MĪLESTĪBA, VARONĪBA

Katru gadu ap Ziemassvētku laiku, kad dzimtenes lauki un meži piebirst ar sniegu un skaidrajās sala naktīs dimdina lauskis, pasērst nāk balti tērpti vīri, bruņoti šautenēm, metamām granātām un dzeloņstiepļu griezņēm. Ilga uzkavēšanās nav viņu iedabā — viņi grib tikai atgādināt degsmi savai tautai un iecerētai brīvībai, par kuru vēstures tecējumā gan slava skanējusi gan lāsti vēlušies.

Noškirsim momentu, kad „sarūgtināti par nepiepildītām cerībām atgriezties atbrīvotā Zemgalē un Kurzemē, turēdami aizdomās ne vien krievu armijas vadību, bet arī latviešu virsniekus par tīšu dzīšanu kaujās, kurās nebija nekādu izredžu uzvarēt, sašutuši par neattaisnojamiem zaudējumiem, daļa strēlnieku labprāt uzklausīja latviešu boļševiku (piem. J. Daņiševska) un pat dažu augstāku virsnieku (kapt. Ozola) dedzīgās runas par mieru bez aneksijām un kontribūcijām, par brāļošanos frontē un tml. (Latv. Encikl. 1336. l. p.)", un mums pāri paliks ar pašaizliedzīgām cīņām, upuriem un lielu varonību apliecināta un pierādīta tēvzemes mīlestība. Ja daļa strēlnieku, izdeguši kaujās un nesdami milzīgu upuru nastu, kas neattaisnoja cerības, noslīecās negātīvi, tad tas nebūt vēl nedod pamatu noniecināt un nopelt visus latviešu strēlniekus, jo nevar neatzīt to uzupurēšanos un varonību, kas parādīta veselā kauju serijā līdz momentam, kad daļā karotāju saplaka dvēseles spēks un ticība nesto upuru vērtībai.

TAUTAS ATSAUCĪBA

Cīņu atelpas brīžu viņiem nebija daudz. Katra kauja prasīja pārdomas un zīlējumus par nākamo. Bet arī šos mirkļus strēlnieki izmantoja sirds stiprināšanai kā sev, tā savējiem. Tās bija ierakumos rakstītās vēstules, kas nesa piederīgiem ziņu par vīriem, kuru acupriekšā glūn nāve un ienaidnieks. Bija prieks rakstīt, bet vēl lielāks — saņemt vēstis no mājām. Retas bija reizes, kad saņemtai vēstulei līdzi nenāktu praktiskas dabas sūtījums — kāda maza, bet iepriecinātāja velte: dūraiņu pāris, siltas apakšveļas gabals, vilnas lakatiņš vai kas cits – viss tas noderēja sal tajā Kurzemes ziemā. Šī tautas atsaucība un strēlnieku pateicība kaldināja lielu uzticības spēku un savstarpēju paļaušanos, kas bija svarīgs faktors visā cīņu laikā.

STRĒLNIEKU DZĪVI ATSPOGUĻOJA VARAVĪKSNA

Strēlnieku dzīvi ierakumos tolaik atspoguļoja mēnešraksts „Varavīksne." Neliela formāta izdevums, taču labi tas raksturoja karotāju izjūtas, varonību kaujās un nodarbības atelpas brīžos. Parasti ik numurā bija mazāka vai lielāka strēlnieku ģīmetņu serija ar īsu aprakstu. Atceros kādu „Varavīksnes" numuru, kurā bija ievietota Vidzemes vīru — varoņu serija: karevis Jānis Nigulis no Ziemeļvidzemes — ar sevišķu varonību cīņās pret vāciem, vecākais apakšvirsnieks Pēteris Eglē — par drošsirdību cīņās apbalvots ar 4. šķiras Sv. Jura krustu, praporščiks N. no Rīgas — cīņās pret ienaidnieku smagi ievainots, apbalvots ar 3. šk. Sv. Jura krustu un t. t. Vīru darbi patiešām liecināja bezbailību un kareiviskumu.

ROMANTIKA STRĒLNIEKU DZIESMĀS

Taču bez cietās un cīņu skarbuma radītās strēlnieka sirds bija samanāmas arī maigākas dabas puantes karotāju dvēseļu rakstā. Kaut uz mirkli — viņi kļuva jūsmotāji, saņemot līgavas vēstuli, vai to, ko sūtījusi nezināma latvju zeltene — aiz cieņas un mīlestības uz latviešu karavīriem. Gribējās uzzināt šādas pārgalvnieces vārdu. Un tamdēļ nebija brīnums vai nejaušība, ja tolaik daudzajās strēlnieku dziedātās dziesmās pavīdēja romantika un ilgošanās. Ka strēlnieka sirdī iemājoja arī maigāka rakstura noskaņas, liecināja dziesmu teksti un melodijas. Tā kādā populārā dziesmā ieskanēja, kādu ierakumu vīrs iztēlo latviešu meiteni: „Zilas tavas acis, skaidra tava sirds, bāli tavi vaigi, rožu lūpiņas." Tai laikā iemīlota kļuva arī dziesma par Ķemeru miestiņu, kas vēl līdz mūsu dienām saglabājusi savu skaņu, kaut arī teksts iekrāsots valībām, kas radušās karavīru dzīves straujā un bieži mainīgajā skrējienā. Strēlniekiem, kas nākuši no Ziemeļvidzemes, iemīlota bija kāda dziesma, ar kuru tie sabrauca iesaukšanas punktos. Braši skanēja „Tur aizjāja latviet's uz kumeļa stalta". Bija vēl daudz skanīgu dziesmu, kas pauda strēlnieku izjūtas, noskaņojumu, aizpildot tiem brīvos mirkļus ne tikai paša prieka dēļ, bet dvēseles spēka un izturības vairošanai, ko prasīja katra nākamā kauja un apstākļu nopietnība.

A. LAIVIŅA LUGA ZVAIGŽŅU PULKI

Kādreiz Ziemassvētkos un Zvaigznes dienā stāvgrūdām pilna bija Nacionālā teātra zāle, kad tur strēlnieku laikmeta atcerei izrādīja strēlnieka A. Laiviņa uzrakstītu lugu „Zvaigžņu pulki". Tajā bija spilgti raksturots šis laikmets — latviešu karotāju cīņas un atpūta ierakumos, viņu bezbailīgais cīņas prieks un nelokāmā stāja par iecerēto mērķi. Laikmeta lielums un nozīmība kļuva neaizmirstami. Bet, laikam, bija atkal kādi „speciāli" iemesli lugas noņemšanai no repertuāra. Ierosinātāji to darīt bija uzbrukuši strēlnieku laikmeta pēdējam posmam.

IERAKSTI 8 PULKU KAROGOS

Lielais dziesminieks, pats bijis arī latviešu strēlnieks, Kārlis Skalbe, kura vārsmām ir un paliks ietekmīga nozīme un pravietisks spēks, cildināja latviešu strēlnieku varonību un tēvzemes mīlestību, jo tā izpaudās dzīvē un darbos. Un veltīgi nopelt un uzvelt nelabojamu vainu tiem, kas, katrā cīņā iedami, nesa sevī ilgas un karstas ieceres par brīvu Latviju. To liecināja arī ieraksti astoņu strēlnieku pulku karogos, kas glabājās sirmajā Pulvertornī un izgāja ielās janvāra skaudrajā vējā, kad vecie strēlnieki devās ceļojumā uz Brāļu kapiem, kur viņi ar saviem pirmajiem kritušajiem cīņu biedriem — Jēkabu Timmu, Andreju Stūri un Jāni Gavenasu — bija likuši pamatus tautas svētnīcai.

A. Sedasdēls

Ziemassvētku uzvedumi Čikāgas latviešu skolās

● 17. decembra vakarā Western Hall telpās Čikāgas latviešu skola dedzināja eglīti. Māc. G. Strautmaņa svētrunai sekoja skolnieku priekšnesumi — deklamācijas, mūzika rotaļas un Irmas Vīksniņas viencēliena Ziemassvētkos izrāde autores režijā. Beigās Ziemsvētku vecītis, ko tēloja akt. E. Upermanis, dejas un rotaļas. Bija pavisam 361 dalībnieks: 84 kungi, 112 dāmas, 87 meitenes un 78 zēni. Pie šādas precīzas statistikas skolas prezidijs bija ticis ar pavisam jaunu, vēl līdz šim praksē nekur neizlietotu metodi, un tās autors izrādījās skolas administrātors Jānis Vilciņš. Katram eglītes vakara apmeklētājam piesprauda zvaigznīti (tās bija 4 krāsās: kungiem zaļas, dāmām zilas, meitenēm zelta un zēniem sidraba), un pēc izdalīto zvaigznīšu skaita arī varēja viegli konstatēt, cik daudz katras grupas pārstāvju sarīkojumā piedalās. Jāatzīst, ka šī metode ļoti atvieglo arī žurnālista darbu.

● 18. decembrī eglīti dedzināja Ciānas draudzes svētdienas skola. Skolas pārziņa māc. J. Strautnieka svētrunai sekoja programma, kurā ietilpa arī Irmas Vīksniņas tautas dziesmu virknējums Ziemassvētki lauku sētā skol. Hermīnes Eglājas iestudējumā. Visiem patika bērni — lācis, kaķis un āzis. Ziemassvētku vecīti tēloja V. Dzelme. Sarīkojums noslēdzās ar dejām un rotaļām.

Irmas Vīksniņas uzrakstītās ludziņas abām skolām liecināja, ka autore apveltīta ar talantu drāmas rakstniecībā. Ir labi, ka dzird un redz visu, kas ir latviskā garā, bērnu ludziņās iederas arī didaktika un ētika, tomēr jābūt arī pārdzīvojumam, citādi viss redzētais un dzirdētais „neņem mājas vietu" skatītāja un klausītāja dvēselē. Kādam saredzējumam un kāpinājumam vajadzētu būt katrā skatuvei rakstītā sacerējumā, tāpat katrā 4. dz. virknējumā kādam notikumam, kas nav ar mazajiem skatītājiem tie patīk. Nebūt nedomāju ar to teikt, ka Irmas Vīksniņas skolas skatuves gabaliņos emocionālais elements būtu atstāts novārtā, ne, bet, manuprāt, no drāmas technikas viedokļa raugoties, piem., meitene, kurai nav tēva, kādēļ viņu daži bērni ienīst (Ziemassvētkos), ir episka vieta, sakarā ar to nekas nenotiek, skatītājs negūst arī nekādu pārliecību, ka draiskulīgais zēns, uzzinājis, ka meitenes tēvs pazudis karā bez vēsts, tūdaļ mainītos.

Par Ziemassvētkiem lauku sētā jāsaka, ka uzveduma saturs atbilst nosaukumam, to neko vairāk nevarētu vēlēties; kā pēc tautas dziesmām autore varējusi uzvedumu konstruēt, tā arī režisore bija centusies parādīt. Ir tikai viens jautājums: vai tā vajadzēja sabiedrībai krāsas? Vai nebūtu labāk, ja dominētu tikai viena tautas dziesma, kaut vai par to pašu pīrāgu? Nedomāju, ka tas aizņemtu vairāk laika. Un budeļi tāpat varētu ierasties, soliste Inese Švānfelde tāpat varētu uzstāties. Bet labi jau būtu arī tā. Ja Čikāgā nebūtu Irmas Vīksniņas, tad nebūtu eglītes uzveduma ne vienā skolā, ne otrā. Un tādēļ — vissirsnīgākais paldies!

S.

Čikāgas latviešu skolas eglīte. Visjaunākie skolas audzēkņi skaita Ziemassvētku pantiņus. Pa labi skolotāja Marta Cakara. Viencēliena „Ziemassvētkos" tēlotāji: no kr.: Maija Dumpe, Ilona Straumane, Pēteris Zirnis, autore Irma Vīksniņa, Māra Vilciņa un Biruta Kreicere. K. Kalngara foto

SPORTA LATVIJA

Sporta Latvija, ko nesen kopīgi izdeva Arnolds Šmits ar Vili Čiku, ir vērtīgs ieguvums mūsu sporta literatūrā. Vēl jo vairāk tāpēc, ka liela daļa materiālu par brīvās Latvijas sportu gājuši bojā pasaules kara ugunīs, bet to, kas vēl saglabājies dzimtenē, okupācijas vara cenšas sagrozīt un iznīcināt. Rūpīgs Latvijas sporta archīvs, sākot ar avīžu izgriezumiem, fotogrāfijām un personiskām piezīmēm, piederēja kādreiz izlases basketbolistam J. Šadeiko. Bet viņa materiāli, krieviem bēgot, Tallinā sadega, un pats sportists tikko izglābās. Brīvajā pasaulē tikai retam saglabājušies precīzi dati un uzņēmumi par atsevišķām sporta nozarēm, pārējiem šie notikumi glabājas tikai atmiņā.

Sporta Latvija nenodarbojas tikai ar kailu sacīkšu aprakstu, bet tā ir ar interesi lasāma no sākuma līdz beigām. Šmits ar Čiku bijuši ne tikai daudzo sporta sacīkšu aculiecinieki un dalībnieki, bet arī labi pazina brīvās Latvijas sporta dzīvi, un žurnālistu spalva tiem labi klausa jau no seniem laikiem.

Grāmata aptver desmit nodaļas: Latvija pasaules futbola šūpolēs, Jānis Daliņš vai sološana, Ieņemiet vietas!... Uzmanību!, Mūsu lielākais sporta Bērziņš, Viņa majestāte basketbols, Stiprie vīri, Ar melno ripu pa pasauli utt.

Protams, grāmatu lasot, vietām gribētos arī vairāk informācijas, ne arvien tā ir pilnīga. Kaut vai to, kādas biedrības piedalījās pirmās Latvijas basketbola meistarības izcīņā. Ir arī dažas sīkas kļūdas. Tā, piem., Juris Aire savas basketbolista gaitas sāka Latvijas Vanagos, kur tas arī uzauga, jo pārejot uz JKS, viņš tūlīt iekļuva valsts vienībā, tas bija vēl pirms koncentra vingrotavas laikiem. Arī Grapmanis savus vienas rokas metienus sāka Konservātorijas vingrotavā pirms koncentra. Aizmirsts arī viens otrs vārds, piem., Svistuņenko bija arī izcils basketbolists, kas spēlēja Rīgas sastādītā. Nav atzīmēts, ka Svistuņenko pēc aiziešanas no JKS bija RFK vienības futbolists un tikai vēlāk pārgāja uz RV. Bet tie, bez šaubām, ir tādi sīkumi, kas nekādā ziņā grāmatas vērtību nemazina.

Sporta saime ar interesi gaidīs apsolīto nākošo grāmatu.

Ž. Zentiņš

TĀLIVALDIS DANGAVS

Ed. Keiša vinjete

STĀSTS

no cikla Strandējošo sala

1. turpinājums

Pāris reizes dienā karavāna apstājās. Izjūdza vēršus. Ceļinieki atstāja ratus. Kalpi sakūra ugunskurus. Un tāda apmešanās drīz vien pieņēma bazāra izskatu.

Jau rati, apkarināti tūkstoš lietām. Gan koku zariem uguni, gan podiņiem, nakts vajadzībām, gan krēsliem un galdiņiem, mucām un pusmucām, bērnu šūpulīšiem, putnu būriem, ar papagaiļiem iekšā... Tad sievietes, raibi raibos, spilgti spilgtos un mežģinotos tērpos, ikviena izceldama kādu vienreizēju detaļu no Spānijas sieviešu garderobes bagātības.

Kamēr gaļa cepās, uz iesmiem durta, kamēr tauki čurkstēja, pelnos tikuši, tikmēr ieskanējās ģitaras, ieklukstējās indiāņu stabules, ietarkšķējās kastaņetes meiču rokās, un bārdaini veči, lakatiņiem galvā, kailām pēdām, taču piešiem, joztām, pa baltam bruncītim, mežģinēm galā katrā kājā, sāka mocīt savas balsis no do līdz do, trīs oktāvām starpā... Mans brālis Fransuā to neizturēja, un viņam piemetās krītamā kaite no šīs krāsu un skaņu disharmonijas.

Arī uzdancoju. Laikam iezemiešu deju La zamba. Kāds seņoriņš, bārdainais kalps vai cits spieda labo roku sānos, ar kreiso vicināja mutautiņu vai kakla autu, un sāka izdarīt kustības, kas atgādināja tizla tipāšanu. Šī tāpat ar mutautiņu, otru roku brunčos iekampusi, sisināt vien sisināja kājiņām, līdzi viļņodama kuplo kleitu un daudzos apakšbrunčus, kuru mežģines nereti glauda dubļus, kā tas līdzīgā kārtā notika ar partneŗu kruzuļainajiem bikšu galiem.

Un tad sāka gaļu ēst bez maizes. Pusjēlu, gluži kūpošu, atdalīdami no pāris mārciņu smaga gabala kumosu, kad tas jau atradās mutē, tā ka tutenis noskrēja gar lūpām mata attālumā.

Mana māte pagība gandrīz ik ēdamreizi.

Redzēdams, kādus kvantumus sīkstas un treknas liellopu gaļas šie cilvēki spēja aprīt īsā brīdī, es gaidīju, ka nu viņi valstīsies pa zemi kuņģa krampjos vai arī steigšus laidīsies pampā, atbrīvoties no uzņemtās jēlvielu kravas, taču nekā tamlīdzīga. Mierīgi ar plaukstu tie noslaucīja taukaino muti un kā paēduši dzīvnieki brīdi nolaidās garšļauku zemē. Turpretim jerbu mati, sagatavotu izdobtos vēršu ragos un rūgtu kā žulti, tie laida no rokas rokā visapkārt ugunskuram un baudīja lēni un stundām ilgi, it kā šī, ar karstu ūdeni aplietā jerbas koka lapu sabirzuma sūkšana caur stobriņu būtu kāds sevišķi cienījams un svēts rituāls.

Un tad atkal turpinājās bezgala ceļš.

Ja esi izjājis pampā uz dažām stundām, zini, ka netālu atrodas tava māja un tava dzīve, tad vari arī sajūsmināties par šo neizmērojamo klajumu, ko tikai ņandū var pārskriet savām žiglajām strausa kājām un saule notecēt dienas gājumā, — par šo milzu atlieku no tiem mūžiem, kad Zeme vēl bija tukša un neiztaisīta. Bet ja tev nedēļām ilgi jāceļo neērtos apstākļos galīgi notirpušiem locekļiem, tad skaista neizliktos ir paradīze, kur nu vēl pampa. Sirds kļūst gaudena no vienmulības, kad acis redz tikai dadžus, liesus un garus kā badā mirēju rokas, pret Dievu stiepdamās; cekulainās irbes, kas tukšumā virs zaļās jūras puslokus rakstīja, karavānas izbiedētas; savvaļas tītarus — čaņā, kam no krūtežas izslējās nags kā ass durklītis; kādu vientuļu ombū, šo pampas birzi ar vienu stumbru, vai arī pamalē tikko samanāmu lopu pulku ar gaučiem... Īgnums neatstāj prātu, un riebums pret sevi iestājas, kad vienā laidā jākasās, ķermenim nemitīgi niezot, jāosta savas sasmakušās drēbes un indiāņa tvans, kas nāca no vēršu dzinēja ratu priekšgalā.

Gluži nonīkuši, džinkstoņu galvā, kur atbalsojās ādas pletņu plīkšķieni pret vēršu mugurām, mēs ieradāmies Buenosairesā tieši tad, kad tur bija sākusies revolūcija.

Jāsaka, revolūciju var salīdzināt ar zemestrīci. Viena saārda zemes, otra kādas sabiedrības slāni. Un cilvēks, mūsu tautietis, pie kura mums bija jāgriežas, piederēja iztricinātajiem, kas zaudējis vārdu, sakarus un naudu.

Viņš mums ieteica nekavējoties braukt uz Paragvaju.

*

Kad mana māte jau atradās kuģī, kas devās uz Marseļu, arī mēs iekāpām upes tvaikonītī, lai dotos pretim karstajiem ziemeļiem — uz Asunsionu. Šinī kuģītī, ko lēnām pret straumi dzina liels rats, mēs arī dabūjām pirmoreiz atpūsties pēc garā kuģojuma pa jūrām, pēc Andu pārgājiena un pēc valstīšanās ratos. Bija vaļas vērot, kas norisinās uz klāja, kas peld pretim un kas atrodas vienā vai otrā krastā. Izskatīšanās prieki sākās, kad tvaikonītis atstāja duļķaino un ļoti plato Rio de la Plata, ko pirmie spāņu ieceļotāji dēvējuši par Mar Dulce jeb Saldo jūru, un iegriezās Paranas straumē.

Te pa labi, lēzens un dūņains, pusē cietzeme, pusē ūdens, bija bagātās provinces Entre Rios dienvidgals. Šī starpupju zeme, šī Argentīnas Mesopotamija baroja Buenosairesu ar apelsīniem, mandarīniem, cukurniedru sulu un citiem saldumiem. Stāstīja, ka ar labiem panākumiem te iesākuši kultivēt rīsu un ar lopkopību stāvus kļūstot bagāts. Tāpat labi atmaksājoties Buenosairesas apgādāšana ar pērtiķiem un papagaiļiem.

„Paliksim te!" es un mani brāļi uzplijāmies tēvam.

„Ne prātā nenāk," tēvs atkratījās. „Zemestrīce un revolūcija pierāda, ka liktenis mums uz pēdām. Ir jāizbēg no tā. Jāatvelk elpa. Un tad kaut vai ar dūrēm tam pretim sitīsimies!"

Jau palika aizmugurē pirmā pilsēta mūsu ceļā — Rosario, tai sekoja arī otrā — Parana. Noskumis stāvēju kuģīša pakaļgalā, skatīdamies atpakaļ vien, jo man likās, ka šī ir došanās prom no dzīves, prom no pasaules. Un visa nākotne nu šķita tik neskaidra, cik duļķaini un mālaini tagad bija Paranas ūdeņi, kurus piegādāja pietekas labajā krastā, — tik neparredzama, cik neparskatāms bija šo pieteku zaru veidotais archipelags. Brīžam tā vien gribējās ielēkt upē un doties līdzi peldošām saliņām, kas kaut kur bija atrāvušās no krasta un aizpeldēja okeanā iznīkt, vai arī aizķērās malā un eksistēja tālāk.

Tīcu, ka arī manas acis bija kļuvušas ūdeņainas, kad tās beidzot pacēlu no šiem ūdeņiem un nu skatīju stāvus sarkandzeltena māla krastus, vietējo sauktus par „barrancas," kas deva iespaidu, ka nu ēdamies caur māla kalnu virzienā uz pazemi un pasaule paliek augšā. Arī kāda būda vai ciems arvien retāk bija redzami. Dažreiz pagāja pusdiena, dažreiz arī diennakts, iekām ieraudzījām augstu krastā cilvēku apmetnes pazīmes. Tad brūnādaini cilvēki pusbaltos tērpos mūs apsveica gavilēdami, jo arī neilgā tvaikonīša piestāšanās vai arī tikai garām braukšana tiem bija svētki, vissvarīgākais notikums, kas ļāva redzēt šejienes lielāko retumu — svešas sejas.

Lielais tukšums abpus upei darīja īgnu mūsu tēvu.

„Lai šo zaļo tuksnesi dabūtu pilnu, te sievietei jālaiž bērni kā zivij ikri," viņš nevilus iesaucās.

Patiesi, tā arī bija jādomā. —

Vientulības mākti, sveši cilvēki nu sasmaidījās un sāka sarunas. Pirmie vārdi grozījās ap džakarē, ap šo Dienvidamerikas krokodīli, kas vaļēju muti kā pieēdies vientiesis gozējās saulītē uz kādas saliņas. Pēc tiem nāca kārta dzērvēm, kas bradāja pa līčiem kā baltos plīvuros tērptu līgavu pulks. Daži zināja pastāstīt par zivīm, kas, jo tālāk uz ziemeļiem, kļūstot jo negantākas. Šai vietā varot sastapt radžu — zivi, kuras ķermenis atgādina pusplekstі, garšo arī tāpat, bet kam aste tikpat gara kā pati un vēl ar ērkšķiem, un nobeigzas ar nāvīgu dzeloni. Taču radža atnesot tikai gadījuma nāvi, kad cilvēks uzminot uz dzeloņa. Visbriesmīgākā esot pirana — plata kā karpa, taču tik asiem zobiem, ka upuris nejūtot, kad pusmārciņa gaļas jau prom. Un pati Paragvajas upe — Rio Paraguay — gluži pilna tādām.

(Turpinājums sekos)

BONNAS SOCIĀLISTI SĀK RUNĀT PRĀTĪGI

Mūsu līdzstrādnieka Rietumvācijā politiskās piezīmes

Kad nesen Rietumvācijas parlaments Bonnā gatavojās ārpolitiskām debatēm, valsts pilsoņi gaidīja kārtējo vētru, ko šādas debates parasti izraisās valdības un opozicijas starpā. Klāt vēl nāca arī brīvo demokratu (liberālu) partijas priekšsēža Dēlera īsi pēc sabrukušās Ženēvas konferences teiktie skarbie pārmetumi Ādenauera valdībai. Pamats vētras sākumam tādā būtu.

Bet sensāciju kārie piedzīvoja vilšanos. Tik klusas debates Bonnas parlamenta sēžu zālē bija piedzīvojuši reti. Rietumvācijas sociāldemokrati, kas pirms Ženēvas ārlietu ministru konferences bija vareni optimisti Vācijas apvienošanas jautājumā, tagad redzēja, ka runāšana ar boļševikiem ir nenozīmīga. Sociālistu līdera Ollenhauera tik bieži teiktie skarbie vārdi par Parīzes līgumiem un NATO izpalika. Tātad rietumvācu sociāldemokrati sākuši pareizi izprast Rietumu saslēgšanos komūnistu atvairei, un Rietumvācijas piedalīšanās kopīgās aizsardzības veidošanā tagad Ollenhaueram un viņa partijas draugiem vairs neliekas tik „noziedzīga."

Rietumvācijā šo opozicijas soli apsveic. Nenoliedzami, ka arī vēl tagad pastāv domstarpības valdības un opozicijas starpā par daudziem ārpolitiskiem jautājumiem. Pagājušajos gados radīto plaisu sadarbībā nav iespējams likvidēt vienā dienā. Gluži kā līdz šim, Bonnas sociālisti ar skepsi skatās uz visiem valdības pasākumiem ārpolitiskā laukā. Taču zināmas pazīmes liecina, ka šī skepse un pretestība vairs nav agrākā. Arī opozicija atzinusi, ka Vācijas apvienošanā panākumi var būt tikai tad, ja Rietumvācijas politika ir vienota. Tāpat opozicija atzinusi, ka Parīzes līgumi nav šķērslis Vācijas apvienošanai, bet šķērslis ir gan tas, ka Rietumi pretojas Padomju Savienības nodomam Rietumvācijas boļševizēšanai.

„Varbūt izdosies atrast formulu, kas palīdzēs Vāciju apvienot. Sadarbības griba, ko rādīja pēdējā Bonnas partiju sastarpējā izrunāšanās, arī Amerikā atstās labu iespaidu. Labi, ka sociāldemokrati sapratuši arī to, ka Eiropa sevi bez Amerikas aizstāvēt nevar. Šāda saprāta rašanās rada pastiprinātu drošību," raksta rietumvācu laikraksti.

KOMUNISTU AKTĪVITĀTE

Bundesrepublikas ārlietu ministrija bija aicinājusi uz apspriedi savus sūtņus, vēstniekus un ģenerālkonsulus. Tam pamatā bija Pad. Savienības un Pankovas valdības nemitīgā tieksme panākt, lai Rietumi atzītu „Vācu demokratisko republiku" par patstāvīgu valsti. Rietumvācu diplomātu sanāksmes rezultātā radās lēmums, ka Rietumvācija pārtrauks diplomātiskās attiecības ar ikvienu valsti, kas atzīs DDR un uzņems ar to diplomātiskus sakarus.

Iekšpolitiskā dzīvē vācu komūnistu aktīvitāte pieaug no dienas dienā. Šo aktīvitāti diriģē Austrumvācijas boļševiki. Zīmīga ir parādība, ka vācu rūpniecības uzņēmumos Rūras apgabalā pēdējā laikā it jūtamu vārdu teikuši komūnisti. Rūpniecībā nodarbināto strādnieku padomēs, kas pie darba devējiem pārstāv darba ņēmēju intereses, arvien biežāk un vairāk tiek ievēlēti komūnistiski noskaņotas personas. Tā Dortmundā no 25 padomes locekļiem komūnisti ieguvuši 17 mandātus. Bet Dortmunda nav vienīgā. Tāda pati aina redzama Diseldorfā, Botropā u. c.

„Cik ilgi tas tā var turpināties," ne bez bažām jautā Rietumvācijas pretkomūnistiski noskaņotie ļaudis un prese. Tanī pašā laikā komūnistu aģenti saviem maizes devējiem uz Pankovu ziņo: „Darbs rit sekmīgi. Rietumnieki jūtas varen pašdroši. Šinī viņu miegā mums viegli savu veikt."

Austrumvācijas sarkanie netaupa līdzekļus, lai ar propagandas brošūrām pārpludinātu Rietumvāciju. Pagājušajā gadā Hamburgas komūnisti vien saņēmuši turpat 4 miljonus rietumvācu marku savu aģentu algošanai un Rietumvācijas pamatu ārdīšanai. Bet kā jau demokratiskā valstī, Rietumvācijas satversmes tiesai arvien vēl nav izdevies pierādīt komūnistu partijas kaitīgumu. Partija eksistē, tanī pašā laikā graujot Rietumvācijas pilsoņu morāli. Un droši vien paies vēl daudz laika, līdz savāks faktus komūnistu partijas pretvalstiskās darbības pierādīšanai. Ja partiju neslēdza tad, kad Rietumvācija bija tīra no boļševikiem, ko gan darīt tad, ja Bonnā sēž Kremļa Zorins. Vai tad velti Bonnas aprindās bija dzirdamas balsis, kā „ arī komūnistu partija esot demokratiska partija."

Rietumvācijā. Mks

Jauna lūgšana

Jaunajā, Anglijā izdotajā, anglikāņu dziesmu grāmatas otrā nodaļā starp lūgšanām un dziesmām dažādiem gadījumiem ir ievietota jauna kājām gājēju lūgšana, kad viņi pakļauti ielas briesmām un automobiļu terroram.

KARNEVĀLU SEZONAS
ATKLĀŠANAS BALLE
AR VILIBALDA DROSMIŅA IERAŠANOS
Piektdien, 13. janvārī PALACE PIER plašajās telpās
Spēlēs labākais deju orķestris 13 vīru sastāvā. Galdiņi. Atspirdzinājumi
Sākums, plkst. 9.00, beigas plkst. 1.00 naktī. Baloni, cepurītes, serpentīns un citas jautras izdarības.
DV TORONTO NOD.

APTAUJU SARGA BALTIJAS VALSTIS

Bēgli no Igaunijas, kas ieradušies Zviedrijā, sniedz ainu par dzīves apstākļiem Baltijas valstīs zem komūnistu okupācijas. Iedzīvotājus ļoti nomāc biežā aptaujas lapu pildīšana. Tās ir divējāda veida: vienas domātas vietējām iestādēm, otras — vissavienības iestādēm. Aptaujas iespiestas uz 4 lappusēm un tanīs ir sīki jautājumi par personas pagātni. Jautājumi ir šādi: Vai agrāk piederējis īpašums vai uzņēmums, kādus amatus ieņēmis, kādās organizācijās bijis par biedru, vai piederējis kādām pretkomūnistiskām organizācijām, vai bijis ārzemēs, kādas valodas pārvalda, vai kāds no piederīgie ir deportēts, vai atrodas apcietinājumā un tml. Tādas pašas ziņas jāuzdod par savu sievu, saviem vecākiem un sievas vecākiem. MVD ierēdņi no lielās aptaujas lapu kaudzes izņem dažas un tās sīki pārbauda, vai uzrakstītais saskan ar patiesību. Par nepareizi sniegtām ziņām draud 2-3 gadi cietumā.

Teorijā katrs iedzīvotājs var mainīt pēc patikas savu darba vietu, bet praktiski tas nav iespējams. Katram ir izsniegta darba grāmatiņa. Ja kāds grib mainīt darbu, tam vispirms jādabū atzīme grāmatiņā, ka vecā darba vieta necel iebildumus maiņai. Šādu atļauju var dabūt, ja ir sakari ar augstākām amatpersonām. Kolchozniekiem neizsniedz ne darba grāmatiņas, ne pases, tā ka tie ir piesaistīti savam kolchozam kā dzimtcilvēki.

Medicīniskā palīdzība teorētiski skaitās brīva, bet par zālēm jāmaksā liela nauda. Ja ierodas ārstniecības punktā, tad izsniedz numuru pie ārsta tikai personām, kurām ir paaugstināta temperatūra. Pārējie slimnieki nemaz netiek pie ārsta. Ārstam ir noteikta sava norma — tam jāpieņem stundā 6-10 pacientu. Krievu ārsti apietas ar slimniekiem ļoti rupji. Ārstu, kas darbojas privātā praksē, ir pacientu ļoti maz, jo tiem ir ļoti augsti nodokļi, kādēļ viņi par vizīti ņem 25-30 rubļu. Slimnīcās ir ļoti trūcīgs uzturs. Slimnieks saņem: rītos 2 gramus sviesta, gabaliņu cukura, kafiju un maizi, pusdienās — viru un maizi, vakaros — maizi un tēju. Ja slimniekam ir piederīgie, tie pienes viņam pārtiku no ārienes.

KITCHEN QUEEN DISTRIBUTORS
PIEDĀVĀ
brīnišķīgu izdevību 3 jauniem, izskatīgiem vīriešiem izpelnīt no 100.00 līdz 150.00 dol. nedēļā
Pieteikties
5230 Dundas St. W.
Toronto
6 POINTS SHOPPING CENTRE
ieeja blakus Loblavam

GRĀMATU APGĀDS
MEDUSLĀCIS
piedāvā lasītājiem latviešu autoru oriģināldarbus:

ARTURS VOITKUS
noveļešu krājums
APROCE
Glītā sējumā ar Astrīdes Robežgruntnieces vāka rotājumiem.
$1.90

Jauni, spoži talanti nerodas bieži — tādēļ katrs labas grāmatas cienītājs ar prieku atšķirs šo humoresku krājumu, lai līdz ar autoru pasmaidītu par grāmatas varoņu tīri cilvēciskajām vājībām un kļūmēm.
Dabūjama visās lielākās grāmatnīcās
Glīta, neliela grāmata atpūtas brīžiem.

INGRIDA VĪKSNA
Es saku paldies

Dzejas
Pusādas
sējumā
$2.75

Pēc autores pirmā dzejoļu krājuma Rūgtais prieks, kas iznāca Rīgā 1942. g., šis krājums aptver dzejnieces 10 gados sacerēto dzeju izlasi. Šais Ziemassvētkos grāmatu draugi šo grāmatu saņems kā vienīgo jaunu dzejoļu krājumu daudzo prozas darbu starpā.
Īsta dāvana jūsu tuviniekiem Ziemassvētkos

Grāmatas pieprasāmas apgāda galvenajam pārstāvim
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCAI
123 HURON ST., TORONTO, ONT., CANADA. Tel. EM 8-0792
un visās lielākās grāmatnīcās
vai tieši apgādam MEDUSLĀCIS
28 AUSTIN TERR., TORONTO, ONT., TEL. WA 1-4208

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA JUMS PIEDĀVĀ:

DŽOVANNI BOKAČO
DEKAMERONS I-II
Katra grāmata $5.80, ies.
No mēra apdraudētas pilsētas izbēgušo dēku stāsti sagādās jums rudens vakaros aizraujošu lasāmvielu. Šīs klasiskās noveles nedrīkst trūkt nevienā labas literātūras cienītāja grāmatu plauktā.

JĀNIS VESELIS
SAULES KAPSĒTA
$2.50
Mūsu ievērojamais romānists šai savā darbā saistoši tēlo cilvēka cīņu ar dabas varenību, spēcīgās krāsās triepdams īpatnēju raksturu un likteņu sadursmes.

KUNTS LESIŅŠ
AKLĀ IELA
$2.60
Ar rezignētu smaidu vērodams dzīvi, Knuts Lesiņš kļuvis par mūsdienu latviešu spilgtāko novelistu, katrā savā darbā aizraudams lasītājus ar spilgtu stāstījumu, jauku humoru un asprātīgām prātulām.

ARTURS BĒRZIŅŠ
J. ALUNĀNS
$3.50
Pazīstamais teātra kritiķis un literātūras vēsturnieks Arturs Bērziņš šai grāmatā saistoši tēlo latviešu teātra tēva J. Alunāna mūža gaitas un darbu, kas visnotaļ saistījušās ar latviešu teātra izveidošanos. Neaizstājama lasāmviela mūsu trimdas teātra ansambļa dalībniekiem!

Visi pasūtinājumi adresējami DV grāmatnīcai, 123 Huron Street, Toronto, Ont., Canada

Aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Jauna „brīvība" Padomijā

Apdraudētas latviešu tautas dzīvības koka visdziļākās saknes.

Vēl nenoskaidrojamu iemeslu dēļ PSRS Augstākā padome 1955. gada decembra sākumā atcēlusi likumu, kurš Padomju Savienībā aizliedza abortus, un līdz ar to šajā ziņā tur atkal sācies jauns „paradīzes" laikmets, kāds tur jau valdīja pirmajos pēcrevolūcijas gadu desmitos. Kā zināms, tajos laikos Padomju Savienībā ievērojami samazinājās nevien dzimstība, bet no daudzajiem abortiem un „sociāli priekšzīmīgās" medicīniskās palīdzības katastrofāli pasliktinājās arī sieviešu veselība. Iespējams, ka komūnisti abortus atkal atļāvuši tādēļ, ka tie pagaidām nav ieinteresēti iedzīvotāju skaita celšanā. Sekojošā dzimstības samazināšanās daļēji novērsīs smagās rūpniecības veicināšanas dēļ draudošās pārtikas grūtības, kā arī no mātes pienākumiem atbrīvos daudzas sievietes, kuras varēs iesaistīt darbā, tā forsējot bruņošanos tuvākajos gados nenovēršamajam karam.

No mūsu viedokļa drūmākais šinī lietā ir tas, ka padomju likumi tagad attiecas arī uz krievu okupētajām Baltijas valstīm. Neiedomājami grūto dzīves apstākļu dēļ abortu brīvība nenoliedzami ietekmēs arī Baltijas tautu jau tā vājo dzimstību un sagraus sieviešu veselību uz daudziem gadu desmitiem.

V. A.

SPEKULANTUS NEVAJĀ

Kādu rītu netālu no Brīvdabas mūzeja, kur patīkami smaržo priedes un viļņo Juglas ezers, sākās spraigs darbs. Tarkšķēdamas traucās smagās automašīnas ar baļķu, dēļu un ķieģeļu kravām. Skraidīja amatnieki ar darba rīkiem: cirta, raka, sita un kala, kamēr bija skaidri redzams, kā top jauna savrupmāja. Arī pats mājiņas saimnieks turpat rosījās: vai nu izrīkoja ļaudis vai, pagājis sāņus, stundām vēroja darbu... Kuplo priežu ēnā stāvēja paša „Pobeda."

„Naudīgs vīrs," Juglas ciema ļaudis vēroja un prātoja, „kas gan tas varētu būt? Darba pirmrindnieks, izgudrotājs? Zinātnieks? Varbūt mākslinieks?"

Darbus izrīkojis, jaunceltnes īpašnieks iesēdās „Pobedā" un aizlaida Rīgas virzienā. Otrā rītā viņš bija atkal klāt un sāka rosīties. Bieži vien tam līdz atbrauca sieva - lepni ģērbusies dāma ar ūdeņraža pārskābē izbalinātiem pakulu krāsas matiem, vāļājās zālītē un lobīja apelsīnus.

„Vai tad darba cilvēkam šitā valas zvilnēt?" vietējie iedzīvotāji raustīja plecus. „Kad tik mūsu jaunais kaimiņš nav no tādas „šlakas," kā, ārē, tur tās piepes, kas pieaugušas zaļam kokam."

Lai jaunos saimniekus bez pamata nenomelnotu, centīsimies noskaidrot, ko tad īsti šis pārītis dara. Mājiņa nu ir uzcelta glītu glītā, ar verandu un garāžu. To apsargā divi suņi atņirgtiem zobiem. Raug, logos iedegas gaišas ugunis, cauri lepnajiem aizkariem samanāms tās saimnieka stāvs. Raksta, saimnieks raksta. Tātad tomēr... Divas vēstules jau noliktas pa kreisi, trešā priekšā. Spalva slīd tik cēli kā jahta pa Juglas ezeru un atstāj uz papīra viļņainu sliedi:

„Madam Čopikošvilli! Jūs vēlaties iegādāties modernas mēbeles. Varu pakalpot, bet tās maksās 18 tūkst. rubļu. Sūtiet naudu pa daļām — man, Saksonam, Gorkijā ielā 40 un uz Suvorova ielu 79.

Tad, lūpas čapstinādams, saimnieks uzrakstīto rūpīgi pārlasa un parakstās: Jūs cienīdams, Nikolajs Jansons.

Arī pa kreisi noliktās vēstules adresētas uz Gruziju: viena madamai Šulginai, otra pilsonim Denibokovam par līdzīgiem darījumiem...

Tad, lūk, ar kādiem „darbiem" noņemas Nikolajs Jansons un viņa otrā sieva Marija Zabijakina. Viņi slepus ierīkojuši mēbeļu darbnīcu. Tad, lūk, no kā viņi uzcēluši glīto savrupmāju un „Pobedas" vietā jau nopirkuši „Zimu"...

Reiz milicijas darbinieki nāca uz pēdām spekultantiem, kas veda vilnas dziju uz Ļeņingradu. Tos aizturēja. Spekulantu bandā bez bij. Limbažu tūbas fabrikas darbinieka Spaliņa, nekur nestrādājošā Martinsona un produkcijas piedādātāja, tagadējā Limbažu tūbas fabrikas sagādes vadītāja Dreimaņa bija arī Nikolajs Jansons.

„Es no tās lietas nekā nezinu!" — Juglas mājsaimnieks lika roku pie sirds. „Goda vārds..."

„Kā tad tā?" pavīpsnāja Rīgas pilsētas milicijas pārvaldes izmeklētājs Ivanovs. „Bet „Zims"?"

„Jā, mašīna ir mana," Jansons nenoliedza. „Es dziju vedu, tas tiesa. Biju, tā sakot, šoferis. Bet ar spekulāciju — nē! Es ar tādām lietām nekimerējos..."

Galu galā izmeklētājs Ivanovs noticēja un nemaz neprasīja prokuroram atļauju „šofera" apcietināšanai. Jansons varēja mierīgi doties uz savu māju Juglas krastā, sēsties pie tikko nopirktā televīzijas aparāta un noskatīties filmu Maksa par bailēm.

Vēl jāpiezīmē, ka Nikolajs Jansons tovakar pēc ilgiem laikiem atcerējās savus bērnus no pirmās sievas, kas, pamesti un aizmirsti, dzīvo bez pienācīga apģērba un uztura. Viņš tiem uzrakstīja nelielu naudas pārvedumu.

„Nikolaj," Marija Zabijakina norūca. „Es skatos, tev ir pārāk laba sirds. Bērni no tevis alimentus nemaz nevar piedzīt. Tu taču oficiāli nekur nestrādā."

„Lai jau," papiņš atmeta ar roku un piemiedza aci. — Šodien milicijas pārvaldē taču es izvilku lielo laimestu..."

Aizturēts Latvijā dzimis amerikāņu karavīrs

Amerikāņu aviācijas seržantu M. Klimani aizturējuši komūnistu policija Austrumberlīnē 27. decembrī pēc tam, kad viņš bija cietis satiksmes nelaimē. Klimans ir stacionēts amerikāņu bazē pie Parīzes. Viņš bija ieradies Berlīnē, lai apciemotu savu sievu. Klimans devās savā automašīnā kopā ar sievu un tās vecākiem uz Austrumberlīni, lai apciemotu draugus. Sadursmē ar kādu autotaksi vairākas personas ievainotas. Austrumberlīnes policija aizturējusi Klimani. Par viņa likteni sākušas interesēties amerikādņu militārās iestādes. Pēc tam komūnistu policija nodevusi Klimani amerikāņu iestādēm.

Klimans, 47 gadus vecs, ir dzimis Latvijā un ieradies Amerikā 1940. gadā. Kara laikā viņš dienējis amerikāņu bruņotos spēkos Eiropā. 1946. gadā viņš apprecējis kādu vācieti.

Precības nostiprina Marokas troni

Marokas galmā pārrunā sultāna Ben Jusefa vecākās meitas Lalla Aichas precības ar Irakas karali Feisalu. Pati princese ir ļoti skaista un izglītota, interesējas par polītiku un sociālajiem jautājumiem, un kā pirmā no marokaniešu sievietēm parādījusies atklātībā bez plīvura. Viņa savu nākošo sirds valdnieku nemaz nav redzējusi, bet pret laulībām tai nekādu iebildumu nav, jo ar to tā savai zemei var sagādāt lielu pakalpojumu. Pirmkārt, Iraka aizvien ļoti asā veidā kritizējusi franču polītiku Marokā, otrkārt tāpēc, ka jau tā vājai Francijai, kas netika galā ar Marokas nemieriem, vēl mazāk cerību būs paturēt grožus savās rokās, ja abas valdnieku dinastijas apvienosies. Marokas polītiskais stāvoklis, kas pēc 43 gadu ilgā franču protektorāta ieiet neatkarības fazē, ar laulībām vēl vairāk nostabilizējas.

ZĪMĪGI SĪKUMI

Jaunākajā „Vācu demokratiskās republikas" oficiālajā tieslietu laikrakstā „Neue Justiz" lasāms, ka ne vien izkaušanās, bet arī „tautas policistu" nolamāšana nākotnē kvalificējama kā smags pretvalstisks noziegums, par kuru var sodīt ar 15 gadu ieslodzījumu. Domā, ka vāciešu komūnisti ar bargo sodu draudiem cer Austrumvācijas iedzīvotājiem aiztaisīt mutes, jo pie biežajām dokumentu kontrolēm tie „tautas policistus" pēdējā laikā sākuši uzrunāt un pagodināt visneškīstākajiem vācu valodas lamu vārdiem.

⁂

Rietumvācijas iekšlietu ministrijas uzdevumā vācu Sarkanais Krusts izstrādājis metu civīliedzīvotāju pazīšanas (Erkennungmarke) zīmei. Kara gadījumā to saņems katrs vācietis nēsāšanai ap kaklu. Bez personālijām uz alumīnija plāksnītes būs iegravēts arī pirkstu nospiedums un tuvāko piederīgo adreses. Lietprtēji ieteic arī bez kara draudiem šīs pazīšanās zīmes jau tuvākā laikā izsniegt visiem bērniem līdz 10 gadu vecumam.

⁂

Jau ilgāku laiku Rietumvācijā vērojams naidīgs noskaņojums pret Minchenē esošo Brīvās Eiropas radio raidītāju. Nesen vācu sociāldemokrati iesnieguši valdībai prasību atņemt raidītājam licenci, jo tā programma esot krasi pretēja vāciešu interesēm. Īpaša Oderas-Neisas un Sudetijas vāciešu jautājumos. Kā zināms, raidītājs Brīvā Eiropa jau gadiem ilgi kalpo cīņai pret komūnismu, bet raidījumus laviešu valodā vēl nav paspējis iekārtot.

⁂

Metro-Goldvina-Meiera filmu sabiedrība sākusi uzņemt jaunu filmu par slavenā gleznotāja Van Goga dzīvi. Filma būšot tuvu patiesībai. To uzņem tajās pilsētās, kur gleznotājs kādreiz dzīvojis. Rekvizītus filmu sabiedrība aizņēmusies no mūzejiem. Vincentu Van Godu tēlo Kirks Douglas, kurš sniegšot neiedomājamu līdzību ar van Gogu.

⁂

Nirnbergas policija Rietumvācijā kļuvusi filmu producente. Uzņēmīgie kārtības sargi paši darbojušies kā aktieri un operātori uzņemot filmu — Laupīšana svētā Mārtiņa baznīcā. Filma nav tomēr domāta atklātībai, bet pašu policistu vajadzībām — galvenokārt šaušanas vingrinājumiem. Policistiem filmas izrādes laikā jāmēģina sašaut uz ekrāna redzamo un bēgošo „noziedznieku" mašīnu riepas. Pēc katra pareiza trāpījuma ekrānā, filma automatiski apstājas.

⁂

Astoņus gadus Mārtiņš Vilke strādāja Berlīnē kā būvstrādnieks, un šai rudenī viņš nokrita no sastatnēm, lauzot ciskas kaulu. Lūzumu iegipsējot, atklājās, ka Mārtiņš patiesībā ir Marta un pie tam māte 5 gadus vecam dēlam. Par to visvairāk pārsteigti ir darba biedri, jo Mārtiņš visos darbos bijis pats sparīgākais strādnieks, un pat vasaras tveicē nenovilcis kreklu un vesti... Slimnīcā „Mārtiņš" resp. Marta paskaidrojusi, ka pēckara gados tā sākusi pārģērbties par vīrieti bailēs no uzmācīgajiem sarkanarmiešiem. Bez tam kā vīrietis Mārtiņš, Marta dabūjusi labi atalgotu būvstrādnieka darbu un papildus pārtikas kartītes. Būvfirmas vadība izteikusi vēlēšanos, lai pēc izveseļašanās Marta atgrieztos vecajā darbā, jo labu mūrnieku trūkstot vienmēr.

⁂

Kādā dārglietu ūtrupē lielas Londonas firmas pārstāvis par 424 mārciņām sterliņu nopircis medaljonu — ar briljantiem rotātu zelta zilonīša attēlu kā 18. g. s. vērtslietu. Vēlāk atklājies, ka pirkums ir dāņu ķēnišķīgais Ziloņu ordenis. Šo ordeni uz visu mūžu var piešķirt tikai valdošiem monarchiem. Noskaidrots, ka ūtrupē nonākušais ordenis pederējis Ēģiptes izbijušam valdniekam Farukam. Juvelieru firma šo notikumu ziņojusi Ēģiptes un Dānijas valdībām, pēc kam abu valstu starpā notikusi notu apmaiņa. Tās rezultātā ēģiptiešu valdības vīri Kaīro nolēmuši, ka ordenis jāatpērk. Juvelieru firma bijusi augstsirdīga un ordeni atdevusi par iepirkuma cenu. Ēģipte tomēr ordeni nav paturējusi, bet nosūtījusi Dānijas valdībai.

⁂

Aprēķināts, ka pēdējos piecos gados melntirdzniecība Rietumvācijas finanču ministrijai radījusi apmēram 2,8 miljardi marku zaudējumu. No šiem izpalikušajiem nodokļu ieņēmumiem vācieši būtu varējuši uzcelt apmēram 200.000 trīs istabu dzīvokļus. Katra 13. cigarete, kuru vācieši esot pīpējuši pēdējā gadā, esot bijusi iegūta melnajā tirgū, galvenokārt no amerikāņu karavīriem. Ar Rietumvācijā stacionēto amerikāņu, angļu, franču un beļgu karavīru starpniecību pēdējā gadā melnajā tirgū esot nokļuvušas vismaz 3 miljardi cigarešu, 700 t. kafijas, 119 t. tējas, 226.000 litru degvīna un vairāk kā 10.000 t. benzīna. Alkohola melntirdzniecībā esot vainojami arī austrieši, kuru iestādes veicinot spirta kontrabandu. Melntirgātāji spirtu esot iepirkuši no krieviem par 2-3 markām litrā un pārdevuši Rietumvācijas lieluzņēmējiem par 9-10 markām litrā. Parastā lieltirdzniecības spirta cena Rietumvācijā ir 13 markas litrā. Lai pret melntirdzniecību cīnītos, vāciešu muitas iestādes kļuvušas ļoti neiecietīgas. Tā kāda sieviete, pie kuras nesen atrastas tikai 10 nemuitotas amerikāņu cigaretes, sodīta ar trim mēnešiem cietumā.

DAUGAVAS GRĀMATAS VĒRTĪGA DĀVANA

RITA LIEPA

SVEŠA VASARA

romāns, $3.50

...tur pagrabā dzīvokļi ir kādreiz izlutinātais rakstnieks un redaktors.

KNUTS LESIŅŠ

AKLĀ IELA

noveles un stāsti $2.60

...visa dzīve Arnim likās kā šī Aklā iela, no kuras nebija izejas...

KĀRLIS STRAZDS

NĀVES IELENKUMĀ

romāns, $3.50

...traģēdija, kuras beigu cēliens vēl nav nospēlēts...

R. VALDESS

JŪRAS VILKI

$3.25

J. VESELIS

VIESTURS VARAPOGA

$2.50

K. SKALBE

KOPOTI RAKSTI

I.-VII. gr., $4.50-$4.75

J. VITOLS

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS

$11.00

H. BUDULS

CILVĒKS DZĪVES SPOGULĪ

$2.75

VESELĪGA DZĪVE

$2.10

J. STRAUBERGS

SEN TO RĪGU DAUDZINĀJA

$2.50

V. fon HEIDENSTAMS

KAROLĪNIEŠI

Tulk. L. SKALBE

romāns, $3.80

Kārlis XII ir viens no tiem karavadoņiem un karaļiem, ap kuriem vēl arvien tinas zilganu noslēpumu migla, un lai to zinātu, ir jālasa šī grāmata.

DV GRĀMATNĪCA

123 Huron St., Toronto

---

7. janvārī Central Secondary School Wentworth St. N. Hamilton notiks

Basketbola un volejbola sacīkstes vīriešiem

SPARTA – KLĪVLENDA (ASV)

Volejbols sievietēm

SPARTA – KLĪVLENDA (ASV)

Sākums plkst. 2 pēc pusdienas

Vakarā BALLE Robert's restorānā King St E. Hamilton. Sākums pl. 7.30

TORONTO LATVIEŠU KATOĻU VIENĪBA

rīko š. g. 7. janvārī, plkst. 8 vakarā Lansdowne ielā 10 (Queen un Lansdowne ielu stūrī)

SAVIESĪGU DEJU VAKARU AR ZIEMASSVĒTKU TIRDZIŅU

ATSPIRDZINĀJUMI BUFETE

Ieeja $1.00 no personas. Labs orķestris. Visi laipni ielūgti.

TORONTO LATVIEŠU KATOĻU VIENĪBA

Ing. M. MARDI'S AUTOVADĪŠANAS SKOLA

337 Palmerston Blvd., Apt. D., tel. WA 4-8219, Toronto

Automatisko un standarta transmisiju auto

MELODY THEATRE

344 COLLEGE ST., TORONTO, WA 2-6319

Sākums plkst. 6.05 un 8.30. Sestdien plkst. 2.05, 4.45, 7 un 9.15.

No ceturtdienas, 5. janvāra līdz trešdienai, 11. janvārim 1956. g.

DIE PERLE VON TOKAY

(Angļu teksts)

Jautrs mīlas stāsts pilns aizraujošas mūzikas. Romantika un zelta humors.

Galvenās lomās: HANNERL MATZ, PAUL HOERBIGER, KARL SCHOENBOECK u. c.

Jaunākais nedēļas apskats. Katru ceturtdienu jauna programma. Nākošā filma Liebe ohne Illusion

---

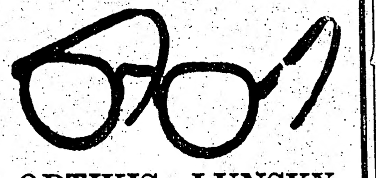

OPTIĶIS LUNSKY

470 COLLEGE ST., TORONTO

WA 1-3924

Frank Vass B.A

ADVOKATS — NOTARS

455 Spadina Ave, Apt., 408

COLLEGE un SPADINA ielu stūrī

Tel. birojā — WA 2-6111

WA 2-6112

DĀMU vakara tērpus un **LĪGAVU** tērpus izīrē, ka arī pieņem pasūtinājumus.

Bagātīga izvēle — lētas cenas

Tel. LA 3437, Toronto

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās

260 St. Clair Ave, W. Toronto

Runas stundas no 2—7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu

WA 1-0556 vai MA 5243

Dr. T. L. Granovsky

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 DUNDAS St., W.

Spadina stūrī

Zvanīt EM 8-9698, Toronto

Latviešu dāmas! Eiropas frizieris

Kapsi's Hair Styling

113 MAC PHERSON AVE.

Starp Yonge St. un Avenue Rd.

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585

runā vāciski, krieviski un zviedriski

MELODY THEATRE

Montreālā, Sherbrooke W. St. Lawrence stūrī, tel. AV 8-3070

No piektdienas, 6. janv. līdz ceturtdienai 12. janv. 1956. g. Sākums pl. 6.05, 8.30, sestdien, svētdien plkst. 2.05, 4.15, 6.30 un 8.45

Die Privatsekretärin

(Angļu teksts)

Jaunas meitenes ceļš uz panākumiem un laimi Berlīnē. Filmā mūzikas un mākslas piedzīvojumi starp vakaru un pusnakti. Paula Abrahama šlāgeru melodijas šo stāstu izceļ vēl vairāk.

Galvenās lomās: Sonja Ziemann, Rudolf Prack, Paul Hoerbiger, Werner Fuetterer u. c.

Jaunākais nedēļas apskats: Blick in die Welt. Nākošā filma Tausend Rote Rosen Bluehn

---

MEKLĒ ANNU PAURU.

Ir ziņas no māsas. Lūdz rakstīt šī laikr. kantorim

Māsa Līne Strautmane no Zvārdes pag. meklē savu brāli **Jāni Jāņa d. Strautmani.**

Ārstam Arvidam Kārļa d. Zerviņam

ziņas no piederīgajiem. Lūdzu rakstīt MIRDZAI, 40 RUNNYMEDE RD., TORONTO, ONTARIO, CANADA

IZĪRĒJAMAS divas istabas (kopā vai atsevišķi) ar virtuvi, labā rajonā. Garāža vai parkošanas iespējas. Zvanīt pēc plkst. 2, tel. — WA 1-4208, Toronto.

DANFORTH — LOGAN rajonā izīrējamas 2 nemēbelētas istabas un virtuve. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā, tel. GE 9713, Toronto. (3)

✝

MŪSU MĪĻĀ

MAG. PHIL. **ALISE OLDERE,**

DZIM. **ZVĪGZNE,**

mirusi Sibirijā 1955. gadā

Dr. A. TŪTERS AR ĢIMENI

Lūdz atsaukties

NIKOLAJU RASIŅU,

bijis skolotājs Madonas ģimnazijā.

Ziņas no mājām.

Lūdz rakstīt uz oferti 5.

HIGH PARK rajonā izīrējamas nemēbelēts dzīvoklis. 2. stāvā — divas istabas un virtuve. Uz vēlēšanos garāža. Zvanīt RO 7-5370, Toronto. (11)

IZĪRĒJAMS dzīvoklis — 2 istabas un virtuve un viena mēbelēta istaba ar virtuvi — labā rajonā. Tel. — LA 1798, Toronto. (1157)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba vieniniekam-cei (uz ziemeļiem no Danforth-Broadview) ar virtuves lietošanu. Garāža. Zvanīt GE 5564, Toronto.

IZĪRĒJAMA nemēbelēta istaba un virtuve, balkons, Avenue Rd. — Dupont rajonā. WA 3-4386, Toronto. (1)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba 149 Wright Ave, tel. LL 7494, Toronto. (1237)

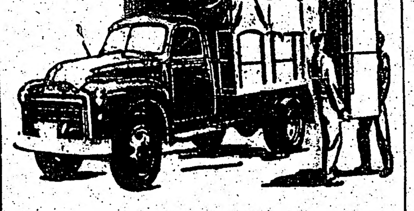

S. VASARĀJA

Transporta uzņēmums

Tel. OL 1403,

Toronto

DR. P. BĀRDIŅŠ

sākot ar 1. janvāri slimniekus pieņems

33 DALTON RD., TORONTO

Pie Bloor starp Walmer Rd. un Brunswick Ave

Tel. WA 2-4608, WA 1-7203

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO

pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus:

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmes, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c.

Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar praksi

Pasūtinājumus pieņem:

spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239

un kantorī, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792,

Toronto, Ont., Canada

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Betlēmes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

ŅUJORKĀ

Zvaigznes dienā, piektdien, 6. janvārī, plkst. 8.30 vakarā Bronksas sv. Toma baznīcā svētvakars ar Bruno Skultes sakārtotā mūzikālā tēlojuma Pie Betlemes šūpuļa atkārtojumu; to ievadīs ar komponista jaundarbu Vīzija. Piedalās solistes, instrumentālisti, draudzes jaukts koris. Diriģents Bruno Skulte.

Skolas eglīte Bruklīnas bērniem būs vēl sestdien, 7. janvārī, plkst. 1 dienā Betlemes baznīcas apakšējā zālē. Skolēniem sapulcēšanās jau stundu agrāk. Svētbrīdis, priekšnesumi, azaids un rotaļas. Ielūgti arī vecāki.

Draudzes darbiniekiem eglīte un groziņu vakars sestdien, 7. janvārī, plkst. 8 draudzes namā. Dievvārdi, programma, apdāvināšanās un pakavēšanās pie galdiem.

Dievkalpojumi: 8. janv., pl. 9.30 sv. Toma baznīcā, Bronksā, māc. A. Ozols; plkst. 3 pp. Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš; plkst. 2 dienā Hempstedē, Žēlastības (Grace) baznīcā māc. F. Treus un D. Grauds; pēc tam kopas sapulce.

ČIKĀGA

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 - 30 Ave, Bellwood, Ill

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā, lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St.,

Piektdien, 6. janvārī, Zvaigznes dienas dievkalpojums ar garīgo mūziku (skaņu sistēmā); sestdien, 7. janvārī, plkst. 7 vakarā Bībeles stunda; svētdien, 8. janvārī, plkst. 11 dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds. Svētdienas skola no pl. 11-1.30.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Lansing Koledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

San Džosefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 13.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēneša 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Mineapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langīns.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St. Port Arthur. Ont., tel 4-0302).

Svētdien, 8. janvārī, plkst. 6.30 vakarā dievkalpojums Fort Viljamā, 560 May St. Trīsvienības baznīcā.

Svētdien, 22. janvārī, plkst. 6.30 vakarā dievkalpojums Fort Viljamā, 560 May St. Trīsvienības baznīcā.

1955. g. 25. decembrī Fort Viljamā kristīti: Daina Dzidra Deguns, Gunāra un Dzidras, dzim. Upmanis meita; Silvija Ināra Riekstiņš, Olģerta un Annas, dzim. Erdmanis meita.

Māc. V. Sēfers, (659 Piccadilly St., London. Ont.).

Londonā, 8. janv., plkst. 4 p. p. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums.

St. Katarīnēs, 15. janvārī, plkst. 3 p. p. Kristus baznīcā dievkalpojums.

Londonā, 22. janvārī, plkst. 4 p.p. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums.

Māc. E. Bērziņš, 5833-45 Ave Red Deer, Alta.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī. Telefons — WA 4-1563.

8. janvārī, plkst. 11 no rīta.

15. janvārī, plkst. 4 pp.

22. janvārī, plkst. 11 no rīta.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LO 2510.

31. decembrī, Vecgada vakarā, pl. 10 vakarā dievkalpojums ar dievgaldu sv. Jāņa baznīcā, māc. A. Lūsis.

8. janvārī, plkst. 4 pp. Zvaigznes dienas dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

15. janvārī, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Trīsvienības baznīcā.

22. janvārī, plkst. 4 pp. Bērnu un jauniešu dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. Pēc dievkalpojuma reliģiska satura skaņu filmas izrāde baznīcas sanāksmju telpās.

28. janvārī (sestdien), plkst. 7,30 vakarā, sv. Trīsvienības baznīcā Draudzes vakars, veltīts Draudzīgā aicinājuma atcerei.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton. Ontario.

Hamiltonā latviešu draudzē, Sv. Trīsvienības b-cā, 18 Victoria Ave. S.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259 Jāņa ev.-lut. baznīcā.

8. janvārī, plkst. 9.45 lūgšanas un Bībeles stunda.

15. janvārī, plkst. 9.45 dievkalpojums.

Svētdienas skola ik svētdienas plkst. 10.45.

Māc. H. Kušķis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q., tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancfort Dr. Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Sadberijā, svētdien, 8. janvārī, plkst. 13 sv.. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) dievkalpojums ar Sv. Vakarēdienu.

Kirklandleikā, svētdien, 15. janvārī, plkst. 8.45 lut. baznīcā dievkalpojums.

Virdžinijtaunā, svētdien, 15. janvārī, plkst. 14 anglikāņu baznīcā, dievkalpojums.

Norandā, svētdien, 15. janvārī, plkst. 17 United baznīcā dievkalpojums.

Māc. R. Avetiņš, 1174 West 13 Ave. Vancouver, B.C.

Māc. F. Ruperts, 159 Maryland St Winnipeg 10, Man. SU 3-5463.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vinipegas draudzē notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu krustojumā.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Church, 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14. tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU

draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walmer Rd. angļu baptistu baznīcas telpās.

LITTLE BEAUTY SALON

(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE, tel. ME 5687

(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto

PIRMDIENĀS SLĒGTS

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 Wellington W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.

Runā krieviski, vāciski un latviski

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā, un Šveicē

Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās

5587 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. | Pieņem no 3-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)

Zvanīt WA 2-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu

Runā vācu un slavu valodas.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz ...... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $..............

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 65, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-9369

PROVOKĀTORS ZEM FILATĒLISTA CEPURES

Pēc ilgāka laika klusēšanas, viens no galvenajiem mūsu soc. dem. vadoņiem R. Pakalns, ar dīvaino dzīves vietu Meksikā, partijas biļetenā Brīvība novembra numurā laidis klajā garāku ievadrakstu Partiju noliedzēji un antikomūnisms. Tanī lasām, ka visi partiju noliedzēji esot līdzīgi fašistiem un nespējīgi cīnīties pret komūnismu. Trimdas labais spārns ar komūnismu sekmīgi cīnīties neesot spējīgs. Trimdas laikraksti LA, AL, LV komūnisma apkarošanas vietā ievietojot anonimus ķengu rakstus par soc. dem. Londonas Avīze apkarojot partijas un bezvirziena (pareizāki — dolara virziena) grupas. Laiku izmantojot autoritāristi. Visas trimdas organizācijas esot sagrābuši partiju pretinieki un viņu darbība izvērtusies savstarpējos baznīcu un vanagu „kaŗos".

Bet kas tad ir tie spējīgie cīnītāji ar komūnismu? —

Tie, lūk, esot vienīgi sociālisti un liberāļi, jo: krievu sociālisti revolūcionāri vēl 1918. g. uzsākuši bruņotu cīņu pret komūnismu; sociālistiskā Burmas valdība bez atbalsta no Rietumiem, sagrāvusi komūnistu bandas, un komūnistu partija Burmā atrodoties sabrukumā stāvoklī. Pat nelegālā kustība, kas aug un vairojas Padomju S-bā esot sociālistiska.

Patiešām, „plašs vēriens" pagātnē, tagadnē un nākotnē!

Ja nu trimdas laikraksti, kā LA, LV un AL ievieto anonimus „ķengu rakstus," tad taču apvainotajiem kaut vienu reizi pēc ilgajiem trimdas gadiem vajadzētu ar dokumentiem un faktiem, kaut savā presē atspēkot šos „apvainojumus", pie tam par to varēja nopelnīt kādā LA rakstā izsolīto 500 dolaru atlīdzību. Tas līdz šim nav darīts, jo melnu pataisīt par baltu tomēr nevar...

Paļaujoties uz lasītāju nezināšanu, autors marksisma apoloģijā iebrauc pavisam dziļos ūdeņos un operē ar sociālistu varoņdarbiem" cīņā pret komūnismu ne tikai visas pasaules plašumā, bet arī vēstures dziļumā. Cik „dziļi un plaši" ir šie R. Pakalna politiskie ūdeņi, to parādīsim, metot vēstures gaismas staru uz augšā minētajiem „argumentiem." Autora norādītie krievu soc. revolūcionāri 1918. g. nekādu organizētu bruņotu cīņu pret komūnismu nav izdarījuši, jo viņu rīcībā nav bijusi neviena kaujas vienība, neviens augstākās pakāpes virsnieks. Taisni otrādi! Soc. revolūcionārs, viena nogrupējuma (trudoviki) līderis un Krievijas pagaidu valdības galva A. Kerenskis, pārģērbies sievietes brunčos, apkaunojoši bēga meklēt glābiņu pie baltajiem ģenerāļiem. Vienīgais soc. rev., kas 1918. g. jūlijā mēģināja organizēt bruņotu pretestību komūnistiem ar centru Jaroslavā, bija B. Savinkovs, bet arī šis mēģinājums sabruka, jo Savinkovs Jaroslavā nemaz neieradās un bēga uz dienvidiem pie tiem pašiem baltajiem ģenerāļiem. Jāpiezīmē, ka Jaroslavas sacelšanās apspiešanā ievērojamu lomu spēlēja arī latviešu strēlnieki. Tātad, R. Pakalns kuģo ne tikai pie Perekopiem pret baltajiem, bet arī pret sociālistiem! „Nevis sociālistiem, bet baltajiem ģenerāļiem Kolčakam un Deņikinam jāpateicas par to, ka vispār ir izrādīta kāda pretestība boļševiekiem. Šie ģenerāļi ar savu bruņoto cīņu pret komūnismu ir nomazgājuši vispārējās pasīvitātes kauna traipu un tāpēc mūžīga piemiņa viņiem." Tā, jau būdams trimdā, 1920. g. raksta tas pats Savinkovs. Tādi ir vēstures fakti, ko uzrakstījuši paši sociālisti. B. Savinkovs, E. Kuskova u. c. (Sk. „Za roginu i svobodu" 1920. g., „Borba" Nr. 12, 1948. g., N. R. S. no 23. IX. 52. un 12. X. 52.)

Ir taisnība, ka Burmā pie valdības stūres visu laiku turas sociālisti. Bet ir arī tisnība, ka „pateicībā" angļu sociālistam Etlijam par 1947. g. dāvāto pašnoteikšanos, Burma, savu sociālistu vadīta, Etlijam pagrieza muguru un izstājās no Anglijas kopvalsts. Visu laiku pēc tam Burmā, tāpat kā Padomju S-bā, kreiso sociālistu vienpartijas režīms ar nenomanāmo diktātoru U Nu priekšgalā. Lai gan Burmas sociālisti kaŗo ar saviem komūnistiem, tas tomēr viņus netraucēja aicināt pie sevis uz intīmām apspriedēm Tito un nupat izrādīt vislielāko viesmīlību Bulgāņinam un Chruščevam, kuŗi, apceļojot Burmu, to izmanto par tramplīnu visnesaudzīgākiem uzbrukumiem Savienotajām Valstīm un Anglijai. Šā apceļojuma ietekmē Burmas sociālisti patlaban ved slepenas sarunas par izlīgumu ar saviem komūnistiem. Īstenībā tā izskatās Burmas sociālistu cīņa pret komūnistiem.

Kas attiecas uz R. Pakalna apgalvojumu, ka pat nelegālā kustība, kas veidojas aiz dzelzs aizkara, esot sociālistiska, tad uz to visvieglāk atkal atbildēt ar paša autora politiskā dvīņu brāļa un sabiedrotā — krievu vadošā sociālista B. Dvinova konstatējumu viņa grāmatā „Pret straumi" (59. l. p.), ka pārbēdzēji no Krievijas novēršas no sociālisma un aiziet dažādos virzienos pa labi. Mums nav zināms, kur un kad R. Pakalns bruņoti vai nebruņoti ir cīnījis ar komūnismu, jo nekur par to nav rakstīts, bet mums ir gan zināms, ka šis ir tas pats R. Pakalns, kas divus gadus no vietas kopā ar pieminēto B. Dvinovu krievu imperiālistu presē nikni cīnījās pret latviešu trimdu, pret latviešu polītiskajiem darbiniekiem, bet jo sevišķi pret latviešu leģionu. Sakarā ar to Pakalna vārds provokātora kvalificējumā ir atbalsojies vai visā latviešu emigrācijas presē Un mums ir arī zināms, ka šis pats R. Pakalns, pagrīdnieka H. Krasta atbalstīts un dažu „nepamanīts", veikli palīda zem apolītiskās filatēlista cepures, lai uz cēla parauga pjedestāla paceltu spāņu „brīvības cīnītājus."

Meiranietis.

APKĀRT ZEMES LODEI

● Indijas veselības ministrs pēc ceļojuma sarkanajā Ķīnā izteicies, ka ar stingrajiem komūnistu likumiem tur esot sasniegts neiedomājami augsts morāles un veselības standarts. Lai iznīcinātu mušas, Sanghajas pilsētas galva, piemēram, esot uzdevis katram pilsētas iedzīvotājam nosist vismaz 20 mušu un tās uzrādīt īpašiem mušu iznīcināšanas kampaņas komisāriem. Ķinieši šim rīkojumam esot sekojuši ar lielu aizrautību un katrs, kas nositis vairāk mušu, saņēmis pat godalgu...

● Francijas komūnistu partija jūtas ļoti sāpīgi aizvainota par kādā laikrakstā publicēto domrakstu. Lieta tāda, ka domraksta autors ir desmit gadus vecais Pjērs Torezs — franču komūnistu vadoņa Toreza dēls. Rakstot domrakstu par skolā uzdoto tematu — Kas es gribu kļūt — Pjērs rakstījis pavisam īsi, neprolētāriski un komūnistu vadoņa dēlam nepiemēroti: „Gribu kļūt admirālis. Mani sveicinot, tad visiem matrožiem būs jāpieņem kārtīga pamatstāja..."

● Komūnistiskās Ungārijas pasts šī gada decembra beigās izdevis jaunu pastmarku seriju ar Ungārijā audzēto sugas suņu attēliem. Pirms kādiem trim gadiem Ungārijas pastam ar līdzīgu dzīvnieku pastmarku sēriju gadījās pavisam nepatīkama ķeza. Markas bija tik vāji padevušās, ka vietējā publika un ārzemju pastmarku krājēji tās iesauca par Ungārijas blakšu sēriju. Tas tomēr bija par daudz pat komūnistiem, un pastmarkas neizpārdotas izņēma no apgrozības.

● Kāds holandiešu viesmīlis nopircis par 80 guldeņiem valsts loterijas lozi, bet vēlāk, konstatējot, ka viņam nepietiek naudas citiem maksājumiem, viņš griezās pie saviem piederīgiem un pierunāja tos atpirkt daļu no lozes, ko tie arī darīja. Izlozē uz šo lozi krita lielākais vinnests — 100.000 guldeņu, bet viesmīlim jāapmierinās tikai ar 25.000, jo pārējo paņem viņa „piederīgie."

● Daudzi angļi vēstulēs sākuši žēloties valdībai, ka viņu bērni, galvenokārt puikas, pusaudžu gados, pērkot tikai dāņu košļājamo gumiju, jo uz tās iesaiņojuma esot sazīmēti papliki sieviešu attēli. Tas bojājot jaunieśu morāli. Attiecīgās iestādes tomēr noraidījušas plānu, kas aizliegtu ievest dāņu zelējamo, jo tas ievērojami apgrūtinātu Dānijas un Anglijas saimnieciskos līgumu maksājumu bilanci.

● Norvēģu kuģu būvētavā pie Eriksbergas nolaists ūdenī jauns motora tankkuģis. Pēdējais ir 208 m garš, 26,5 m plats, un iegrimē ir 14.48 m, kravas spēja 34.500 to. Kuģi dzen Eriksbergas B un W tipa 12.500 zirgu spēku dīzeļmotors. Pēdējais ir visas pasaules lielākais kuģa dīzeļmotors, bet pats kuģis ir lielākais dīzeļmotora tankkuģis. Viņš ir arī vislielākais Skandināvijā būvētais kuģis.

● Vēl līdz šim nav zināms, kāds liktenis sagaidīs 10 skaistās tumšādainās marokāņu meitenes, kuras piederēja sultānā Ben Josefa hāremam. Kad sultānu izsūtīja trimdā uz Madagaskaru, tās atteicās braukt pie viņa. Bet līdz ko sultāns sasniedza Korsiku, viņš franču valdībai iesniedza pieprasījumu, aizsūtīt viņam viņa 30 konkubīnes, 60 apkalpotājus un 15 no viņa 52 automobiļiem.

Kad sultānam paziņoja, ka viņš velti gaidīs uz Jasmīni, Rīta Zvaigzni un citām meitenēm, viņš ārkārtīgi noskaitās, jo uzskatīja tās kā savu personīgu īpašumu. Viņš tās bija vai nu pircis vai arī pieņēmis kā dāvanu no saviem pavalstniekiem. Līdz ar pirkumu vai dāvanas pieņemšanu katra meitene automatiski kļuva par sultāna hārema sastāvdaļu un nedrīkstēja to atstāt bez sultāna atļaujas. Bet Rīta Zvaigzne paguva apprecēties jau 1954. gadā un ir iemācījusies lasīt un rakstīt. Arī pārējās meitenes ir vai nu saderinājušās, vai atgriezušās pie saviem piederīgajiem.

PADOMI TAUTIEŠIEM JAUNGADĀ

Augusta Nopūtas pamācīšanas Jaunajā gadā kultūras kopšanā

Vācot kopā pelnu traukus un tīrot māju pēc Jaungada gaidīšanas svinībām, Žēlastībene nākošajā dienā tajā kaktā, kur bija sēdējis Taisnība, atrada salocītu papīra lapu. Izrādījās, tas bija uzmetums runai, ko viņš bija sagatavojis, lai apsveiktu svinību dalībniekus. Tā kā Žēlastība, lielīgs uz savu mājas tēva godu, bija — kaut nemākulīgi — rumājis pats, Taisnība savu runu bija aizsviedis. Tā kā Žēlastībene bija liela Taisnības runas dāvanu cienītāja, viņa papīru atlocīja un lasīja:

„Cienījamās tautietes un tautieši!

Sakarā ar augsto sabiedrisko pozīciju, ko pirms gada man uzticēja Pigbridžas Biedrošanās Biedrības pilnsapulcē, uzdodot man revīzijas komisijas priekšsēža pienākumus, atļaujos visiem novēlēt daudz laimes un tā tālāk.. Tāpat kā šis, arī jaunais gads beigās no mums prasīs norēķinus, un mums būs jāsaka, ko mēs veikuši. Lai atkal neiznāktu kā vienmēr, gribu jums dot dažas vadlīnijas, lai jūs neteiktu, ka Taisnība gan vienmēr prot zākāties, bet nekā nepasaka, kā īsti vajadzēja darīt. Tāpēc tagad daži praktiski vērtējumi un pamācības.

Saskaņā ar iepriekšējo gadu pieredzi, paredzams, ka arī 1956. gadā pazīstamā organizācija Dālderu Vācēji staigās pa mājām un plīsies visiem virsū, lai ziedo kollaborantu un kaŗa noziedznieku atbalstam. Lai no vācējiem atkratītos, ieteicama viena no sekojošām metodēm:

Var, piemēram, izlikties, ka nemaz nav mājās. Ja nācējs tomēr pamanījis istabā gaismu, sieva var pateikt, ka vīrs strādā nakts maiņā un pašreiz guļ, un ka viņa no naudas būšanām nekā nezina; vai otrādi — vīrs var pateikt, ka visu naudu nodod sievas ziņā. Ja tomēr nācējs kādreiz notrāpa abus kopā, arī tad vēl nav jākrīt izmisumā: vajaga aizbildināties, ka ziedojis vai ziedos kādam citam vācējam. Var arī atrunāties, ka principā varētu ziedot, bet ka nav īstas drošības, vai nauda tiks pareizi sadalīta. Bez tam var arī teikt, ka pats kādam sūta pabalstu.

Katrā ziņā šis gadījums, kad ziedojumu vācējs netaktiski ielauzies jūsu mājā un ārda tur omulību, jāizlietā, lai pateiktu skaidri un gaiši, ko jūs domājat par ziedojumu vākšanu kā tādu: ka tā ir lieka un apgrūtinoša. Ka vajadzētu atrast citus ceļus un paņēmienus, kā sagādāt līdzekļus, jo vākt ziedojumus ir pazemojoši — kā vācējam un saņēmējam, tā arī devējam. Tā ir ubagošana, kas mūsu gadu simtenī vairs nedrīkstētu notikt. Reiz par visām reizēm Dālderu Vācēju biedrībai vajadzētu saprast, ka mūžīgā mangošana var apnikt. To varēja attaisnot tūlīt pēc kaŗa, bet ne tagad, kad visi jau iekārtojušies savās mājās, sapirkuši mēbeles, ledusskapjus un automobiļus. Ja kāds to nav darījis, tad tā viņa paša vaina.

Kad ziedjumu vākšanas laikmets noslēdzies, nevajaga aizmirst griezties pie Dālderu Vācēju organizācijas un tiem atgādināt, ka jums Vācijā palikuši tādi un tādi paziņas un radi. Lai Dālderu Vācēji sūta tiem pabalstu — vislābāk ik mēnesi un regulāru — jo naudas taču viņiem diezgan.

Bez tam rūpīgi jāseko, kā savāktie līdzekļi tiek izlietāti, jo tā ir sabiedrības resp. arī jūsu manta, un jums tiesības zināt, kas ar jūsu īpašumu notiek. Katrā šaubu gadījumā vajaga rakstīt vēstules laikrakstiem un pienaglot Dālderu Vācēju dižvīru savtīgos darbus pie kauna staba. Vai nav dzirdēts, ka viens otrs no tiem jau nopircis pat pa mājai. Jāprasa — no kādiem līdzekļiem?!

1956. gadā paredzama arī dažu jaunu biedrību dibināšanās. Tas nekas, ja līdz ar to rodas biedru un valdes kandidātu trūkums — galvenais laba griba un centība. Un tautiskais gars. Jo vairāk biedrību, jo labāk. Tās tad visas kopā atkal var dibināt Virsbiedrības gan pa zemēm un apgabaliem, gan kontinentiem, gan arī pa visu pasauli. Šogad būtu arī jāistenno doma, ko Lampatāna kungs ierosināja pag. gadā — dibināt Universa biedrību, jo starpplanešu rakete vaņkām jau esot gatava.

Ja laicīgā dzīvē lietderības princips prasa iespējami daudzu biedrību radīšanu, tad pretējais princips ievērojams attiecībā uz baznīcām un draudzēm. Tās, kā jau lasītāju vēstulēs J. P.-kungs no Toronto loģiski norādīja, apvienojamas, lai radītu vienu lielu un stipru draudzi — kā tas bija Latvijā — ar vismaz 30.000 locekļiem. Pa Ameriku un Kanadu tik daudz luteriešu sanāks. Mācītājs būtu vajadzīgs tikai viens, viņš varētu dzīvot Floridā un viņam nebūtu jāraizējas par tukšiem dievnamiem, un draudzes locekļiem nebūtu jākreņķējas, ka mācītājs šos atkal dzen baznīcā, jo dievkalpojumi dienā attāluma dēļ nenotiktu nemaz un arī bērni nebūtu jāsūta svētdienas skolā. Draudzes nodeva katram iznāktu tikai 10 centi gadā. Atkristu arī nevajadzīgi izdevumi par baznīcas telpu īri vai pat par baznīcu celšanu un pirkšanu, jo izdot naudu par baznīcu mūsu gaišajā laikmetā ir tumsonība un gara aklums.

Mums vairāk jāpievēršas tautiskā gara celšanai un stiprināšanai mūsu jaunatnē. Šī iemesla dēļ katram centīgi jāmācas angļu valoda, lai jaunatnei varētu izskaidrot, kas ir tautība un tautiskie centieni un mūsu nacionālie uzdevumi trimdā. Sevišķi nopietni angļu valoda jāmācās latviešu skolu skolotājiem, lai tie ar saviem audzēkņiem varētu sarunāties. Ja mēs to nedarīsim, tad, jaunatne izslīdēs no mūsu rokām, un mēs savu uzdevumu nebūsim veikuši.

Laiks arī padomāt par mūsu himnas tulkošanu angliski, lai to visi letiņi varētu dziedāt un arī saprast.

Sabiedriski kultūrālās dzīves veicināšanai palielināms deju vakaru un ballīšu, bet samazināms koncertu skaits. Pēdējie neatmaksājas, un tukšās koncertzāles sāpīgi redzēt ne tikai rīkotājiem, bet arī māksliniekiem, un nav labi cilvēkus sāpināt. Ballītes, turpretī, apmeklē labi, un tās, ja vien labs orķestris, var aizstāt koncertus.

Attiecībā uz rakstīto un drukāto vārdu jākonstatē iepriecinātājs fakts, ka mūsu kontinents pag. gadā dabūja ceturto laikrakstu, kas laiku pa laikam arī iznācis, tā iepriecinot ir rakstītājus, ir abonentus.

Bet tas nav svarīgākais. Svarīgākais ir tas, ka ir rakstītājiem, ir izdevējiem reiz būtu jānāk pie prāta un jāsāk drukāt komiki. Kamēr vēl nav par vēlu. Jo tas, kas līdz šim pie mums darīts literārā laukā ir tikai bērnišķīgi šļupsti, ar kuriem mēs nekādā ziņā nevaram nostāties līdzās kultūrtautu sniegumiem. Paskatieties kāds bagāts komiku klāsts tiem — un kāda nabadzība pie mums!

Vēl svarīgāk ir, lai mums reiz rastos laikraksts, kas pārņemtu tās svarīgās funkcijas, ko kādreiz izpildīja Aizkulises Rīgā. Kas tagad notiek? Visa baumošana un tautiešu dzīves izvērtēšana atstāta gadījuma un privātās iniciātīvas rokās. Tas nozīmē, ka daudz kas paliek nezināms un apslēpts, un daudzi tautieši un tautietes nomirst nezināšanā.

Runājot par miršanu, — nevajaga aizmirst apdrošināties bēru fondos. Ja mana, ka vecais tēvs vai vecā māte nupat mirs, tad vairākos. Apdrošināšana kā tāda attiecas, protams, vispāri tikai uz veciem un slimiem, jo būtu aplami fondos ierakstīt tādus, kam miršana vēl nav paredzama. Ja to darītu, tad cilvēks drīzi vien izputētu, un bez tam ar tādu rīcību pār veselo un stipro varētu izsaukt ļauno garu iedarbību. Un mēs taču nevienam ļauna nevēlam!

Līdz ar to mēs esam nonākuši pie cilvēku gluži personiskām attieksmēm. Arī par tām dažus vārdus.

Nekad nevajaga aizmirst, ka katrs pats sev tas tuvākais, un ka jādara viss, lai nodrošinātu sev vietu dzīvē. Visvienkāršākā metode — radīt iespaidu, ka esi dzīves pabērnis un cietējs. Tad citi tevi žēlos, tevi paglāstīs un mēģinās tev nolasīt vēlēšanās no acīm. Tas tāpat kā kad kādreiz, kad bijām apslinkojušies, izlikāmies par slimiem, lai māte pienes ēdienu pie gultas. Ja lomā labi iedzīvojas, ar laiku arī pašam kļūst sevis žēl, vaigs kļūst skumjāks pats no sevis, un visa tā būšana iznāk ticāmāka.

Ļoti ieteicams arī par kaut ko apvainoties, rādīt dusmīgu seju un teikt, ka nu tev reiz pietiek, ka tu tādas lietas neesi pelnījis, un ka tagad esi cilvēkos vīlies. Tad citi tev skraidīs pakaļ un lūgsies piedošanu, un tu varēsi pateikt savas prasības."

Žēlastībene salocīja papīru. Taisnība — tas tikai bija vīrs!, Cik žēl, ka viņas vecais bija naktī runājis apsveikšanas runu. Cik tā bija bijusi bāla un nesaturīga, salīdzinot ar Taisnības plašās līnijās tverto gada programmu.

Un viņa nolēma runu uzglabāt, lai ar tās saturu iepazīstinātu visus, kas nokļūtu tās iespaida sfairā.

Augusts Nopūta

KĀ LĪĶI SIBIRIJĀ MĒS BŪTU VIENPRĀTĪGI...

Joka pēc jau nu tīri nebiju V. Kalnam savus jautājumus uzdevis, bet ja nu viņam liekas, ka tiem nav pietiekama pamatojuma pie viņa apcerēs izteiktajām domām, tad man tikai jānožēlo, ka neprotu pietiekami īsi un skaidri jautāt. Vairāk arī to nedarīšu. Un ir jau tiesa — Viens muļķis varot vairāk jautāt nekā desmit gudri atbildēt!

To, ka Pad. Savienība ir vāja un katru gadu mazākais pāris reizes atrodas sabrukuma „priekšvakarā", es pirmoreiz dzirdēju no sava tēva 1919/20. gadā. Viņš bija racionālāks un skaidrāks domātājs par mani. Tā tas ar to sabrukumu turpinājās Latvijas neatkarības periodā un pēc tā — līdz šai dienai. Var tikai konstatēt, ka esmu jau nosirmojis un mans pienākums būtu ar vēsā prāta un statistikas palīdzību savu dēlu iepazīstināt ar vājo un drīzam sabrukumam nolemto padomju režīmu, lai dēls nenomaldās savās jūtās un personiskā pesimismā, bet mācās cilvēka īso mūžu [illegible] vēsturiskās perspektīvās. Uz V. Kalna jautājumu jāsaka: es nedomāju, ka pašreizējie Rietumu stratēģiskie plānotāji, kā lords Ismejs, ģenerāļi Redfords, Le-Uejs, Grinters un atomkomitejas priekšsēdis Strauss Pad. Savienības militāro kvalitāti un potenciālu vērtē pēc Pravdas vai Izvestijas propagandas rakstiem. Laikam tomēr viņiem ir pamats būt visai bažīgiem, ja viņi atkārtoti nerimst brīdināt nacionālās domāšanas diplomātus, kas Padomijas neveiksmi un vājumu saskata pat faktā, ka Chruščevs, Indijā tēju strēbdams „nespējis" tējkaroti izņemt no tasītes!

Āzijas un Afrikas tautas, manuprāt, savā domāšanā ir apmēram ap to vietu, kur mēs, latvieši, bijām 1905. gadā. Un ja V. Kalns tagad nonāk pie vispārīga secinājuma, ka tās vēl neprotot atšķirt patiesību no propagandas, tad līdzīgu secinājumu (tikai smagākā formulējumā) par mūsu dumpjiem citi sacīja 1905. gadā. Taču tiklab vācu baroniem, kā angļu, franču u. c. gubernātoriem un misionāriem Dievs bija atvēlējis gadu simtus, lai iemācītu šīm tautām atšķirt patiesību no meliem. Domāju, ka materiālo rezervju ziņā Rietumu pasaule vēl ir stipri pārāka par Padomju Savienības loku, bet pēc pāris desmit nākošajiem „dadzīvošanas" gadiem šīs attiecības var pamazām līdzsvaroties. To galvenokārt noteiks Pad. Savienības attieksmes ar Āzijas un Afrikas tautām. Tādēļ Kremļa vīru brauciens uz Indiju u. c. nav nekāda mīkla, bet tālu ceļu un iespēju meklēšana ASV saimnieciskai un polītiskai ielenkšanai respektīvi Pad. Sav. nodrošinās pret sarkani-nacionālās Ķīnas grūti kontrolējamo eksperimentu. Diena, kad Francija un Anglija pazaudēs savas pēdējās kolonijas, nav vairs aiz kalniem, un tad arī viņu vietā nāks citi „lielie", kam šis nosaukums piedienēs labāk.

Rietumu vājums ir morāla rakstūra, un tur nekādas ieroču kaltuves ne naftas akas nevar palīdzēt. Un šīs morālās puves rakstulīgākie pārstāvji (ar lielu ietekmi tautās) ir bezpersoniskie un aukstie domātāji, kā piem., Toinbijs, Lipmans u. c. Un vai tad galu galā visa padomju režīma vēsture, pastāvēšana un izplešanās nav viena vienīga apsūdzība Rietumu demokrātiskās kristietības liekulībai. kas visnejēdzīgāko valsts formu pieļāvusi par 20. g. s. baismīgu reālitāti? Viduslaikos atsevišķi slepkavas varēja nopirkt grēku atlaišanas zīmes, tagad tādas piesola veselu tautu un paaudžu slepkavām! Protams, tā jau manuprāt ir tikai žēlīga nejaušība, ka mēs ar V. Kalnu varam nesaprasties. Kā līķi Sibirijā mēs būtu pavisam vienprātīgi; bet tās tad arī nebūtu vairs racionālas analizes, bet privātas jūtas.

V. Pelēcis.

Negrib uzlabot morāli

Parīze negrib uzlabot morāli, ne arī kļūt kautrīgāka. To vislabāk pierāda policijas kontrole Pigallē, kurā atrasts vairāk kā 10.000 pornografisku grāmatu, 2.500 pornografisku uzņēmumu un vairāk kā 1000 pornografisku skaņu plašu.

Arestētas 9 personas, kas plašā mērogā veicinājušas „morāles pagrimšanu." Jāpiezīmē tomēr, ka šie „mākslas" ražojumi gan laikam nebija domāti pašiem frančiem, bet tirgus prece ziņkārīgajiem ārzemju tūristiem.

SPORTS

FUTBOLS ŅUJORKĀ

DV I futbola komanda Austrumu apgabala galvenajā līgā zaudēja 1. spēli pret Wembly 5:4, kaut gan vadībā bija gandrīz līdz spēles beigām. Latviešu labā vārtus guva Eikstrēms, Zāmurs Bauers un Skulte.

Nākošajā spēlē latvieši guva uzvaru pret Stade Gaullois 3:1, un vārtus ieguva Skulte, Eikstrēms un Bauers.

Ar pēdējo uzvaru 2:1 (2:0) pret spēcīgo MT Vernon's vienību DV Latvians ieņem pirmo vietu līgā ar 3 uzvarām un 1 zaudējumu. Šajā spēlē uzvaru palīdzēja kaldināt vārtsargs Edgars Dibens, kurš pēc savainojumiem ir atkal atgriezies vienībā. Viņš arī izglāba centra pussarga Stotta izpelnīto 11 metru soda sitienu. Dibens ir labākais vārtsargs līgā un savā spēles laikā Ņujorkas vienībā no 9 11 metru soda sitieniem 7 ir atvairījis! Šajā svarīgajā spēlē abus vārtus ieguva Eikstrēms.

Arī DV otrā komanda, kas spēlē tās pašas līgas A grupā, atrodas vadībā un guva divas uzvaras: pret Yonkers rezervi 2:1 un pret Makabi 3:2.

V. Š.

DV HAMILTONAS NODAĻAS SPORTA KOPAI SPARTA JAUNA VADĪBA

Sporta kopas priekšsnieks ir Viktors Martinaitis, 63 Homewood Ave, tel. JA 8-6181; sekretārs Tālivaldis Ansons, 30 Huron St., — JA 8-2389; kasieris Ivārs Leja, 22 Mount Roual Ave, tel. JA 8-1235; biedrzine Aina Kraukle, 139 Erie St., tel. JA 8-7703; mantzinis O. Šustiņš, 125 Robinson St., tel. — JA 2-0278. Labas sekmes jaunajai vadībai.

a.

Sestdien, 7. janvārī, plkst. 7.00 Roberts restorānā sporta kopa Sparta rīko balli. Dienā basketbola un volejbola sacīkstes ar Detroitas un Klīvlendas sporta vienībām. Ieeja $1.50.

KANADAS LATVIEŠU VIEGLATLĒTI 1955. GADĀ

1955. gada vieglatlētikas sezona Kanadas latviešiem bija īsti veiksmīga, jo bez it iepriecinošiem panākumiem sacīkstēs, varam priecāties arī par labiem sasniegumiem un viena otra jauna sportista parādīšanos un dažu veco atgriešanos laukumā. Kanadas latv. labākos sasniegumus uzrādīja Ansis Bergvalds lodē ar 13.95 un diskā ar 44.25 m. Līdz šim labākos rezultātus 100 m — Skrastiņa 11.7 sek. un 800 m — Virkava 2:02.2 min. atkārtoja V. Teteris, kam šī sezona bija viena no pēdējo gadu labākajām.

Divus trimdas rekordus sasniedza TLSK stafetes vienības 3 reiz 1000 m un Olimpiskā stafetē. Arī 2. Ziemeļamerikas kontinenta m-s vieglatlētikā kanadieši uzvarēja sastāvā mazo ASV latviešu vienību, bet sieviešu vienība balvu guva bez cīņas.

Sieviešu sacensībās patīkami pārsteidza tikai 13 gadus vecā Ilona Lappo ar 8:7 un 14.4 sek. 60 m, resp. 100 m skrējienos. Iepriecināja arī Valda Vilsone, kas pēc ne visai veiksmīgiem startiem pag. sezonā šogad sasniedza labus rezultātus: 60 m — 8.8 sek., 100 m — 14.2 sek. un tāllēkšanā — 4.37 m. Labus panākumus varam paredzēt arī M. Vorpai, kas spēja 4.19 m tāllēkšanā un 1,25 m augstlēkšanā. No „vecajiem lauvām" iepriekšējo gadu sasniegumus uzrādīja: Ādmine, Viškere, Skujiņa, un Avotiņa, kas šogad patīkamu progresu uzrādīja lodes grūšanā.

Tagad lai pārskatu par aizvadītā sezonā spēto dod 5 labāko Kanadas latviešu sasniegumu saraksts:

100 m — 1. Teteris 11.7 sek. (atkārtots Kanadas latv. labākais). 2. Pavasars 11.9 sek., 3. Kārkliņš — 12.5 sek., 4. Virkavs 12.5 sek., 5. Miezītis 12.7 sek.

200 m — 1. Teteris 24.2 sek., 2. Pavasars 25,1; 3. Virkavs 25.5; 4. Gremze 26.6 sek.

400 m — 1. Teteris 53.4 sek.; 2. Virkavs 55.5; 3. Pavasars 59.1; 4. Gremze 59.6 sek.

800 m — 1. Teteris 2:02.2 (atkārtots Kanadas latv. labākais); 2. Virkavs 2:06,1; 3. Gremze 2:14.9 min.

1000 m — 1. Teteris 2:41,2 min.; 2. Virkavs 2:53.7; 3. Gremze 2:59,4 min.

1500 m — 1. Virkavs 4:31,4 min.; 2. Gremze 4:57,9.

3000 m — 1. Virkavs 10:08.0; 2. Gremze 11:29,5 min.

5000 m — 1. Gremze 18:32.4 min.

Augstlēkšanā — 1. Bergvalds — 1.73; 2. A. Uiska 1.65 m; 3. Tērauds 1,625; 4. Lukss 1,55; 5. Miezītis 1.48 m.

Tāllēkšanā — 1. Teteris 6.03 m; 2. Kalniņš 5.71; 3. Bergvalds 5.51; 4. Pavasars 5.16; 5. Zaķis.

Kārtslēkšanā — 1. Teteris 2.94; 2. Bergvalds 2.70 m.

Trīssoļlēkšanā — 1. Kalniņš — 12.42 m; 2. Teteris 12.01; 3. Bergvalds 11.04; 4. Tannis.

Lodes grūšanā — 1. Bergvalds 13.95 (jauns Kan. latv. labākais); 2. Viškers 12.97; 3. Kalniņš 12.11; 4. Zaķis 11.50; 5. Štāls 11.39 m.

Diska mešanā — 1. Bergvalds — 44.25 (jauns Kan. latv. labākais); 2. Viškers 39.53; 3. Zaķis 36,93; 4. Poltraks 34.90; 5. Ildens 34.16 m.

Šķēpa mešanā — 1. Purgalis — 54.87; 2. Miķelsons 54.54; 3. Kalniņš 51.24; 4. Tērauds — 50.12; 5. Bergvalds 49.72 m.

Veseŗa mešanā — 1. Poltraks — 39.77; 2. Vasilis 36.55; 2. Bergvalds 32.48; 4. Zaķis 30.56; 5. Teteris.

4 reiz 100 m — Toronto LSK — (Pavasars, Virkavs, Teteris, Čakurs) 49.7 sek.

Zviedru staf. — Toronto LSK — (Virkavs, Teteris, Pavasars, Čakurs) — 2:12.8 min.

Olimpiskā staf. — Toronto LSK (Teteris, Virkavs, Brasliņš, Pavasars) — 3:50,1 min. (jauns trimdas lab. sasniegums).

3 reiz 1000 m — Toronto LSK — (Gremze, Virkavs, Teteris) 8:33,5 min. (jauns trimdas lab. sasniegums).

Sievietēm:

60 m — 1. Lappo 8.7 sek.; 2. Vilsone 8.8 sek.; 3. Ādmine 8.9; 4. Avotiņa 9.1; 5. Vorpa 9.2 sek.

100 m — 1. Vilsone 14.2; 2. Lappo 14.4; 3. Ādmine 14.8; 4. Avotiņa 15.9 sek.

Augstlēkšanā — 1. Tora 1.43; 2. Ādmine 1.30; 3. Skujiņa 1.30; Apene, Avotiņa, Vorpa un S. Rudusāne veikušas 1.25 m.

Tāllēkš. — 1. Vilsone — 4.37; 2. Ādmine 4.32; 3. Vorpa 4.19; 4. Skujiņa 4,12; 5. Avotiņa 4.05 m.

Lodē — 1. Ādmine 9.86; 2. Viškere 9.73; 3. Avotiņa; 9.22; 4. Apene 7.45; 5. Skujiņa.

Diskā — 1. Viškere 33.23; 2. Ādmine 25.53; 3. Avotiņa 23.63; 4. Apene 21,32; 5. Skujiņa.

Šķēpā — 1. Avotiņa 24.59; 2. Viškere 19.60; 3. Ādmine 18.73; 4. Skujiņa 17.39 m.

80 m barj. — 1. Ādmine 16.1; 2. Skujiņa 16.8; 3. Avotiņa 18.2 sek.

4 reiz 60 m staf. — TLSK 1. vien. 35.2; 2. TLSK 2. vien. 39.0 sek.

Ar interesi gaidāma nākošā sezona, jo kanadiešiem būs jādodas uz ASV, lai aizstāvētu šogad izcīnītās balvas Latvijas brīvībai. Sacensības, cik paredzams, notiks jūlija mēnesī Čikāgā un jāsāk jau laikus domāt par ASV vīzu pieprasīšanu, jo laiks skrien bezgala ātri...

SPĀŅU ROMANCE

Spānija, kā zināms, ir diezgan nabadzīga zeme. Tās pierobežu iedzīvotāji jau no seniem laikiem bieži krīt kārdināšanā — kļūst kontrabandisti. Arī Bajadocas apkārtnē, pie Spānijas un Portugales robežas, naktīs ne reizi dzird robežsargu šaudīšanos, jo daudzi spāņi mēģina dabūt pāri robežai preces, kuras Portugalē ir ievērojami lētākas. Kontrabandistu vidū ir arī sievietes, un viena no viņām — sešpadsmitgadīgā Ineca Lucona nesen kļuvusi gandrīz slavena. Kādā naktī Ineca, kuŗa ar savu jaunavīgo krūšu reljefu, bez gumijas putu papildinājumiem krūšturī, droši vien varētu mēģināt sacensties ar slaveno italiešu filmu zvaigzni Džinu Lolobridžidu, mēģinājusi pārnest pāri robežai „stangu" amerikāņu cigarešu. Tām Spānijā ir vienmēr laba slava un piekrišana. Kontrabandisti, kuŗa robežsargu aprindās pazīstama jau no bērnu dienām ar palamu Mežakaķe, pamanījis spāņu robežsargu žandarms Manrikve Vergers, kuŗam, tāpat kā viņa amata brāļiem visā pasaulē ir pienākums atturēt savas valsts iedzīvotājus no neatļautu augļu baudīšanas — šinī gadījumā no nemuitotu amerikāņu cigarešu pīpēšanas. Robežsargs mēģinājis kontrabandisti aizturēt, bet viņa bēgusi, jo zinājusi no piedzīvojumiem, ka spāņu robežsargi ir kavalieŗi — tūlīt šauteni pie pleca nesviež. Bet Manrikvem Vergeram bijušas gaŗas un veiklas kājas. Lai arī Ineca metusi slaidus līkumus, robežsargs viņu iedzinis un beidzot nogrābis aiz melnajiem un kuplajiem matiem. Taču meitene nav gribējusi padoties un pierādījusi, ka ne velti viņas palama ir Mežakaķe. Viņa skrāpējusi, spērusi, kodusi, spļāvusi un brēkusi. Kad robežsargs to beidzot pievarējis, viņa sākusi lūgties, bet jaunais puisis, vai nu juties pārāk apstrādāts vai arī atcerējies kaut ko no Karmenas un don Hozē likteņa — nav bijis pielūdzams, stiepis savu gūstekni uz robežsargu sardzni̇̄cu, kur biedri varējuši konstatēt, ka Manrikvem Vergeram ir nenoliedzama līdzība ar lordu Nelsonu, kad tas redzēts pēc Trafalgāras jūŗas kaujas. Biedri un sardzes priekšnieks viņa uniformā saskaitījuši vismaz 21 caurumu, ko izplēsuši Inecas nagi un zobi.

Kad pienākusi tiesas diena, robežsargi tiesā uzrādījuši galīgi saplēsto uniformu, kā lietišķo pierādījumu par kontrabandistes sīksto pretestību valsts varai. Tiesnesis, vecāks vīrs, kurš savā dzīvē redzējis arī labākus laikus, nav bijis tomēr sevišķi labās domās par pašreizējo Spānijas robežsargu uniformas kvalitāti. Ievērojot skaistās kontrabandistes jaunību un nabadzību, viņa spriedums bijis diezgan neparasts: Inecai divu dienu laikā pašai jāsalāpa saplēstās robežsarga bikses un svārki, kā arī vēl pusgadu jāmazgā un jālāpa veļa saskrāpētajam robežsargam.

Ar spriedumu abas puses bijušas apmierinātas. Katru dienu lāpīdama un mazgādama robežsarga veļu un zeķes, Ineca tomēr nevarējusi saprast, kur, velns, tādam jaunam robežsargam ir tik daudz netīras veļas un neticami ātri zeķēs iemetas caurumi. Beidzot atklājusies pavisam blēdīga lieta — Manrikve Vergers izpalīdzējis arī biedriem, un kontrabandistei patiesībā vajadzējis aplāpīt un apmazgāt visas tuvējās sardznīcas robežsargu — sešu jaunu slaistu vienādo dienesta veļu. Inecai nu gandrīz pienākusi reize atriebties nīstajiem robežsargiem un celt tiesā prasību par nelikumīgu viņas darba izmantošanu. Lieta tomēr tiesā nav nonākusi, jo biežie robežsarga apmeklējumi pie Inecas, nesot mazgāšanai netīro veļu un cauro zeķu maisus, abu starpā izraisījuši klusas simpatijas. Galu galā šī spāņu romance beigusies ar robežsarga un kontrabandistes laulībām. Spāņi domā, ka šis notikums derētu par ierosmi kādam jaunam operas libretam vai vismaz filmas scenārijam. Laimīgo beigu dēļ (Ineca esot lieliska nama māte un jau mātes cerībās) lietpratēji ieteic notikumu labāk filmēt, jo filma katrā ziņā pievilkšot vairāk skatītāju.

V. As.